
SYTUACJA FINANSOWA BANKÓW W 2002 R.
SYNTEZA

Warszawa, maj 2003 r.

1. Uwagi wstępne

Opracowanie stanowi syntezę oceny sytuacji ekonomiczno - finansowej sektora bankowego¹ w 2002 r. Analizą objęto 59 banków komercyjnych prowadzących działalność operacyjną i 605 spółdzielczych. Została ona przygotowana na podstawie dostępnej w dniu 22 stycznia 2003 r.² publikacyjnej bazy danych sprawozdawczych wg stanu na koniec 2002 r.

Synteza przedstawia zmiany w strukturze sektora bankowego, profilu działalności banków i źródłach finansowania. Zawiera również informację o skali podejmowanego przez banki ryzyka i metodach zabezpieczania się przed jego skutkami. Przedmiotem analizy są także wyniki finansowe i efektywność działania instytucji bankowych.

Analizując sytuację banków w 2002 r. należy pamiętać, że na jej obraz wpłynęło wprowadzenie nowych przepisów prawa bankowego i regulacji nadzorczych Komisji Nadzoru Bankowego, a także zmiana ustawy o rachunkowości i wydanych do niej rozporządzeń Ministra Finansów, zasad naliczania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz stawianych bankom wymagań sprawozdawczych.

Nowe przepisy z zakresu rachunkowości, dostosowujące polskie unormowania do standardów międzynarodowych (MSR 39) i zbliżające w znacznym stopniu system sprawozdawczy banków do wymogów EBC, zmieniły sposób klasyfikowania oraz wyceny pozycji bilansowych i pozabilansowych, a także ewidencjonowania jej skutków. W konsekwencji pojawiły się niewystępujące wcześniej kategorie, a dotychczasowym nadano często inną nazwę lub/i treść ekonomiczną, co ograniczyło porównywalność niektórych danych.

2. Uwarunkowania zewnętrzne działalności banków³

Na sytuację i wyniki sektora bankowego bezpośredni wpływ wywiera otoczenie gospodarcze banków. Według szacunków GUS tempo wzrostu produktu krajowego brutto w 2002 r. było nieznacznie wyższe niż w 2001 r. Wzrost PKB w stosunku do roku poprzedniego wyniósł 1,3% (wobec 1,0% w 2001 r.), natomiast jego nominalny poziom ok.

¹ Pojęcie „sektor bankowy” nie obejmuje NBP oraz banków w stanie upadłości i w likwidacji oraz nieprowadzących działalności bankowej.

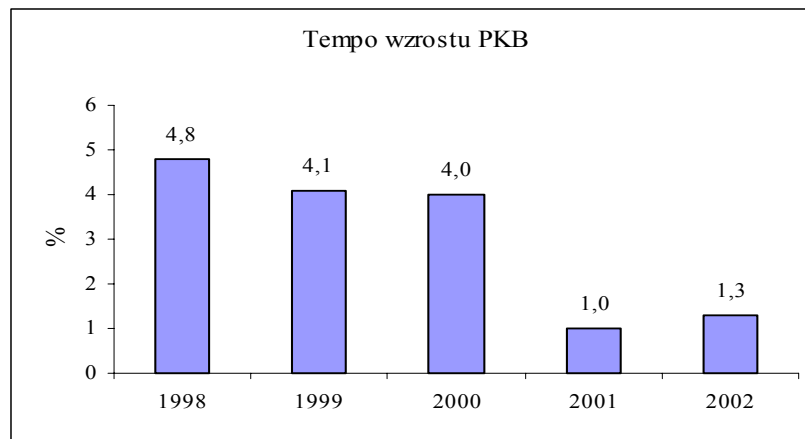
² Korekty nadesłane przez banki i wprowadzone do bazy po tej dacie nie zostały uwzględnione.

³ Na podstawie danych GUS i NBP.

769,4 mld zł. Istotna jest przy tym nie tylko skala przyspieszenia, a fakt, że tempo wzrostu systematycznie zwiększało się z kwartału na kwartał (od 0,4% w I kwartale, do 0,8% w II, 1,6% w III i 2,1% w IV kwartale).

Czynnikiem, który przyczynił się do przyspieszenia wzrostu był głównie eksport. W porównaniu z 2001 r. eksport zwiększył się o 13,0% (do 167,3 mld zł) a import o 9,0% (224,8 mld zł)⁴. Ujemne saldo ukształtowało się na poziomie 57,5 mld zł (minus 58,1 mld zł w poprzednim roku). Drugim czynnikiem był natomiast wzrost popytu krajowego o 0,8% (wobec spadku o 1,7% w roku poprzednim), wynikający przede wszystkim z większego o 3,3% spożycia indywidualnego.

Nakłady brutto na środki trwałe malały wprawdzie wolniej niż w 2001 r. (o 7,2% wobec 8,8%), ale nie powstrzymało to dalszego obniżenia się stopy inwestycji w gospodarce.

Poprawiła się koniunktura w przemyśle. Po spadku produkcji w I i II kwartale (odpowiednio o 1,6% i 0,4%), w III i IV odnotowano jej wzrost (o 3,3% i 4,6%). Po czterech kwartałach 2002 r. produkcja sprzedana przemysłu⁵ była w efekcie o 1,5% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wydajność pracy (mierzona produkcją sprzedaną na jednego zatrudnionego) wzrosła o ok. 8%, przy mniejszym (o 5,6%) przeciętnym zatrudnieniu.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw, pomimo niskiej inflacji, ukształtowało się na poziomie 2 277,43 zł i było o 3,4% wyższe niż przed rokiem (w 2001 r. odpowiednio o 7,1%). Wzrosła również siła nabywcza przeciętnych wynagrodzeń (o 1,5%), a także emerytur i rent pracowniczych (o 4,6%) oraz rolniczych (o 3,1%).

⁴ W ujęciu dolarowym eksport osiągnął 41,0 mld USD, a import 55,1 mld USD.

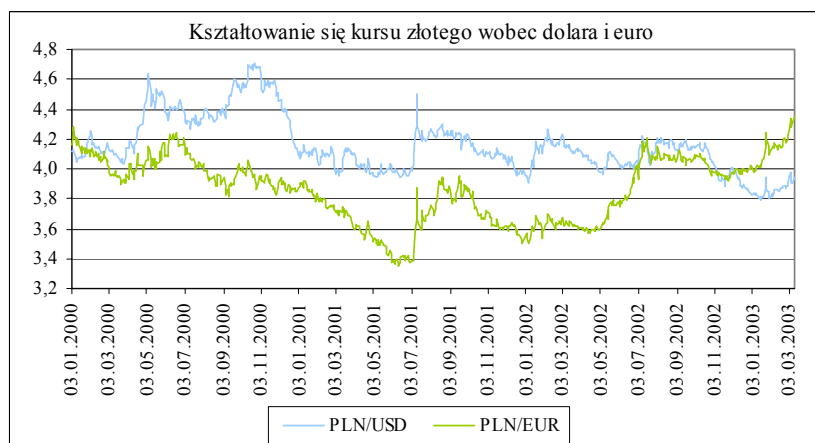
⁵ W przedsiębiorstwach zatrudniających więcej niż 9 osób.

Rejestrowane dochody do dyspozycji brutto gospodarstw domowych w ujęciu nominalnym wykazały niewielki wzrost (o ok. 0,5%), a w ujęciu realnym spadek (o 1,4%).

Nadal niekorzystna była sytuacja na rynku pracy. W okresie styczeń - grudzień liczba bezrobotnych zwiększyła się o 101,8 tys. osób (do 3 217 tys.), a stopa bezrobocia o 0,6 pkt proc. (do 18,1%), wobec odpowiednio o 412,5 tys. osób i o 2,3 pkt proc. w 2001 r.

W okresie styczeń – grudzień 2002 r. wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych był mniejszy niż przed rokiem (0,8% wobec 3,6%). Dwunastomiesięczny wskaźnik inflacji osiągnął w grudniu poziom 1,9% (5,5% w 2001 r.) i był o 2,6 pkt proc. niższy niż założony w ustawie budżetowej. Dalszemu obniżeniu uległy również wskaźniki inflacji bazowej w ujęciu dwunastomiesięcznym. Według wstępnych danych ceny produkcji sprzedanej przemysłu wzrosły o 2,2%, podczas gdy w 2001 r. notowano ich spadek o 0,4%.

W 2002 r. średni roczny kurs dolara w NBP wyniósł 4,0795 PLN/USD, a euro 3,8557 PLN/EUR. W grudniu średni miesięczny kurs dolara osiągnął poziom 3,9414 PLN/USD (o 2,6% niższy niż przed rokiem), a średni miesięczny kurs euro 3,9876 PLN/EUR (o 11,3% wyższy).

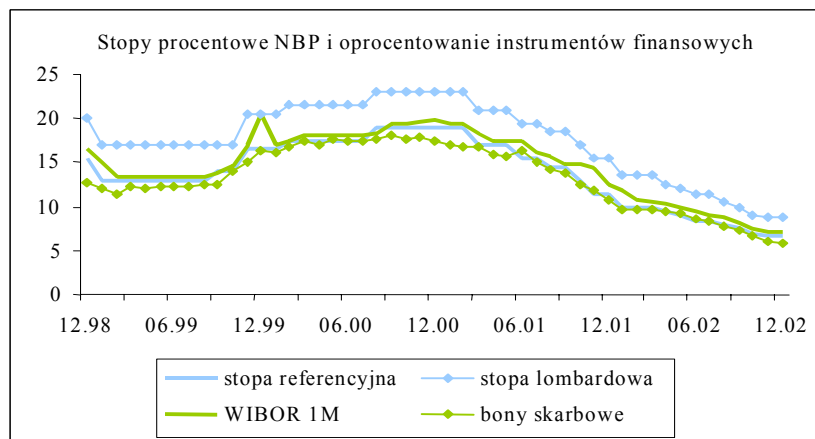

Kurs złotego do euro po osłabieniu w pierwszej połowie roku (minimum 4,2116 PLN/EUR osiągnął w dniu 16 lipca), zaczął się umacniać i ta tendencja utrzymywała się do końca listopada. W grudniu nastąpiła ponownie deprecjacja złotego wobec euro i na koniec roku kurs ukształtował się na poziomie 4,0202 PLN/EUR.

W okresie styczeń - wrzesień 2002 r. kurs złotego do dolara oscylował w przedziale 3,90 - 4,26 PLN/USD, po czym zaczął się umacniać i na koniec roku wyniósł 3,8388 PLN/USD.

W końcu grudnia na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie wskaźnik WIG określający sytuację na rynku podstawowym ukształtował się na poziomie wyższym (o 3,2%) niż przed rokiem, obniżyły się zaś indeksy WIG – 20, MIDWIG i WIRR (odpowiednio o 2,7%, o 6,9% i o 22,6%). W grupie indeksów sektorowych wzrósł natomiast indeks WIG – BANKI (o 17,8%).

Z uwagi na korzystne ukształtowanie czynników ograniczających presję inflacyjną oraz brak zagrożeń dla realizacji krótko- i średniookresowego celu inflacyjnego⁶, Rada Polityki Pieniężnej dokonała w ubiegłym roku ośmiu redukcji stóp procentowych, łącznie o 2,75-6,75 pkt proc. W końcu grudnia 2002 r. stopa referencyjna wynosiła 6,75% (w grudniu 2001 r. 11,5%), redyskontowa 7,5% (14,0%), lombardowa 8,75% (15,5%), a depozytowa 4,75% (7,5%). Ponadto w czerwcu Rada zdecydowała się na obniżenie do 2-4% (z 4-6%) celu inflacyjnego na 2002 r. oraz uściślenie celu zapisanego w średniookresowej Strategii polityki pieniężnej (ustalając go na poziomie 3% z granicą tolerancji +/- 1 pkt proc.).

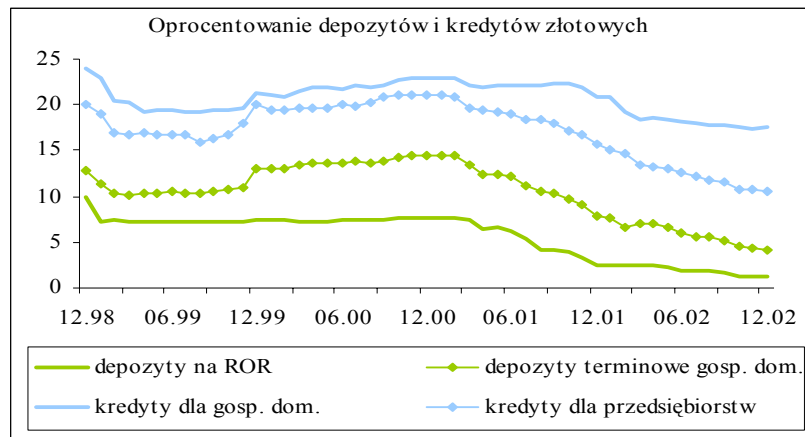

W rezultacie nastąpił istotny spadek oprocentowania instrumentów rynku pieniężnego. Średnia miesięczna stawka WIBOR 1M obniżyła się z 12,5% w grudniu 2001 r. do 7,1% w grudniu 2002 r., średni ważony zysk z zakupionych bonów skarbowych z 10,9% do 5,8%, a bonów pieniężnych NBP z 11,5% do 6,8%.

Spadek stóp na rynku pieniężnym spowodował obniżenie oprocentowania kredytów i depozytów oferowanego przez banki. Średnie ważone oprocentowanie depozytów złotych zmniejszyło się o 1,2-4,2 pkt proc. (ROR z 2,4% do 1,2%, depozytów bieżących

⁶ M.in. znaczne zmniejszenie CPI, spadek oczekiwań inflacyjnych, niską skalę zagrożeń dla przyszłej inflacji ze strony czynników monetarnych, umiarkowany wzrost płac przy wysokim poziomie bezrobocia, jak też obniżenie prognoz tempa wzrostu gospodarki światowej.

przedsiębiorstw z 1,6% do 0,4%, depozytów terminowych osób prywatnych z 7,9% do 4,2%, a przedsiębiorstw z 8,3% do 4,3%), natomiast kredytów złotych o 3,4-5,5 pkt proc. (dla przedsiębiorstw z 15,7% do 10,6%, a dla osób prywatnych z 20,8% do 17,5%)⁷.

Oznacza to, że banki dokonały mniejszej redukcji oprocentowania depozytów i kredytów dla gospodarstw domowych oraz nieznacznie większej w przypadku kredytów dla przedsiębiorstw niż wynikałoby to ze zmiany stopy referencyjnej NBP, która zmniejszyła się o 4,75 pkt proc.

W wyniku znacznego złagodzenia polityki pieniężnej oprocentowanie instrumentów rynku pieniężnego oraz oferowanego przez banki klientom osiągnęło najniższy poziom od rozpoczęcia transformacji polskiej gospodarki.

3. Struktura sektora bankowego

W 2002 r. **liczba banków komercyjnych** w Polsce zmniejszyła się z 71 do 62, w tym **prowadzących działalność operacyjną** z 69 do **59** banków. Przyczyniły się do tego przede wszystkim procesy konsolidacyjne, w efekcie których 9 banków straciło osobowość prawną. Działalność operacyjną rozpoczęły wprawdzie 2 nowe banki (MHB Bank Polska SA⁸ oraz

⁷ Ze względu na zmiany sprawozdawczości, począwszy od marca 2002 r. dane dotyczące poziomu stóp nie są w pełni porównywalne z poprzednimi okresami (obecnie dane prezentowane dla dwóch podstawowych kategorii – podmiotów gospodarczych i gospodarstw domowych, przy czym w skład gospodarstw domowych wchodzi m.in. przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, które poprzednio znajdowały się w kategorii podmiotów gospodarczych). W związku z tym przyjęto umownie, że oprocentowanie depozytów osób prywatnych jest zgodne z oprocentowaniem depozytów gospodarstw domowych, a oprocentowanie kredytów osób prywatnych zgodne z oprocentowaniem kredytów konsumenckich (por. Biuletyn Informacyjny NBP 3/2002).

⁸ Licencję otrzymał 18 stycznia 2001 r., do rejestru został wpisany 23 czerwca, a działalność operacyjną rozpoczął 1 lutego 2002 r.

Bank of Tokyo –Mitsubishi (Polska SA⁹), ale 3 (Polski Kredyt Bank SA¹⁰, Bank Rozwoju Cukrownictwa SA¹¹ i Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA¹²) jej zaprzestały.

W efekcie połączenia¹³ Powszechnego Banku Kredytowego SA z Bankiem Przemysłowo-Handlowym SA powstał trzeci co do wielkości bank w Polsce. Procesy konsolidacyjne objęły jednak przede wszystkim grupę banków zrzeszających banki spółdzielcze¹⁴, w wyniku czego ich liczba zmniejszyła się z 10 do 3. Nastąpiło ponadto połączenie Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA z Bankiem Cukrownictwa CUKROBANK SA¹⁵.

W 3 bankach (Banku Spółem SA, Banku Wschodnim SA oraz Wschodnim Banku Cukrownictwa SA), których sytuacja szybko pogarszała się, Komisja Nadzoru Bankowego była zmuszona ustanowić zarządy komisaryczne¹⁶, którym postawiono zadanie uporządkowania spraw banków i przygotowanie ich do restrukturyzacji¹⁷.

W strukturze własnościowej banków zaszły niewielkie zmiany. **Skarb Państwa kontrolował 7** (3 bezpośrednio) działających banków¹⁸ oraz nieprowadzący działalności operacyjnej Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA (zob. załącznik 1).

⁹ Licencję otrzymał 10 października 2001 r., do rejestru został wpisany 15 listopada, a działalność operacyjną rozpoczął 19 kwietnia 2002 r.

¹⁰ Kredyt Bank SA włączył w swoje struktury organizacyjne oddziały zależnego od siebie Polskiego Kredyt Banku SA i zamierza zbyć akcje PKB SA (w tym celu prowadzi pertraktacje z potencjalnym nabywcą licencji bankowej).

¹¹ Z dniem 1 czerwca 2002 r. ostatni oddział Banku Rozwoju Cukrownictwa SA został sprzedany Gospodarstwu Bankowi Wielkopolski SA, który przejął obsługę jego byłych klientów, a także zatrudnił 36 pracowników. Bank Handlowy w Warszawie SA (dominujący akcjonariusz) również zamierza sprzedać posiadany pakiet akcji BRC SA.

¹² Z dniem 1 grudnia 2002 r. Bank Gospodarstwa Krajowego włączył w swoją strukturę zorganizowaną część przedsiębiorstwa bankowego Banku Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA, a na bazie jego licencji planowane jest utworzenie banku hipotecznego.

¹³ Z dniem 31 grudnia 2001 r. Od 1 stycznia 2002 r. funkcjonują jako jeden bank.

¹⁴ Połączyło się 6 banków zrzeszających banki spółdzielcze w Bank Polskiej Spółdzielczości SA, który następnie z dniem 19 lipca 2002 r. na podstawie decyzji KNB przejął Dolnośląski Bank Regionalny SA. Ponadto z dniem 10 maja 2002 r. Gospodarczy Bank Wielkopolski SA połączył się z Pomorsko-Kujawskim Bankiem Regionalnym SA.

¹⁵ Z dniem 30 września 2002 r. Od 1 października 2002 r. działają jako jeden bank.

¹⁶ Odpowiednio z dniem 7 lutego, 21 czerwca i 25 czerwca 2002 r.

¹⁷ W dniu 8 października 2002 r. KNB przedłużyła termin ustanowienia Zarządu Komisarycznego w Banku Wschodnim SA do 31 grudnia 2002 r. oraz wydała zgodę na wykonywanie przez Mariusza Łukasiewicza, za pośrednictwem Spółki Look Finansowanie Inwestycji SA, prawa ponad 75% głosów na WZA Banku Spółem SA. Transakcja nabycia akcji Banku Spółem SA (sfinalizowana w grudniu) oraz jego dokapitalizowanie były związane z zaangażowaniem inwestora także w proces restrukturyzacji Banku Wschodniego SA. W dniu 28 stycznia 2003 r. (na dzień 7 stycznia) oba banki zostały połączone. W dniu 5 lutego KNB uchyliła decyzję o ustanowieniu Zarządu Komisarycznego w Banku Spółem SA (obecnie Euro Bank SA). W restrukturyzację Wschodniego Banku Cukrownictwa SA zaangażowało się natomiast 12 największych banków, bowiem koszty restrukturyzacji okazały się niższe niż związane z potencjalną upadłością tego banku.

¹⁸ Do grupy został włączony Bank Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych SA.

Liczba działających **banków prywatnych** zmniejszyła się z 62 do **52**, w tym z **przewagą kapitału polskiego** z 16 do 7. W grupie tej, oprócz 3 banków zrzeszających banki spółdzielcze, pozostają 4 małe banki. Liczba działających **banków kontrolowanych przez inwestorów zagranicznych** zmniejszyła się o 1 bank (2 rozpoczęły działalność, 2 jej zaprzestały, 1 stracił osobowość prawną).

Do **banków kontrolowanych przez Skarb Państwa** należało 25,3% aktywów, 21,4% kredytów netto dla sektora niefinansowego, 30,5% depozytów sektora niefinansowego i 14,8% sumy funduszy podstawowych i uzupełniających sektora bankowego (rok wcześniej odpowiednio: 23,5%, 20,5%, 28,7% oraz 12,5%). Fundusze i aktywa **45 banków komercyjnych kontrolowanych przez inwestorów zagranicznych**¹⁹ stanowiły natomiast 78,4% i 67,2% (wobec 80,2% i 68,7% na koniec 2001 r.) odpowiednio funduszy i aktywów sektora bankowego. Banki te zgromadziły 62,2% (63,9%) depozytów sektora niefinansowego i udzieliły 70,5% (71,3%) kredytów netto (zob. tabela 1).

Liczba banków spółdzielczych - w efekcie dokonanych połączeń - zmniejszyła się z 642 na koniec 2001 r. do **605** (o 37). Spółdzielczy Bank Rozwoju „Samopomoc Chłopska” oraz Krakowski Bank Spółdzielczy w Krakowie prowadziły działalność samodzielnie, natomiast pozostałe 603 banki spółdzielcze były zrzeszone w 3 strukturach²⁰.

Udział **banków spółdzielczych** w aktywach sektora bankowego zwiększył się o kolejne 0,4 pkt proc. (do 5,0%). Wzrósł także ich udział: w funduszach do 4,8% (o 0,2 pkt proc.), w portfelu kredytowym do 6,5% (o 0,7 pkt proc.) i w depozytach sektora niefinansowego do 6,2% (o 0,6 pkt proc.).

Większość (38) banków komercyjnych prowadziło działalność za pośrednictwem **oddziałów** (łącznie **3 038**) oraz **fili, ekspozytur i innych placówek** (łącznie **6 865**), a pozostałe (14 spółek zależnych banków zagranicznych) wyłącznie poprzez centrale. W porównaniu z końcem 2001 r. liczba krajowych placówek banków komercyjnych zmniejszyła się o **759**²¹ (liczba oddziałów wzrosła o 159, natomiast pozostałych placówek

¹⁹ Kapitał zagraniczny ponadto kontroluje (za pośrednictwem BPH PBK SA) Spółdzielczy Bank Rozwoju „Samopomoc Chłopska”.

²⁰ W Mazowieckim Banku Regionalnym SA, Gospodarczym Banku Wielkopolski SA i w Banku Polskiej Spółdzielczości SA odpowiednio 78, 157 i 368 banków.

²¹ w tym o 10 z tytułu zmniejszenia liczby banków.

spadła o 908) w efekcie procesów konsolidacyjnych i racjonalizacji ich rozmieszczenia w związku z rozwojem bankowości elektronicznej i dążeniem banków do obniżenia kosztów.

Oddziały za granicą posiadały Kredyt Bank (1 oddział w Wilnie z 5 filiami) i Bank Polska Kasa Opieki SA (2 oddziały), a **przedstawicielstwa** zagraniczne Kredyt Bank SA (w Kaliningradzie), BGŻ SA (w Moskwie) oraz Raiffeisen Bank Polska SA (na Litwie). Ponadto 3 banki (BRE Bank SA, Kredyt Bank SA oraz Bank Pekao SA) posiadały znaczące pakiety akcji 4 banków zagranicznych.

W przeciwieństwie do banków komercyjnych, fuzjom banków spółdzielczych nie towarzyszył spadek liczby placówek. Liczba oddziałów banków spółdzielczych zwiększyła się o 63, a pozostałych placówek o 135.

Banki umacniają swoją pozycję rynkową rozwijając **bankowość elektroniczną**. Większość dużych banków i coraz więcej mniejszych (w tym także spółdzielczych) oferuje już swoim klientom dostęp do rachunków przez Internet. Trzy banki (BRE Bank SA, PKO Bank Polski SA²² i VOLKSWAGEN BANK POLSKA SA) prowadzą tzw. banki wirtualne (odpowiednio mBank, Inteligo i Volkswagen Bank Direct), świadczące usługi głównie za pośrednictwem Internetu.

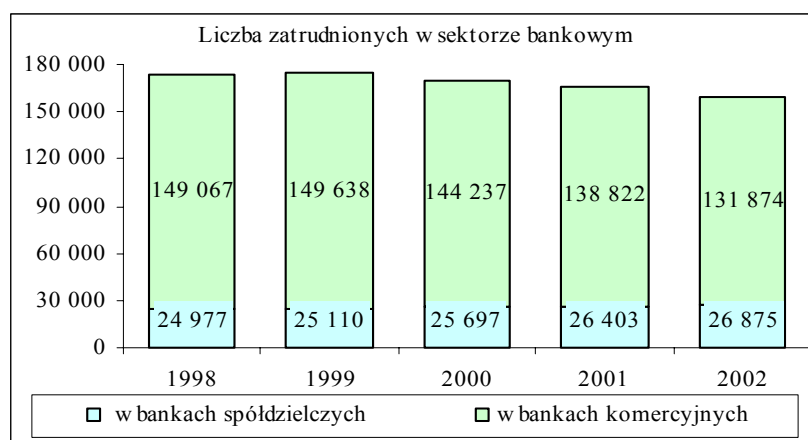
Na koniec 2002 r. w posiadaniu klientów banków znajdowało się ponad 16 916,4 tys. kart bankowych, w większości (97,0%) płatniczych z funkcją wypłaty z bankomatu. Systematycznie rosła liczba dokonywanych kartami transakcji (z 107,9 mln w IV kwartale 2001 r. do 108,8 mln, 114,8 mln, 118,7 mln i 123,6 mln w poszczególnych kwartałach 2002 r.). Ich łączna wartość przekroczyła 109,3 mld zł.

Rok 2002 był trzecim z kolei, w którym zmniejszyła się (z 138 822 do 131 874 osób)²³ liczba zatrudnionych w bankach komercyjnych (zob. tabela 2). Spadek zatrudnienia był w znacznej mierze efektem konsolidacji, wprowadzania nowoczesnych, scentralizowanych systemów informatycznych, rozwoju bankowości elektronicznej oraz dążenia banków do obniżenia kosztów, do czego zmusza rosnąca konkurencja oraz niezadowalające wyniki finansowe. Najłatwiejszym sposobem obniżenia kosztów i zwiększenia efektywności (przy ograniczonych możliwościach zwiększenia przychodów) jest bowiem ograniczenie kosztów

²² We wrześniu PKO Bank Polski nabył zorganizowaną część przedsiębiorstwa bankowego Bankgesellschaft Berlin (Polska) SA, prowadzącą detaliczną bankowość elektroniczną pod nazwą handlową „Inteligo”.

²³ w przeliczeniu na pełne etaty.

osobowych, które stanowią blisko połowy (43,0%) kosztów działania banków. W bankach spółdzielczych rozbudowa sieci placówek była natomiast połączona ze wzrostem zatrudnienia (o 472 osoby).

W 2002 r. **kapitał zakładowy banków komercyjnych** został podniesiony o 1 153,6 mln zł, a fundusz udziałowy banków spółdzielczych o 27,0 mln zł, odpowiednio do 10 671,8 mln zł i 475,0 mln zł. Do wzrostu kapitału zakładowego banków komercyjnych przyczynili się głównie inwestorzy zagraniczni, którzy zwiększyli swoje zaangażowanie o 907,4 mln zł (o 15,5%) oraz Skarb Państwa, który znacząco dokapitalizował należące do niego banki (Bank Gospodarstwa Krajowego i w mniejszym stopniu BGŻ SA).

Zmiana struktury własnościowej kapitału zakładowego banków w 2002 r. była przede wszystkim efektem:

- podwyższenia funduszu statutowego BGK o 467 454,0 tys. zł w wyniku wniesienia przez Skarb Państwa 40 mln sztuk akcji Telekomunikacji Polskiej SA oraz przeznaczenia części podzielonego zysku za 2001 r. (289 tys. zł) na zwiększenie funduszu statutowego banku,
- dokapitalizowania przez Skarb Państwa Banku Gospodarki Żywnościowej SA poprzez przeniesienie własności 14 mln sztuk akcji Telekomunikacji Polskiej SA (o wartości nominalnej 3 zł) oraz 999,9 tys. sztuk akcji Orbis SA (o wartości nominalnej 2 zł). W efekcie kapitał zakładowy banku zwiększył się o 3 221 tys. zł²⁴, a udział w nim Skarbu Państwa do 69,45% (w głosach na WZA do 69,71%).

²⁴ Pozostała kwota aportu (196 477 tys. zł) przeznaczona została na zwiększenie funduszu zapasowego.

- podwyższenia kapitału zakładowego 16 banków²⁵ (w tym 14 kontrolowanych przez inwestorów zagranicznych) w drodze nowych emisji akcji,
- towarzyszącej dokapitalizowaniu zmiany struktury własnościowej 2 z tych banków - do 95,2% (z 70,8%) zwiększył się udział DZ Banku AG w kapitale Banku Amerykańskiego w Polsce „AmerBank” SA (w głosach do 75%) oraz do 80,0% (z 75,0%) udział Union Group A/S w kapitale Banku Przemysłowego SA (w głosach nie zmienił się),
- rozpoczęcia działalności przez 2 nowo powstałe banki (o początkowym kapitale zakładowym 60,0 mln zł i 112,7 mln zł),
- nabycia²⁶ przez Merrill Lynch Global Emerging Markets LP, za pośrednictwem podmiotu zależnego – spółki Dominet SA, 100% akcji CUPRUM-BANKU SA (bank zmienił nazwę na DOMINET BANKU SA),
- nabycia przez Nordbanken AB za pośrednictwem NORDEA BANK POLSKA SA 99,6% akcji LG Petro Banku SA,
- nabycia przez Eureka BV i Banco Comercial Portugues SA akcji od pozostałych akcjonariuszy Banku Millennium S.A. Pozwoliło na zwiększenie ich udziału w kapitale zakładowym banku do 20% i 50% (odpowiednio o 5 pkt proc. i o 7,2 pkt proc.),
- zbycia przez Banco Espirito Santo e Comercial de Lisboa akcji Kredyt Banku SA na rzecz belgijskiego KBC Bank NV, którego udział w kapitale zakładowym KB SA zwiększył się do 58,2% (z 36,4% na koniec 2001 r.),
- zmniejszenia wartości nominalnej akcji INVEST-BANKU SA ze 100 zł do 84,87 zł w celu pokrycia straty za 2001 r. w drodze obniżenia kapitału zakładowego i jednoczesnego podwyższenia kapitału zakładowego o 19 999,8 tys. zł poprzez skierowaną do Zygmunta Solorza emisję nowych akcji,
- odkupienia przez inwestorów zagranicznych od polskich drobnych akcjonariuszy akcji 3 banków (DaimlerChrysler Services (debis) Bank Polska SA, GMAC Bank Polska SA i Danske Bank Polska SA), które tym samym stały się praktycznie ich wyłączną własnością,

²⁵ MHB Banku Polska SA (o 140,0 mln zł), Dresdner Banku Polska SA (o 105,3 mln zł), Banku Amerykańskiego w Polsce „AmerBank” SA (o 99,9 mln zł), GE Capital Banku SA (o 83,0 mln zł), GE Banku Mieszkaniowego SA (o 80,5 mln zł), Banku Handlowego w Warszawie SA (o 70,6 mln zł), ABN AMRO BANKU (Polska) SA (o 42,2 mln zł), NORDEA BANKU POLSKA SA (o 37,5 mln zł), DOMINET BANKU SA (o 30,0 mln zł), LUKAS Banku SA (o 20,0 mln zł), Górnośląskiego Banku Gospodarczego SA (o 17,7 mln zł), Banku Przemysłowego SA (o 15,0 mln zł), AIG Banku Polska SA (o 7,5 mln zł), VOLKSWAGEN BANK POLSKA SA (4,5 mln zł), Banku Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych SA (o 2,1 mln zł) i Banku Społem SA (o 1,7 mln zł).

²⁶ Z dniem 26 marca 2002 r.

- zaprzestania działalności operacyjnej przez 3 banki (o kapitale zakładowym łącznie 141 084 tys. zł)
- oraz fuzji przeprowadzonych w sektorze bankowym²⁷.

Liczba banków notowanych na GPW w Warszawie zmniejszyła się do 15²⁸, ale pomimo to ich udział w kapitalizacji giełdy wzrósł do 48,4% (o 4,6 pkt proc. w porównaniu z końcem 2001 r.). Kapitał zakładowy banków giełdowych wynosił 4 210,8 mln zł i stanowił 39,5% kapitału banków komercyjnych.

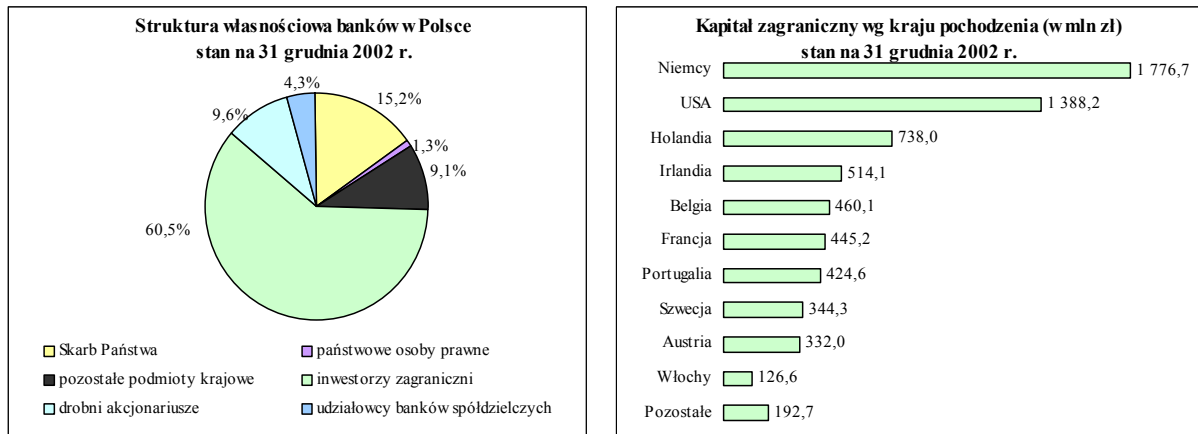
Struktura własnościowa banków giełdowych istotnie różniła się od przeciętnej – więcej akcji znajdowało się w posiadaniu inwestorów zagranicznych (75,1% wobec 63,2%) i drobnych akcjonariuszy (19,5% wobec 10,0%), a mniej pozostawało własnością Skarbu Państwa i pozostałych podmiotów krajowych (odpowiednio 1,9% i 3,6% wobec 17,3% i 9,5%). Kapitał zagraniczny zaangażowany w bankach giełdowych (3 160,3 mln zł), to prawie połowa (46,9%) kapitału wniesionego przez podmioty zagraniczne do sektora bankowego.

W 2002 r. **bezpośrednie inwestycje zagraniczne** w sektorze bankowym w Polsce zwiększyły się z 5 835,1 mln zł do 6 742,5 mln zł. Udział kapitału zagranicznego wzrósł o 2,0 pkt proc. i stanowił 60,5% kapitału zakładowego sektora bankowego (63,2% kapitału banków komercyjnych).

Na koniec grudnia w sektorze bankowym zaangażowani byli inwestorzy zagraniczni z 14 krajów (zob. tabela 6). Najwięcej zainwestowały do tej pory instytucje niemieckie i amerykańskie (odpowiednio 1 776,7 mln zł i 1 388,2 mln zł) oraz holenderskie (738,0 mln zł) i irlandzkie (514,1 mln zł).

²⁷ Kapitał zakładowy Banku Przemysłowo-Handlowego PBK SA okazał się o 73 344 tys. zł, a Banku Polskiej Spółdzielczości SA o 6 677 tys. zł niższy niż suma kapitałów zakładowych połączonych banków, co było konsekwencją przyjętej procedury połączenia banków. Różnica z wyceny przejętego banku w pierwszym przypadku zwiększyła fundusz rezerwowy, a w drugim fundusz zapasowy banku przejmującego. Przejęcie Dolnośląskiego Banku Regionalnego SA przez Bank Polskiej Spółdzielczości SA nie skutkowało zwiększeniem kapitału zakładowego BPS SA, bowiem kapitał zakładowy DBR SA (w kwocie 14 551 tys. zł) został przeznaczony na pokrycie straty. Połączenie Banku Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych SA z Bankiem Cukrownictwa CUKROBANK SA skutkowało zwiększeniem kapitału zakładowego BISE SA o 3 838 tys. zł, natomiast pozostała kwota (29 658 tys. zł.) została przeznaczona na pokrycie straty banku przejmowanego.

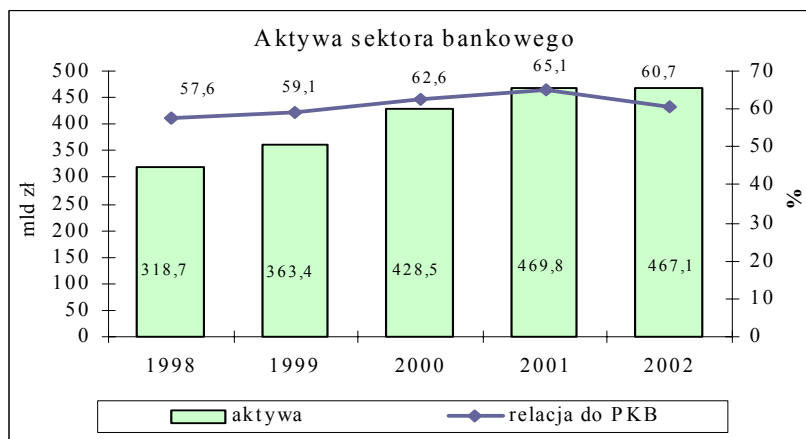
²⁸ W związku z połączeniem dwóch banków giełdowych (BPH SA i PBK SA). Z dniem 1 marca 2003 r. z obrotu giełdowego wycofany został Bank CZĘSTOCHOWA SA, w związku z jego połączeniem z BRE Bankiem SA).

W 2002 r. najbardziej zwiększyło się zaangażowanie podmiotów niemieckich (o 468,5 mln zł), amerykańskich (o 220,5 mln zł), holenderskich (o 199,1 mln zł) i belgijskich (o 161,4 mln zł).

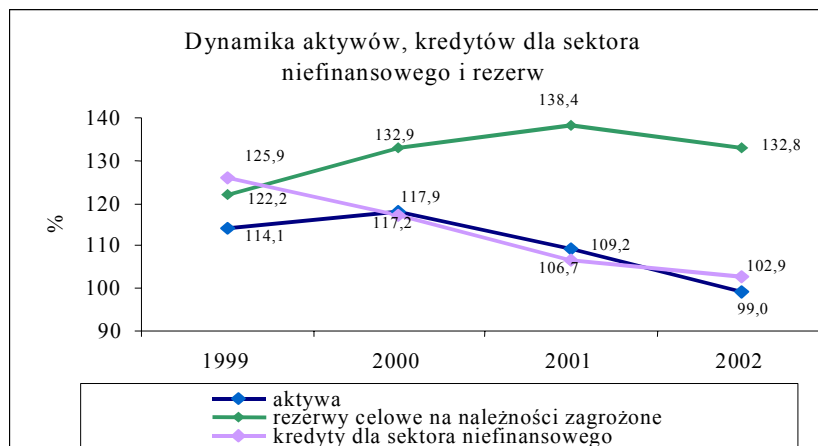
4. Sytuacja ekonomiczna banków

W 2002 r. aktywa sektora bankowego obniżyły się po raz pierwszy od 1993 r. Wyniosły one 467,1 mld zł i były o 0,6% (o 1,4% realnie) niższe niż w 2001 r. Wpłynęła na to sytuacja banków komercyjnych, decydujących o rozwoju i stabilności sektora. Banki spółdzielcze osiągnęły bowiem wzrost aktywów o 8,9% i podwyższyły do 5% swój udział w rynku.

Relacja aktywów sektora do PKB zmniejszyła się do 60,7% (z 65,1%) i była niższa nie tylko w porównaniu z krajami UE, lecz również Europy Środkowej i Wschodniej. W 2001 r. wynosiła ona we Francji 273%, w Niemczech 206%, we Włoszech 136%, w Czechach 129,7%, a w Słowacji i na Węgrzech odpowiednio 94,4% i 70%.

Rozwój działalności banków komercyjnych ulegał stopniowo spowolnieniu od 2000 r. pod wpływem dekoniunktury i związanego z tym pogarszania sytuacji dochodowej klientów banków, które ograniczało możliwości zwiększania akcji kredytowej oraz skutkowało koniecznością tworzenia wyższych rezerw na należności zagrożone.

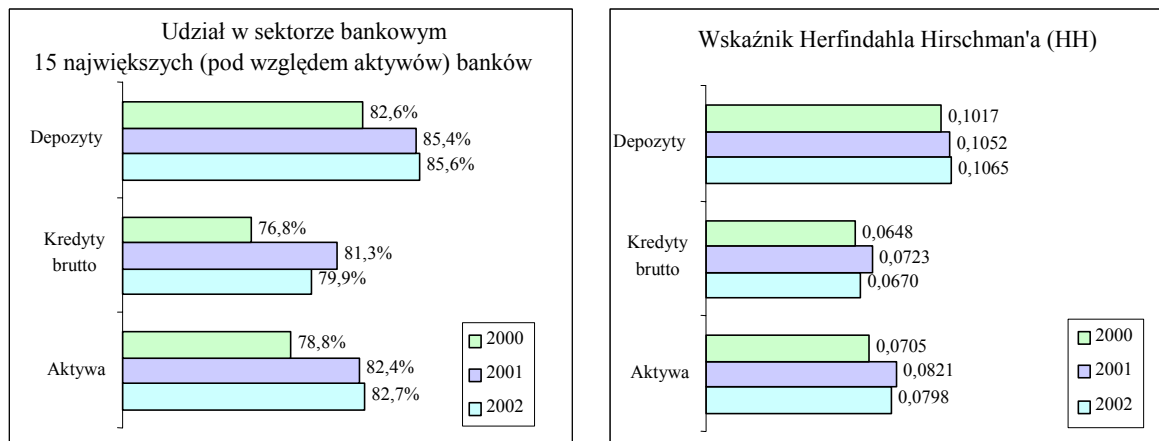

W 2002 r. **aktywa banków komercyjnych zmniejszyły się** o 1,0% (realnie o 1,8%) do 443,7 mld zł, pomimo korzystnych zmian relacji kursowych, które podwyższyły je o 7,8 mld zł. Złożyły się na to następujące czynniki:

- wprowadzenie nowych zasad wyceny aktywów, zgodnie z zapisami znowelizowanych przepisów o rachunkowości. W większości banków zmiany te miały pozytywny wpływ na wielkość aktywów, jednak znacząca przecena wartości kredytów na inwestycje centralne w jednym z nich zadecydowała, że łączne aktywa banków komercyjnych obniżyły się (o 0,5 mld zł),
- wyjątkowo niskie tempo wzrostu zaangażowania kredytowego wobec sektora niefinansowego (3,8% w warunkach porównywalnych, tj. po wyeliminowaniu skutków przeceny inwestycji centralnych, wobec 6,7% w 2001 r. i 17,2% w 2000 r.),
- szczególnie wysoki bezwzględny przyrost rezerw celowych na należności zagrożone (4,5 mld zł wobec 3,8 mld zł w 2001 r. i 2,4 mld zł w 2000 r.),
- procesy konsolidacyjne, w wyniku których wzajemne lokaty banków zmniejszyły się o 1,8 mld zł.

Jednocześnie nastąpiło przesunięcie poza sektor części oszczędności z depozytów bankowych (9,8 mld zł).

Zmniejszyły się w szczególności aktywa grupy 10 największych banków i w efekcie także koncentracja usług bankowych mierzona zarówno udziałem (CR)²⁹ 5 i 10 największych banków w aktywach sektora, jak i indeksem Herfindahla – Hirschman'a (HH)³⁰ - zob. wykres oraz tabele 10 i 11.

Na koniec grudnia 2002 r. aktywa 2 największych banków komercyjnych przekraczały 65 mld zł, kolejnych 2 były wyższe niż 30 mld zł, a dalszych 4 wyższe niż 20 mld zł. Do 10 największych banków (o aktywach wyższych niż 18 mld zł) należało łącznie prawie 76,8% aktywów sektora bankowego (80,8% aktywów banków komercyjnych). Niewiele ponad 23% aktywów przypadało więc na pozostałe banki komercyjne (49) i spółdzielcze (605).

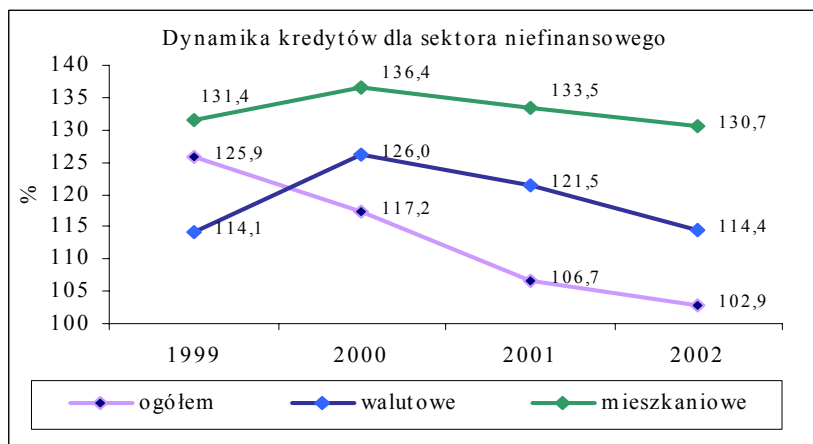
Spowolnienie dynamiki kredytów dla sektora niefinansowego było spowodowane m.in. niskim popytem przedsiębiorstw i ograniczaniem przez banki dostępności kredytu dla klientów o mniej stabilnej sytuacji dochodowej przez stosowanie ostrzejszych kryteriów przy ich udzielaniu oraz utrzymywaniu relatywnie wysokich stóp procentowych na kredyty złotowe.

Przyrost zaangażowania wobec sektora niefinansowego osiągnęły banki dzięki popytowi na relatywnie nisko oprocentowane **kredyty walutowe** (wzrost o 14,4%, do 55,6 mld zł). Najwyższym wzrostem charakteryzowały się kredyty przeznaczone na finansowanie inwestycji mieszkaniowych (o 63,4%, do 12,6 mld zł) oraz indeksowane do walut obcych

²⁹ Udział w sektorze bankowym, tzw. dyskretny wskaźnik koncentracji (concentration ratio).

³⁰ Definiowanym jako suma kwadratów udziałów w rynku poszczególnych podmiotów (np. jako suma kwadratów udziałów banków w aktywach), $HH = \sum w_i^2$, gdzie w_i – udział i-tego banku w rynku ($i = 1, 2, 3, \dots, n$). Francuska Komisja Bankowa ocenia koncentrację jako niską, jeżeli indeks Herfindahla – Hirschman'a (HH) nie przekracza 0,10, jako umiarkowaną, jeżeli przyjmuje wartość z przedziału 0,11–0,18, a wysoką, jeżeli przekracza 0,18.

(o 57,4%, do 15,3 mld zł). Ze względu na to, że większość tych kredytów była denominowana w euro, deprecjacja złotego wobec tej waluty (o 14,1% w stosunku do grudnia 2001 r.) była czynnikiem wzmacniającym dynamikę portfela. Wzrost kredytów walutowych w warunkach porównywalnych (z grudnia 2001 r.) wyniósłby 6,0%, a kredytów ogółem 0,9%.

Wolumen kredytów złotych ogółem (bez uwzględnienia skutków preceny inwestycji centralnych) pozostał na poziomie z końca 2001 r. i wynosił 137,4 mld zł. W rezultacie udział kredytów denominowanych w walutach obcych zwiększył się o 2,9 pkt proc. (do 28,8%), w tym kredytów mieszkaniowych o 2,4 pkt proc. (do 6,5%) w stosunku do końca poprzedniego roku. Odnotowano także wzrost o 1,7 pkt proc. (do 25,0%) udziału kredytów inwestycyjnych.

Pomimo niesprzyjających warunków zewnętrznych, ponad połowa banków osiągnęła znaczący przyrost portfela kredytowego. Szczególnie wysoką dynamikę odnotowała grupa średnich i małych banków, w tym zwłaszcza przejęte w ostatnich dwóch latach przez nowych właścicieli oraz działające ekspansywnie na rynku kredytów detalicznych, finansujące budownictwo mieszkaniowe, a także większość kredytujących zakupy samochodów. Relatywnie wysokie (powyżej 10%) tempo wzrostu kredytów uzyskały tylko dwa banki giełdowe.

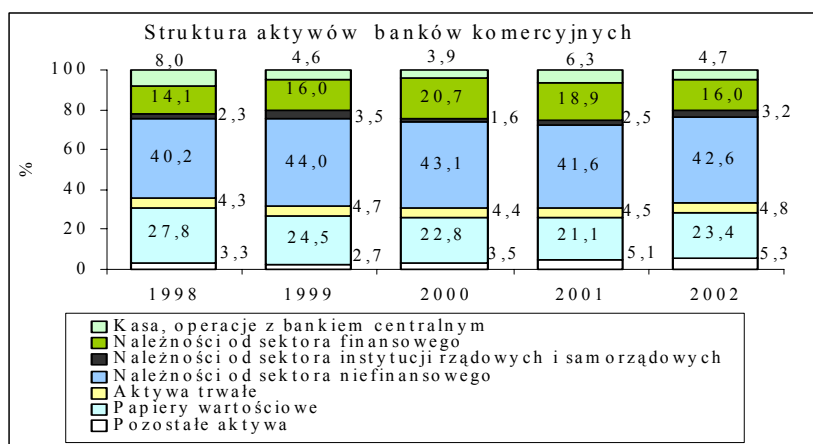
Wielu bankom udało się uzyskać także wzrost należności kredytowych od sektora instytucji rządowych i samorządowych. Zadłużenie kredytowe tego sektora zwiększyło się o 29,2% i stanowiło 3,2% aktywów (2,5% przed rokiem). Wzrost (o 31,9%) należności od instytucji samorządowych był jednak wolniejszy niż przed rokiem (o 55,9%).

W aktywach banków nastąpiły **przesunięcia**, polegające na ograniczeniu (o 11,4 mld zł, tj. o 6,4%) środków denominowanych w walutach obcych, utrzymywanych jako lokaty i na rachunkach nostro zarówno w bankach za granicą (głównie w krajach Unii Europejskiej), jak i w Polsce (o 2,1 mld zł, tj. o 34,1%). Zmniejszył się również stan środków na rachunkach bieżących w NBP i w kasach, zgromadzonych na koniec 2001 r. w związku z operacją wymiany walut na euro.

Większość banków, zwłaszcza te, których zaangażowanie kredytowe zmalało, powiększyło **portfele papierów wartościowych**, przede wszystkim dłużnych (o 9,5 mld zł, tj. o 10,3%). W rezultacie udział papierów wartościowych w aktywach banków osiągnął poziom 23,4% (21,1% i 22,8% w latach 2001 i 2000).

Zmiana formy lokowania nadwyżek przez banki była związana z relatywnie wysoką (w stosunku do innych aktywów) średnią stopą zwrotu (10,4%) oraz większą płynnością i bezpieczeństwem inwestycji w zakup papierów wartościowych. Do wzrostu papierów wartościowych przyczyniło się dodatkowo rozwiązanie znaczącej lokaty banku będącego własnością Skarbu Państwa w banku centralnym (w związku z wygaśnięciem umowy o pomocy).

W strukturze portfela nastąpiły zmiany, wyrażające się m.in. spadkiem (o 5,6 pkt proc., do 19,5%) udziału papierów emitowanych przez bank centralny na skutek ograniczenia skali prowadzonych przez NBP operacji otwartego rynku. Podwyższył się natomiast (o 5,1 pkt proc., do 69,4%) udział papierów skarbowych, dzięki zwiększeniu ich podaży (zwłaszcza obligacji o stałym oprocentowaniu) oraz bezwarunkowej sprzedaży obligacji skarbowych z portfela NBP.

Efektom przebudowy aktywów był spadek (o 1,9 pkt proc., do 23,9%) udziału aktywów denominowanych w walutach obcych i wzrost udziału aktywów odsetkowych (o blisko 13 pkt proc., do 87,5%), w tym o wyższych stopach zwrotu. Przyczyniło się to do zahamowania notowanego w poprzednich okresach spadku marży odsetkowej. W podobnym kierunku oddziaływały na marżę zmiany w strukturze finansowania banków.

Nienotowanym dotychczas zjawiskiem był **spadek** (o 3,6%) **depozytów sektora niefinansowego** (w ubiegłych dwóch latach wzrosły one odpowiednio o 14,8% i 12,5%). Złożyło się na to zmniejszenie oszczędności ludności (z 19,1 mld zł w 2001 r. do 10,9 mld zł) oraz niższa dochodowość depozytów bankowych w stosunku do instrumentów finansowych oferowanych przez fundusze inwestycyjne lub Skarb Państwa, w ślad za redukcją stóp procentowych i opodatkowaniem dochodów z odsetek osób fizycznych. Pod wpływem tych czynników nastąpiło przesunięcie nadwyżek środków z rachunków depozytów do funduszy inwestycyjnych, na zakup obligacji Skarbu Państwa oraz do jednostek oferujących usługi w zakresie zarządzania aktywami klientów (działających w strukturach organizacyjnych banków lub poza nimi). Skutki obniżenia stanu depozytów złagodziły nieco przeprowadzone w 3 dużych bankach emisje obligacji antyopodatkowych (łącznie w wysokości 1,7 mld zł).

Zmniejszeniu depozytów towarzyszyły znaczne przesunięcia w ich strukturze terminowej, wywołane spadkiem o blisko 27 mld zł (o 12,9%) depozytów terminowych, zwłaszcza z pierwotnym terminem do 1 miesiąca i od 6 miesięcy do 1 roku (odpowiednio o 10,8 mld zł i 9,0 mld zł). Część z nich przekształciła się w lokaty o terminie wymagalności powyżej 2 lat (przyrost o 1,5 mld zł) lub też pozostała na rachunkach bieżących. Wkłady na rachunkach a vista zwiększyły się o 17,1 mld zł (tj. o 27,8%) do 78,5 mld zł i w końcu 2002 r. stanowiły 30,1% depozytów (22,7% przed rokiem).

Mimo silnej konkurencji instrumentów finansowych oferowanych przez instytucje spoza sektora bankowego, blisko połowa banków uzyskała przyrost depozytów, przede wszystkim dzięki wprowadzeniu nowych produktów, zwłaszcza rachunków rozliczeniowych powiązanych w pakietach z dodatkowymi usługami i ofensywną reklamą. Na przyrost depozytów w tych bankach złożyły się głównie środki na rachunkach bieżących, które w kilku z nich stanowiły powyżej 60% depozytów.

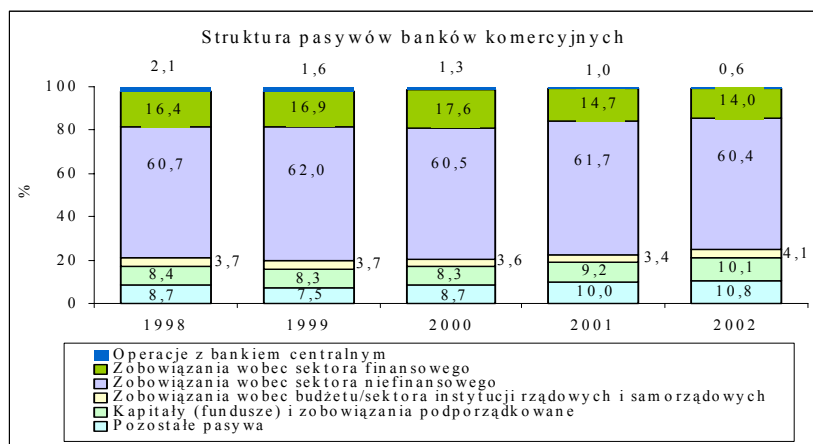
Zmniejszenie **zobowiązań wobec sektora finansowego** (o 3,8 mld zł, tj. o 5,8%) było przede wszystkim skutkiem ograniczenia (zarówno denominowanych w walutach obcych, jak i w złotych) depozytów przyjętych od banków i środków na ich rachunkach bieżących (łącznie o blisko 4,7 mld zł, tj. o 13,2%), głównie banków działających w Polsce. Ponadto zmalały o 2,7 mld zł (o 21,3%) kredyty i pożyczki bankowe, z powodu zmniejszenia zadłużenia walutowego 3 dużych banków giełdowych w bankach zagranicznych, jak również ograniczenia pożyczek zaciąganych na polskim rynku międzybankowym.

Skutki spadku depozytów i zobowiązań wobec sektora finansowego zneutralizował przyrost o 3,8 mld zł, tj. o 9,3% (do 44,9 mld zł) **kapitałów (funduszy) i zobowiązań podporządkowanych**. Udział ich w finansowaniu działalności banków komercyjnych wzrósł o 0,9 pkt proc. (do 10,1%) i był wyższy w porównaniu z innymi krajami (w UE średnio około 8%).

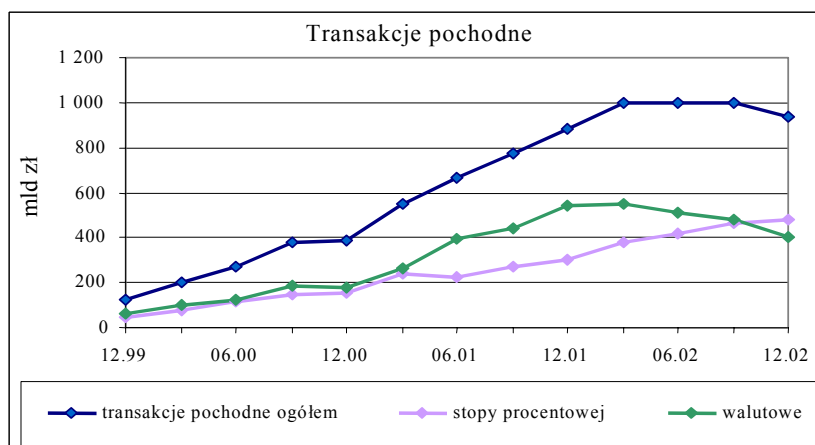
Kapitały zwiększyły się głównie w wyniku zasilenia z zysku za 2001 r. (kwotą 2,6 mld zł). W 2002 r. na fundusze przeznaczono jednak najniższy od 1994 r. odsetek zysku (64,5%). Akcjonariuszom wypłacono blisko 1,4 mld zł dywidendy (w tym 1,0 mld zł inwestorom zagranicznym). O proporcjach podziału zysku w sektorze przesądziła grupa największych banków z przewagą kapitału zagranicznego, dysponujących najwyższymi kwotowo zyskami do podziału. Banki te, jako charakteryzujące się wysokim poziomem adekwatności kapitałowej, nie były zainteresowane dalszym podnoszeniem funduszy.

Do wzrostu kapitałów przyczyniło się ponadto opłacenie nowych emisji akcji 16 banków (o 0,8 mld zł), objętych głównie przez inwestorów zagranicznych oraz dokapitalizowanie 2 banków przez Skarb Państwa (łącznie o blisko 0,7 mld zł). Kapitały sektora powiększyły się także (o 0,3 mld zł) o kapitały zakładowe 2 nowych banków ze 100% udziałem kapitału zagranicznego.

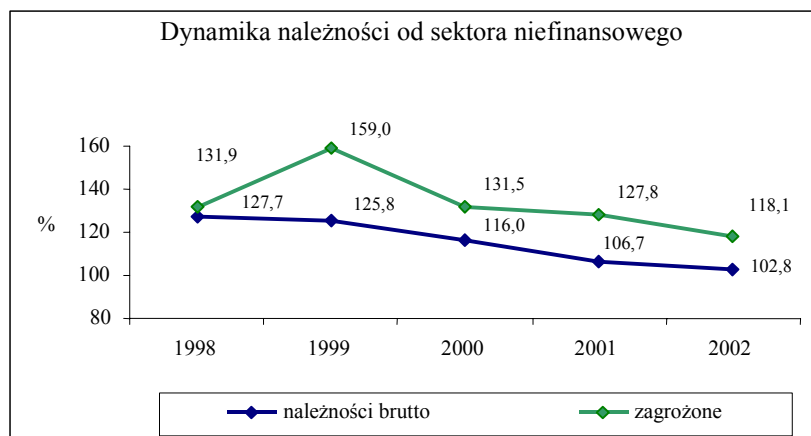
Do wzrostu zobowiązań podporządkowanych przyczyniły się pożyczki (1,6 mld zł) otrzymane przez 5 banków (w 81% od inwestorów zagranicznych).

Wolumen operacji walutowymi instrumentami pochodnymi, po dynamicznym wzroście w latach 2000-2001, zmniejszył się o 140,4 mld zł (o 25,7%), m.in. na skutek (poza zmianą sposobu ich ewidencjonowania w jednym banku) zmniejszenia otwartych pozycji walutowych banków i obniżenia zyskowności tych operacji, spowodowanego zmianą warunków rynkowych. Ze względu na większą zmienność stóp procentowych, głównym czynnikiem wzrostu pozycji pozabilansowych banków komercyjnych (o 9,0%, do 1 150,2 mld zł) stały się natomiast transakcje **terminowe na stopę procentową**, których wartość zwiększyła się o 184,4 mld zł (o 61,9%) do blisko 482,6 mld zł w porównaniu z grudniem.

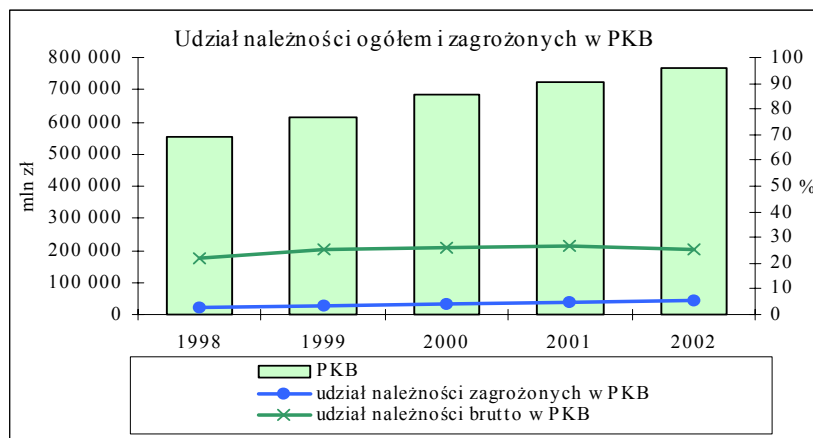
W 2002 r. nadal obniżała się jakość należności kredytowych od sektora niefinansowego. Dynamika **należności zagrożonych** uległa wprawdzie spowolnieniu do 118,1% (z 127,8% w 2001 r.), ale nadal znacząco wyprzedzała wzrost należności brutto. Następtwem tego było zwiększenie o 2,8 pkt proc. (do 21,4%) ich udziału w portfelu kredytowym banków komercyjnych.

Udział należności zagrożonych w portfelu od sektora niefinansowego osiągnął poziom porównywalny z 1995 r., który zamykał okres restrukturyzacji banków po kryzysie z początku lat 90-tych. **Pomimo iż jest on nawet wyższy niż 8 lat temu, nie stanowi w takim samym jak wtedy stopniu zagrożenia dla sektora bankowego, m.in. ze względu na znacznie lepsze wyposażenie kapitałowe banków.** W 1995 r. straty ciągnięte stanowiły bowiem połowę, natomiast w 2002 r. tylko 5% łącznych funduszy banków. Ponadto banki zdobywały wówczas pierwsze doświadczenia w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym, podczas gdy obecnie większość z nich stosuje już nowoczesne systemy, a część zaawansowane modele oceny tego ryzyka.

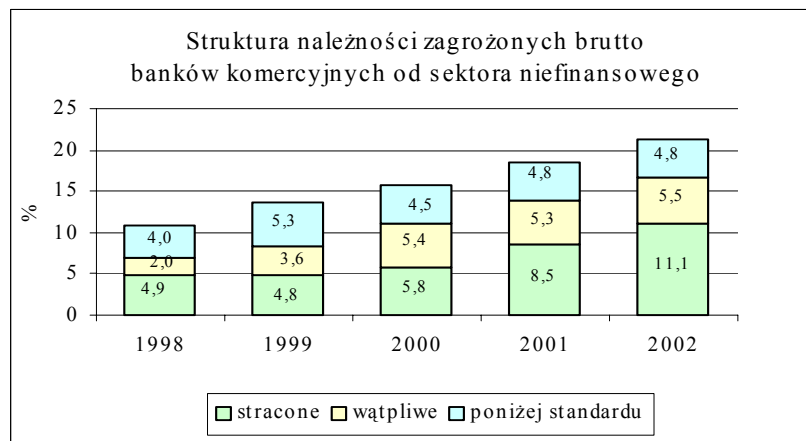
Miarą ryzyka kredytowego, niezależną od sposobu klasyfikowania należności w różnych krajach, są należności zagrożone wymagające tworzenia rezerw celowych. W końcu grudnia 2002 r. stanowiły one **10,9%** portfela (w tym 7,4% należności stracone). Z danych banków centralnych wynika, że sektor bankowy na Węgrzech i w Słowenii charakteryzował się wyższą jakością portfela kredytowego (odpowiednio 3,4% i 5,4% należności zagrożonych), gorszą natomiast w Czechach (13,8%) i na Słowacji (21,9%).

W krajach UE udział należności zagrożonych przekraczający 9% należności brutto traktowany jest już jako sygnał zbliżającego się „kryzysu złych długów”. Jest to jednak związane z wysoką relacją kredytów do PKB (średnio 91%), podczas gdy w Polsce wynosi ona 25,7%, a zagrożonych odpowiednio 5%.

Podobnie jak w poprzednim roku, wzrost należności o obniżonej jakości wynikał głównie z wysokiego tempa należności straconych, które w końcu 2002 r. stanowiły ponad połowę (52%) należności zagrożonych. Jest to jednak także konsekwencją utrzymywania przez banki w portfelach kredytowych (ze względów prawno - podatkowych) należności straconych sprzed wielu lat, pomimo utworzenia na nie rezerw. Wyeliminowanie udzielonych przed 2000 r. należności straconych obniżyłoby ich udział w należnościach ogółem do 6,5% (z 11,1%), a zagrożonych do 18% (z 21,4%).

Pogorszenie jakości portfela było przede wszystkim konsekwencją rosnącego ryzyka kredytowego związanego z finansowaniem przedsiębiorstw. Udział należności zagrożonych w zadłużeniu tej grupy kredytobiorców zwiększył się (w porównaniu z marcem) o 1,9 pkt proc. (do 25,0%), głównie pod wpływem utraty zdolności kredytowej przez przedsiębiorstwa handlowe i wytwarzające artykuły spożywcze i napoje. Zdecydowanie najniższą jakością (29% zagrożonych) charakteryzowało się zadłużenie przedsiębiorców indywidualnych.

Jakość należności od gospodarstw domowych (mierzona udziałem należności zagrożonych) pogorszyła się w stosunku do marca o 0,7 pkt proc. (do 15,5%), była jednak nadal znacznie wyższa niż należności od przedsiębiorstw, m.in. dzięki rosnącemu udziałowi kredytów mieszkaniowych, wyróżniających się relatywnie niskim (5,8%) udziałem należności zagrożonych.

Wysokie tempo zadłużenia w walutach obcych (m.in. na skutek wspomnianej już deprecjacji złotego) powodowało, że jego jakość utrzymywała się na relatywnie dobrym poziomie (3,6% zagrożonych), pomimo znacznego (o 35,2%) przyrostu należności zagrożonych. Spadek zainteresowania kredytami denominowanymi w euro, w rezultacie obserwowanej w ostatnim okresie zmiany relacji kursowych, może zatem spowodować obniżenie jakości tych należności, szczególnie dotkliwe w bankach rozwijających działalność kredytową za pomocą oferowania kredytów walutowych.

Przyrost należności zagrożonych był także wynikiem ujawnienia przez GINB nieprawidłowości w zarządzaniu przez banki ryzykiem kredytowym. W wyniku interwencji w 52 bankach (w 45 w 2001 r.) do wyższych kategorii ryzyka przeklasyfikowano należności w wysokości 6,6 mld zł (w tym 3,7 mld zł z normalnych lub pod obserwacją do zagrożonych), co doprowadziło do podwyższenia o ok. 1,9 pkt proc. udziału należności zagrożonych.

Ryzyko banków komercyjnych związane z kredytowaniem sektora niefinansowego zostało w 42% zrównoważone rezerwami celowymi, a w pozostałej części przyjętymi zabezpieczeniami prawnymi (uprawniającymi do pomniejszania podstawy tworzenia rezerw).

Rezerwy celowe na należności zagrożone od podmiotów niefinansowych (17,8 mld zł) wzrosły o 4,4 mld zł (tj. o 33,2%), z czego o 0,8 mld zł na zaangażowania banków wobec Stoczni Szczecińskiej Porta Holding SA. Szybszy przyrost rezerw celowych niż należności zagrożonych wynikał zarówno ze zmiany struktury należności zagrożonych (wzrostu straconych), jak i wolniejszej dynamiki (112,6%) zabezpieczeń pomniejszających podstawę tworzenia rezerw.

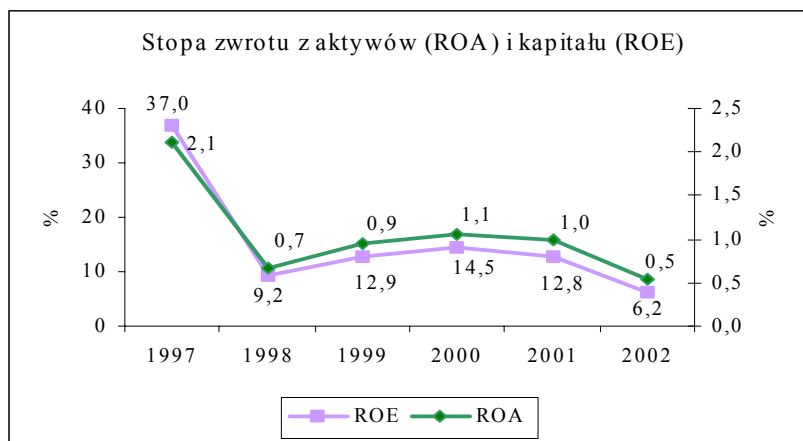
Rezerwy na należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone stanowiły w końcu roku odpowiednio 21,4%, 56,8% i 101,1% podstawy (tzn. należności pomniejszonych

o odpowiednie zabezpieczenia), a więc w **każdej kategorii przewyższyły poziom wymagany** przepisami (20%, 50% i 100%).

Zahamowanie rozwoju działalności banków przełożyło się na spowolnienie do zaledwie 0,2% wzrostu **wyniku działalności bankowej** (z 4,6% w 2001 r. a 26,6% w 2000 r.). Rosnąca dysproporcja między przyrostem tego wyniku a odpisami netto na rezerwy celowe (w 2001 r. wynosiły one odpowiednio 1 182 mln zł i 922 mln zł, a w 2002 r. 63 mln zł i 639 mln zł) spowodowała zmniejszenie **wyniku brutto** o 27,1% (do 3,9 mld zł).

Wprowadzone w 2002 r. zmiany w zapisach ustawowych dotyczących rachunkowości, powiększyły łączny wynik finansowy brutto banków per saldo o 94,6 mln zł. Uwzględnienie w wynikach jednostkowych wyceny jednostek podporządkowanych zmniejszyło go (o około 317 mln zł), natomiast z tytułu pozostałych zmian zwiększył się.

Pomimo niezmienionej stawki podatku dochodowego (28%), **efektywna stopa opodatkowania** (udział podatku dochodowego w wyniku brutto) wyniosła 39%. Wzrost obciążenia (o 8,3%) przy niższym wyniku brutto, był konsekwencją wysokiego salda rezerw celowych i odpisów aktualizacyjnych (w większości niestanowiących kosztów uzyskania przychodów) oraz ustalenia stawki podatku na 2003 r. w wysokości 27% (zamiast planowanych 24%). W rezultacie wynik finansowy netto banków komercyjnych wyniósł 2,4 mld zł i był o 39,8% niższy niż w 2001 r.

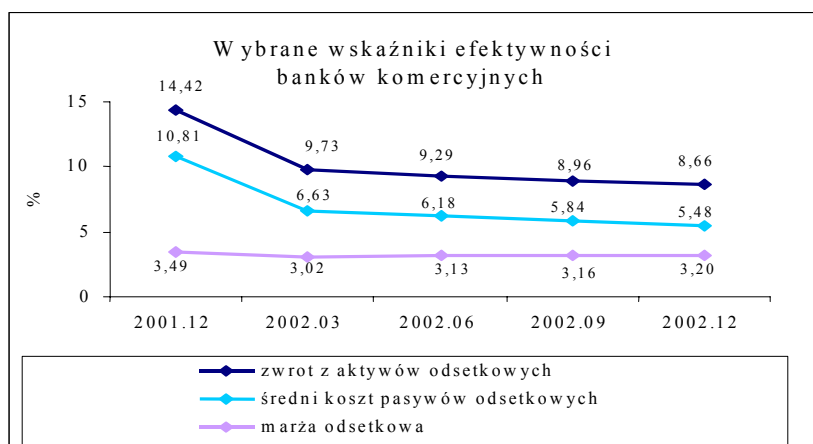
Spadek wyników finansowych spowodował obniżenie **efektywności banków**: rentowności (definiowanej jako relacja wyniku finansowego do kosztów całkowitych) brutto o 2,2 pkt proc. (do 1,0%) i netto o 1,8 pkt proc. (do 0,6%), stopy zwrotu z aktywów (ROA)

o 0,5 pkt proc. (do 0,5%) i z kapitału (ROE) o 6,4 pkt proc. (do 6,7%). Wskaźnik poziomu kosztów (tj. relacja kosztów całkowitych do przychodów ogółem) podwyższył się o 2,1 pkt proc. (do 99,0%).

Główną przyczyną stagnacji wyniku działalności bankowej w 2002 r. był niewielki (o 2,1%) wzrost **wyniku z odsetek**, który uniemożliwił bankom powrót do poziomu sprzed 2001 r. Źródłem niskiej dynamiki tego wyniku był pogłębiający się spadek przychodów odsetkowych, spowodowany obniżeniem się średniego zwrotu z aktywów odsetkowych (o 5,7 pkt proc., do 8,7%). Przyczyną tego była m.in. redukcja stóp procentowych od kredytów i innych aktywów odsetkowych, a także dynamiczny rozwój niżej oprocentowanych kredytów w walutach obcych (w tym mieszkaniowych). Istotny negatywny wpływ na przychody odsetkowe miały należności klasyfikowane jako zagrożone, bowiem odsetki od nich nie zostały zaliczone do przychodów odsetkowych.

Spadek wyniku z odsetek, jaki miał miejsce w 2001 r., został w 2002 r. zahamowany dzięki drastycznemu ograniczeniu kosztów odsetkowych, uzyskanemu w rezultacie:

- zredukowania średniego kosztu odsetkowego od funduszy oprocentowanych (o 5,3 pkt proc., do 5,5%), dzięki obniżkom stóp procentowych od depozytów i zwiększeniu udziału „tańszych” depozytów bieżących w finansowaniu działalności banków,
- zmniejszenia wolumenu pasywów oprocentowanych, wywołanego głównie odpływem depozytów.

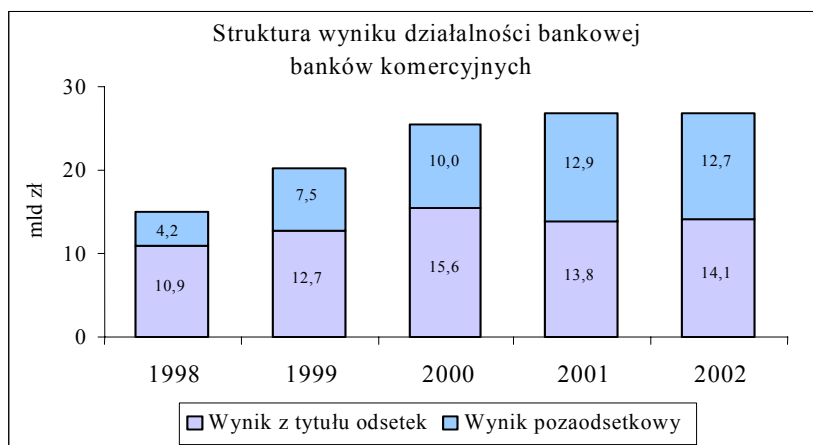

Wzrost wyniku z odsetek był zatem w dużej mierze rezultatem niesymetrycznych zmian w strukturze pasywów i aktywów, a w konsekwencji zwiększenia wolnej pozycji odsetkowej (nadwyżki aktywów odsetkowych nad zobowiązaniami oprocentowanymi). W końcu roku

udział aktywów odsetkowych w sumie bilansowej (87%) przewyższał o 7,3 pkt proc. udział pasywów odsetkowych (w grudniu 2001 r. o 3,8 pkt proc.).

Marża odsetkowa, definiowana jako relacja wyniku z odsetek do średnich aktywów netto (pomniejszonych o odsetki zapadłe od należności zagrożonych), po znacznym spadku w I kwartale (o 0,47 pkt proc.), w następnych systematycznie rosła i w końcu roku osiągnęła poziom 3,2%, niższy jednak (o 0,3 pkt proc.) od ubiegłorocznego. Dla porównania w innych krajach Europy Środkowo-Wschodniej w 2001 r. kształtowała się ona na poziomie: 2,0% w Czechach, 2,3% na Słowacji, 3,6% w Słowenii i 4,1% na Węgrzech, a w krajach UE poniżej 2,0%. Marża odsetkowa w bankach komercyjnych w Polsce zbliża się więc stopniowo do poziomu obserwowanego w krajach Unii Europejskiej.

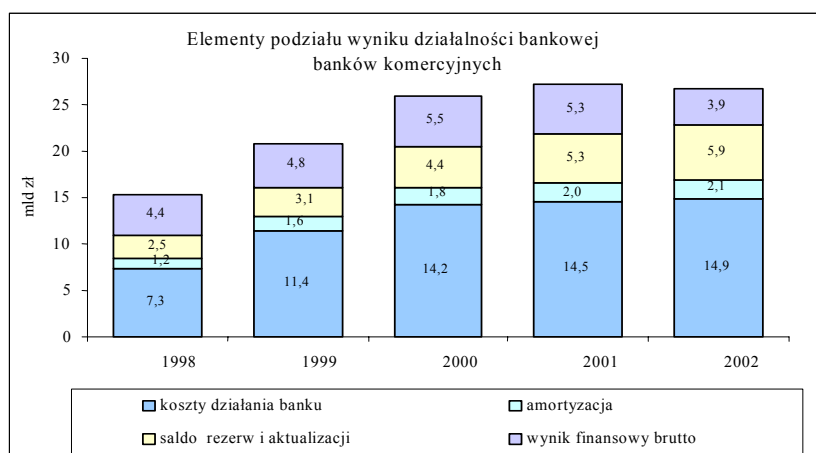
Stagnacja wyniku działalności bankowej, to także rezultat zmniejszenia dochodów pozaodsetkowych, na skutek obniżenia wyniku z wymiany i z operacji finansowych (łącznie o 6,6%, tj. o 443 mln zł). W poprzednim roku banki osiągnęły znaczny ich przyrost (o 2,3 mld zł, tj. o 52,7%). Otwarte pozycje walutowe, związane m.in. z kredytowaniem w walutach obcych, stymulowały banki do aktywności na rynku instrumentów pochodnych, a uzyskiwane stąd przychody – podobnie jak przychody z operacji wymiany walut - stały się substytutem przychodów odsetkowych. Zmniejszenie przychodów z tego tytułu w 2002 r. spowodowane było obniżeniem opłacalności operacji na skutek zmian warunków rynkowych i ograniczeniem wolumenu transakcji.

Ze względu na dekonjunkturę na rynku kapitałowym, nie udało się niektórym bankom zrealizować zysków ze sprzedaży akcji i udziałów. W rezultacie przychody z tego tytułu zmalały w porównaniu z poprzednim rokiem do 357 mln zł (o 33,3%). Dwa banki sieciowe,

których wyniki były szczególnie uzależnione od sytuacji na rynku kapitałowym i walutowym, poniosły z tego tytułu straty..

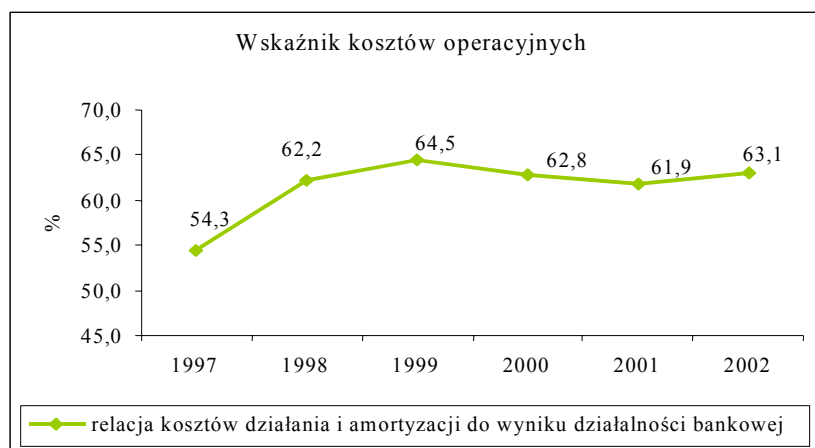
Istotnym źródłem tworzenia wyniku działalności bankowej był wynik z prowizji, który zwiększył się o 7,0% (jednak o 2,9 pkt proc. wolniej niż w 2001 r.) dzięki wysokiej dynamice przychodów prowizyjnych od pożyczek i kredytów, operacji rozliczeniowych i innych operacji bankowych, uzyskanej w drugiej połowie roku m.in. drogą podwyższenia stawek opłat za usługi bankowe.

Saldo tworzonych i rozwiązywanych **rezerw** celowych, rezerw na ogólne ryzyko bankowe i aktualizację wartości aktywów finansowych (5,9 mld zł) było o 12,1% wyższe niż w 2001 r., głównie na skutek wzrostu (o 24,0%) salda rezerw na należności zagrożone (do 5,3 mld zł), którego 75,0% przypadało na odpisy na należności stracone. Odpisy netto na rezerwy stanowiły 22,1% wyniku działalności bankowej (19,8% w 2001 r.).

Dzięki **ograniczeniu zatrudnienia** średnio o 6,5 tys. osób, tj. o 4,6% (do 131,9 tys.) i w konsekwencji zmniejszenia kosztów personelu (o 1,7%), **koszty działania** zwiększyły się tylko o 2,1% (realnie o 0,2%). Towarzyszący redukcji zatrudnienia rozwój systemów informatycznych, a także wymuszone rosnącą konkurencją wdrażanie innowacji produktowych i technologicznych, spowodowało wzrost (o 10,5%, realnie o 8,5%) tzw. pozostałych kosztów rzeczowych (niezwiązanych z eksploatacją i wynajmem budynków), na który złożyły się przede wszystkim koszty technologii, a także usług telekomunikacyjnych i doradczych oraz reklamy.

Na skutek spowolnienia dynamiki wyniku działalności bankowej **wskaźnik kosztów operacyjnych** (relacja kosztów działania i amortyzacji do wyniku działalności bankowej) podniósł się o 1,2 pkt proc., co jest szczególnie niekorzystne w sytuacji zawężających się marż odsetkowych. Można się bowiem spodziewać, że tendencja ta będzie miała negatywny wpływ na przyszłą rentowność sektora. W przypadku banków osiągających obecnie ponadprzeciętne marże (głównie dzięki finansowaniu działalności „taniami” środkami na rachunkach bieżących) i banków o wysokiej wolnej pozycji odsetkowej netto mogą doprowadzić do utrwalenia spadkowej tendencji rentowności. Należy jednak zaznaczyć, że w wielu bankach możliwości znaczącej redukcji kosztów są już na wyczerpaniu. Banki na ogół zostały przygotowane do prowadzenia działalności na znacznie szerszą skalę. Wiele pozycji kosztów ma jednak charakter względnie stały, wynikający np. z wymogów technologicznych, proceduralnych i innych. Nie jest zatem możliwe ograniczenie ich w takim stopniu, jakiego wymagałoby utrzymanie efektywności banków przy obecnym poziomie aktywności gospodarczej. Chociaż wiele banków powinno nadal poszukiwać istotnych oszczędności kosztowych, w tym również osobowych, to warunkiem istotnego podwyższenia efektywności wykorzystania zasobów jest zwiększenie wolumenów bilansowych i transakcyjnych, uzależnione od oczekiwanego ożywienia gospodarczego.

Całkowita pozycja walutowa sektora bankowego (długa) wynosząca w końcu roku 0,73 mld zł obniżyła się o 33,6% w stosunku do poziomu z grudnia 2001 r. Złożyło się na to głównie zmniejszenie dodatniej różnicy między aktywami i pasywami denominowanymi w walutach obcych (długiej pozycji walutowej), pomimo wzrostu (o 44,4%) pozycji indeksowanej. Prawie całe ryzyko walutowe sektora jest podejmowane przez 10 największych banków. Pozycje walutowe 36 banków nie przekraczały 2% funduszy własnych. O ile

w 2001 r. większość banków utrzymywała otwarte pozycje całkowite długie, to od I kwartału 2002 r. odnotowano wzrost liczby banków utrzymujących krótkie pozycje walutowe.

Na koniec roku suma dziesięciodniowych **VaR** banków komercyjnych nieznacznie wzrosła w porównaniu z końcem poprzedniego kwartału (z 69,14 mln zł do 69,56 mln zł), była natomiast dużo niższa od sumy dziesięciodniowych VaR z połowy roku (103,29 mln zł).

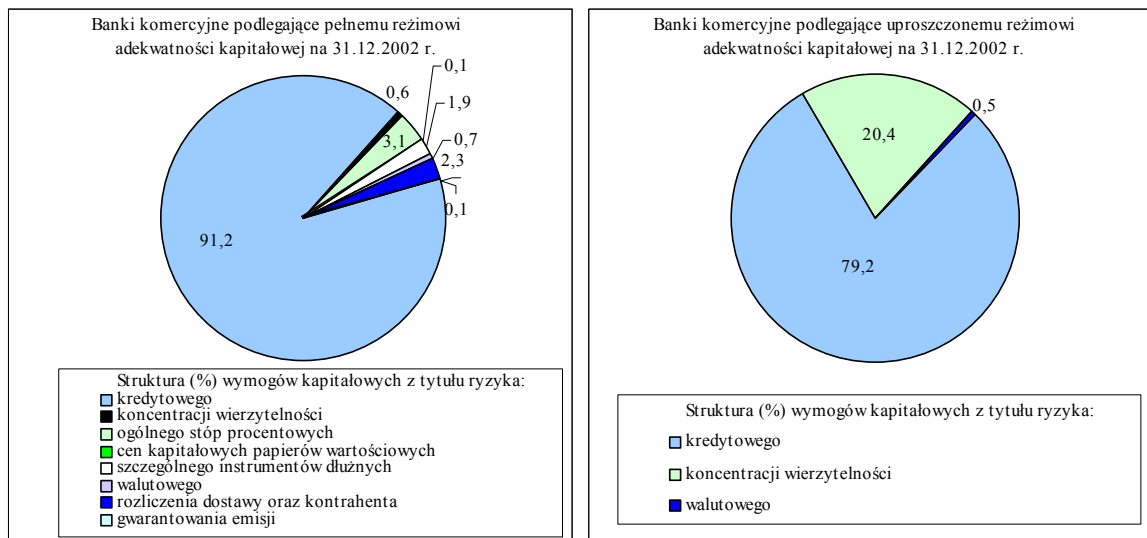
Zmniejszenie portfela papierów wartościowych o najkrótszych terminach zapadalności, stanów na rachunkach w NBP i gotówki w kasach oraz lokat krótkoterminowych w bankach zagranicznych przy jednoczesnym wzroście depozytów bieżących od sektora niefinansowego spowodowało pewne pogorszenie **płynności banków**. Wyrażało się to wzrostem nadwyżki zobowiązań nad aktywami z terminem do 1 miesiąca oraz do 3 miesięcy. Potwierdzają to wyniki oceny banków w systemie CAEL, które wskazują, że udział aktywów banków najlepiej zarządzających tym ryzykiem zmniejszył się do 81,0% (z 85,8%). Udział banków w najtrudniejszej sytuacji był jednak nadal niewielki (zaledwie 0,6%), co świadczy o znikomym zagrożeniu stabilności systemu bankowego z tego tytułu.

Większość banków przestrzegała **limitów koncentracji kapitałowej**. Przekroczyły je 3 banki komercyjne. Przekroczenie **limitów koncentracji wierzytelności** miało miejsce w 10 bankach komercyjnych, a łączny wymóg kapitałowy z tego tytułu (ponad dwukrotnie wyższy niż w marcu) w około 60% dotyczył jednego banku.

Ze względu na skalę działalności handlowej, 23 największe banki komercyjne (reprezentujące 88,4% aktywów) podlegały **pełnemu reżimowi adekwatności kapitałowej**, obligującemu je do przestrzegania wymogów kapitałowych na pokrycie nie tylko ryzyka kredytowego w portfelu bankowym, lecz również poszczególnych rodzajów ryzyka rynkowego w portfelu handlowym. Pozostałe banki objęte były reżimem uproszczonym. **Całkowity wymóg kapitałowy** banków komercyjnych (21,2 mld zł), odzwierciedlający skalę podejmowanego przez nie ryzyka, był wyższy niż w końcu marca zaledwie o 91 mln zł (o 0,4%), głównie za sprawą mniejszej o 0,3 mld zł (o 1,7%) ekspozycji na ryzyko kredytowe.

Wymóg z tytułu ekspozycji na **ryzyko rynkowe** wzrósł w stosunku do poziomu z marca o 50 mln zł, tj. o 3,5% i był związany głównie z ryzykiem ogólnym stóp procentowych, ryzykiem rozliczenia dostawy i kontrahenta oraz ryzykiem szczególnym instrumentów

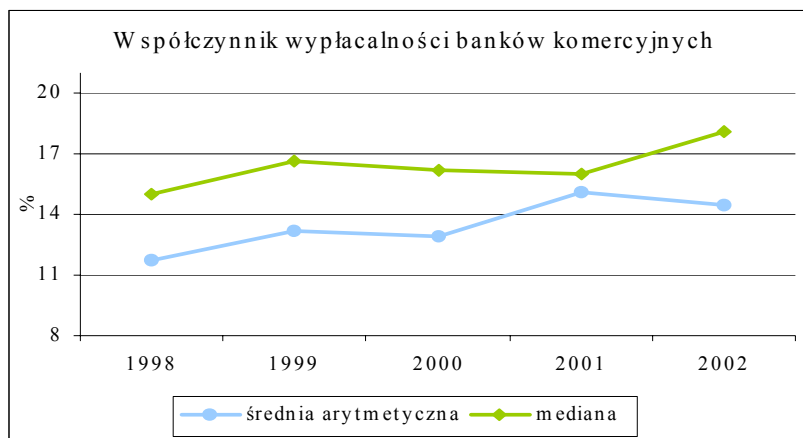
dłużnych. Kapitał wymagany na pokrycie ryzyka walutowego zmniejszył się natomiast o 25,1% w rezultacie obniżenia współczynnika kapitałowego, określającego wymagane pokrycie kapitałem całkowitej pozycji walutowej banku przekraczającej 2% funduszy własnych (z 16% do 12% w 2002 r.), ograniczenia tej pozycji oraz zwiększenia funduszy własnych.

Fundusze własne regulacyjne banków komercyjnych, określające skalę dopuszczalnego ryzyka, zwiększyły się o 2,6 mld zł (do 38,5 mld zł), tj. o 7,1%. Przyrost tych funduszy był najniższy od 1998 r.

Do osłabienia dynamiki funduszy regulacyjnych przyczynił się przede wszystkim ponad trzykrotny wzrost strat bieżących (do 1,4 mld zł). Ponadto o 2,8% obniżyło je wprowadzenie do praktyki przepisów znowelizowanej ustawy Prawo bankowe oraz regulacji ostrożnościowych KNB, w tym zwłaszcza podwyższenie z 10% do 30% odsetka wartości niematerialnych i prawnych, o które pomniejsza się fundusze (wzrost o blisko 196%), a także aktualizacja wyceny zaangażowania kapitałowego w instytucje finansowe i banki oraz wprowadzenie zmienionej formuły wyliczania funduszy własnych.

Współczynnik wypłacalności banków komercyjnych obniżył się do 14,5% (z 15,1% w końcu 2001 r.). Większość banków komercyjnych (54) utrzymywała go na poziomie wyższym od wymaganego, w ponad połowie (35) z nich kształtował się na poziomie powyżej 15%. Kryterium tego nie spełniało 5 małych banków (o 1,5% łącznym udziale w aktywach banków komercyjnych) z powodu strat związanych z koniecznością utworzenia rezerw celowych. Dwa z nich zostały przejęte przez inne banki w pierwszych miesiącach 2003 r.

Od 2001 r. **banki spółdzielcze** rozwijały się szybciej niż banki komercyjne. Aktywa ich wzrosły w stosunku do grudnia poprzedniego roku o 8,9% (realnie o 8,0%) do 23,4 mld zł, głównie w efekcie zwiększenia (o 13,3%) należności od sektora niefinansowego. Wysoką dynamikę zaangażowania kredytowego banki spółdzielcze zawdzięczają przede wszystkim dominującym w ich portfelach (43,5%) kredytom dla rolników indywidualnych (wzrost o 16,8%), w tym preferencyjnych (o 17,5%). Zadłużenie osób prywatnych, stanowiące 24,9% portfela, zwiększyło się o 8,5%.

Banki spółdzielcze nie odnotowały spadku depozytów klientów sektora niefinansowego, do czego mogła przyczynić się mniejsza dostępność innych form oszczędzania w małych miejscowościach i w rejonach wiejskich. Dynamika tych zobowiązań uległa jednak spowolnieniu. W grudniu 2002 r. osiągnęły one poziom 17,4 mld zł, tj. o 7,9% wyższy niż w 2001 r. (o 21,7% przed rokiem).

Wysoki przyrost **funduszy własnych** banków spółdzielczych (o 14,4%, do 2,1 mld zł) był głównie rezultatem zasilenia funduszu zasobowego z wyniku finansowego za 2001 r. Przeciętny współczynnik wypłacalności banków spółdzielczych (13,4%) był niższy niż banków komercyjnych. Wymaganego poziomu tego współczynnika nie osiągnęło 11 banków, a łączny niedobór funduszy własnych (46 mln zł) wzrósł w porównaniu z końcem 2001 r. ponad trzykrotnie.

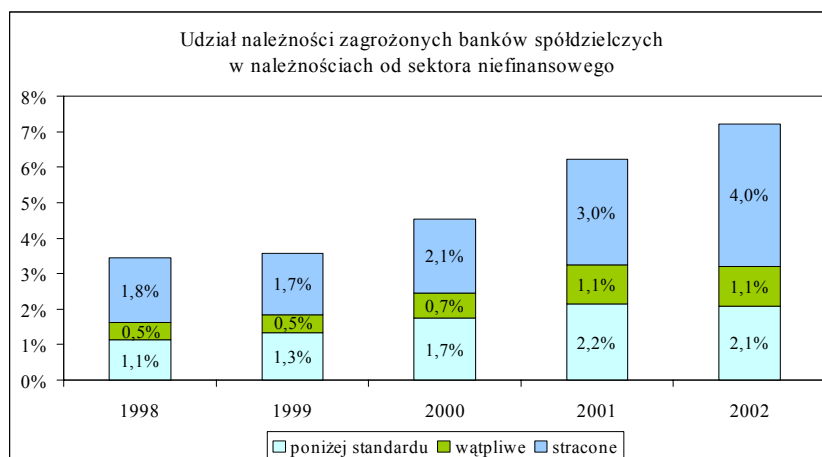
Wynik finansowy banków spółdzielczych brutto (504,9 mln zł) i netto (364,9 mln zł) był wprawdzie wyższy niż przed rokiem (odpowiednio o 3,9% i 16,0%), ale przyrost ten był rezultatem rozliczeń związanych z łączeniem się 6 banków zrzeszających w Bank Polskiej

Spółdzielczości SA. W warunkach porównywalnych, tj. bez skutków tego łączenia, wynik brutto obniżył się o 9,2%, a netto o 5,3%. Główną tego przyczyną było zahamowanie dynamiki wyniku działalności bankowej (ze 112,6% w 2001 r. do 101,6%) przede wszystkim na skutek obniżenia oprocentowania kredytów preferencyjnych (powiązanego ze stopą kredytu redyskontowego), któremu towarzyszył wzrost (o 5,9%) kosztów operacyjnych.

Pomimo spadku wyniku finansowego, **rentowność** podwyższyła się: netto o 1,0 pkt proc. (do 9,6%) i brutto o 0,7 pkt proc. (do 14,1%). Poprawie uległ również wskaźnik poziomu kosztów, który obniżył się o 0,5 pkt proc. (do 87,7%).

Ze względu na relatywnie wysoki przyrost aktywów i funduszy własnych, stopy zwrotu **ROA** i **ROE** były odpowiednio o 0,2 pkt proc. i 3,7 pkt proc. niższe i wynosiły 1,4% i 15,7%.

Udział należności zagrożonych wzrósł o 1,0 pkt proc. (do 7,2%). Należności od sektora niefinansowego odznaczały się nadal wyższą jakością niż w bankach komercyjnych, dzięki wyjątkowo niskiemu (2,7%) udziałowi należności zagrożonych w zadłużeniu rolników indywidualnych. Jakość pozostałych kategorii kredytów była także znacznie wyższa. Należności zagrożone, na które banki są zobowiązane tworzyć rezerwy celowe, stanowiły w grudniu 2002 r. 3,8% należności brutto banków spółdzielczych od sektora niefinansowego.

Na koniec grudnia 2002 r. **całkowity wymóg kapitałowy** na pokrycie podjętego przez banki spółdzielcze ryzyka był o 10,0% wyższy niż na koniec I kwartału, na skutek zwiększenia się wymogów zarówno z tytułu ryzyka kredytowego (o 6,3%), jak i przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności.

W trudnych dla banków warunkach ekonomicznych ich sytuacja uległa dalszemu zróżnicowaniu. Wiele z nich dzięki innowacyjności i elastyczności działania poprawiło swą pozycję. Oznacza to, że przyczyną trudności niektórych banków było również złe zarządzanie, czy niewłaściwie obrana strategia. Banki powinny obecnie koncentrować swą uwagę przede wszystkim na poszukiwaniu źródeł dodatkowych dochodów, a nie wyłącznie na radykalnym ograniczaniu kosztów.

Opracował:
Wydział Analiz Systemu Bankowego
w Biurze Analiz Systemu Bankowego GINB

Aprobował:
Wojciech Kwaśniak
Generalny Inspektor Nadzoru Bankowego

Spis tabel i załączników

Tabela 1	Liczba banków w Polsce oraz udział wyróżnionych grup banków w sektorze bankowym
Tabela 2	Liczba zatrudnionych w sektorze bankowym (bez placówek zagranicznych)
Tabela 3	Liczba krajowych placówek bankowych
Tabela 4	Struktura własnościowa sektora bankowego
Tabela 5	Aktywa i kapitał wyróżnionych grup banków
Tabela 6	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w sektorze bankowym
Tabela 7	Aktywa sektora bankowego
Tabela 8	Struktura aktywów banków komercyjnych
Tabela 9	Struktura pasywów banków komercyjnych
Tabela 10	Udział największych banków w sektorze bankowym
Tabela 11	Koncentracja usług bankowych w Polsce mierzona indeksem Herfindahla-Hirschman'a (HH)
Tabela 12	Udział kredytów, papierów wartościowych oraz depozytów w sumie bilansowej
Tabela 13	Struktura podmiotowa kredytów dla sektora niefinansowego w bankach komercyjnych
Tabela 14	Struktura walutowa kredytów dla sektora niefinansowego w bankach komercyjnych
Tabela 15	Struktura rodzajowa kredytów dla sektora niefinansowego w bankach komercyjnych
Tabela 16	Struktura portfela papierów wartościowych banków komercyjnych
Tabela 17	Należności brutto banków komercyjnych od sektora niefinansowego
Tabela 18	Należności zagrożone banków komercyjnych od sektora finansowego
Tabela 19	Należności zagrożone banków komercyjnych od sektora niefinansowego
Tabela 20	Rezerwy celowe na należności banków komercyjnych od sektora niefinansowego
Tabela 21	Pokrycie rezerwami celowymi ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do normalnych i pod obserwacją
Tabela 22	Pokrycie rezerwami celowymi ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do zagrożonych
Tabela 23	Udział należności zagrożonych wymagających tworzenia rezerw w należnościach brutto od sektora niefinansowego
Tabela 24	Struktura należności banków komercyjnych od sektora niefinansowego
Tabela 25	Udział należności zagrożonych w należnościach brutto od sektora niefinansowego
Tabela 26	Należności banków komercyjnych od sektora instytucji rządowych i samorządowych
Tabela 27	Zobowiązania banków komercyjnych wobec sektora niefinansowego
Tabela 28	Depozyty sektora niefinansowego
Tabela 29	Fundusze podstawowe i uzupełniające banków
Tabela 30	Fundusze własne banków
Tabela 31	Wymogi kapitałowe z tytułu ponoszonego przez banki komercyjne ryzyka
Tabela 32	Struktura banków komercyjnych według współczynnika wypłacalności
Tabela 33	Struktura banków spółdzielczych według współczynnika wypłacalności
Tabela 34	Pozycje pozabilansowe w sektorze bankowym
Tabela 35	Struktura pozycji pozabilansowych banków komercyjnych
Tabela 36	Transakcje pochodne banków komercyjnych
Tabela 37	Przychody ogółem, koszty całkowite oraz wynik finansowy banków
Tabela 38	Poziom kosztów oraz rentowność (brutto i netto)
Tabela 39	Wybrane wskaźniki finansowe banków komercyjnych
Tabela 40	Koszty działania banków komercyjnych przypadające średnio na oddział/pracownika oraz efektywność w przeliczeniu na pracownika
Tabela 41	Rachunek zysków i strat banków
Tabela 42	Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego według stanu na 31.12.2002 r.
Tabela 43	Produkt krajowy brutto i aktywa sektora bankowego
Tabela 44	Podstawowe informacje o bankach w przeliczeniu na euro
Załącznik 1	Lista banków w Polsce
Załącznik 2	Lista banków giełdowych
Załącznik 3	Lista banków z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego
Załącznik 4	Wybrane akty prawne dotyczące systemu bankowego (stan prawny na dzień 31.12.2002 r.)

Tabela 1

Liczba banków w Polsce oraz udział wyróżnionych grup banków w sektorze bankowym

Wyszczególnienie	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Liczba banków (bez banków w stanie upadłości i w likwidacji)										
Banki komercyjne, z tego:	87	82	81	81	83 ³¹	83	77	74 ³²	71 ³³	62 ³⁴
z przewagą kapitału państwowego ³⁵ , z tego:	29	29	27	24	15	13	7	7	7	8
- stanowiące bezpośrednio własność Skarbu Państwa ³⁶	16	15	13	8	6	6	3	3	3	3
- stanowiące pośrednio własność Skarbu Państwa	11	11	11	13	8	7	4	4	4	5 ³⁷
- będące własnością NBP	2	3	3	3	1	0	0	0	0	0
z przewagą kapitału prywatnego, z tego:	58	53	54	57	68	70	70	67	64	54
- kontrolowane przez inwestorów polskich	48	42	36	32	39 ³⁸	39	31	20	16	7
- kontrolowane przez inwestorów zagranicznych ³⁹	10	11	18	25	29 ⁴⁰	31	39	47 ⁴¹	48 ⁴²	47 ⁴³
Banki spółdzielcze	1 653	1 612	1 510	1 394	1 295	1 189	781	680	642	605
Sektor bankowy	1 740	1 694	1 591	1 475	1 378	1 272	858	754	713	667

³¹ W tym 2 banki w organizacji, które nie składały sprawozdań.

³² W tym 1 bank w organizacji, który nie składał sprawozdań.

³³ W tym 2 banki w organizacji, które nie składały sprawozdań.

³⁴ W tym 3 banki nieprowadzące działalności operacyjnej.

³⁵ Banki, w których do Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych lub NBP należał pakiet akcji uprawniający do wykonywania co najmniej 50% + 1 głos na WZA.

³⁶ Banki, w których bezpośrednio do Skarbu Państwa należał pakiet akcji uprawniający do wykonywania co najmniej 50% + 1 głos na WZA.

³⁷ W tym 1 bank nieprowadzący działalności operacyjnej.

³⁸ W tym Rzeszowski Bank Regionalny SA w organizacji, który nie składał sprawozdań.

³⁹ Oddziały banków zagranicznych oraz banki w formie spółek akcyjnych, w których do zagranicznych osób (prawnych lub fizycznych) należy bezpośrednio lub pośrednio pakiet akcji dający prawo wykonywania łącznie co najmniej 50% + 1 głos na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

⁴⁰ W tym Bank of America Polska SA w organizacji, który nie składał sprawozdań.

⁴¹ W tym Śląski Bank Hipoteczny SA w organizacji, który nie składał sprawozdań.

⁴² W tym MHB Bank Polska SA w organizacji i Bank of Tokyo – Mitsubishi (Polska) SA w organizacji, które nie składały sprawozdań.

⁴³ W tym 2 banki nieprowadzące działalności operacyjnej.

Wyszczególnienie	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Suma bilansowa (w %)										
Banki komercyjne, z tego:	93,4	94,7	95,2	95,4	95,5	95,7	95,8	95,8	95,4	95,0
z przewagą kapitału państwowego, w tym:	80,4	76,1	68,3	66,5	49,3	45,9	23,9	22,9	23,5	25,3
- stanowiące bezpośrednio własność Skarbu Państwa	76,1	70,8	63,0	51,1	38,2	36,7	22,1	21,1	21,7	23,1
z przewagą kapitału prywatnego, z tego:	13,0	18,6	26,9	28,9	46,2	49,8	71,8	72,9	71,9	69,7
- kontrolowane przez inwestorów polskich	10,4	15,4	22,7	15,1	30,9	33,2	24,6	3,4	3,2	2,5
- kontrolowane przez inwestorów zagranicznych	2,6	3,2	4,2	13,7	15,3	16,6	47,2	69,5	68,7	67,2
Banki spółdzielcze	6,6	5,3	4,8	4,6	4,5	4,3	4,2	4,2	4,6	5,0
Sektor bankowy	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Kredyty netto ⁴⁴ dla sektora niefinansowego (w %)										
Banki komercyjne, z tego:	92,9	93,3	94,5	93,9	94,5	95,0	94,9	94,6	94,2	93,5
z przewagą kapitału państwowego, w tym:	79,3	73,0	63,7	61,3	43,2	38,8	21,4	21,2	20,5	21,4
- stanowiące bezpośrednio własność Skarbu Państwa	76,6	69,1	58,5	42,0	27,9	26,3	19,7	19,4	18,4	19,3
z przewagą kapitału prywatnego, z tego:	13,6	20,3	30,8	32,6	51,3	56,2	73,5	73,4	73,7	72,1
- kontrolowane przez inwestorów polskich	10,9	15,9	25,0	16,6	33,1	34,3	22,6	3,2	2,4	1,6
- kontrolowane przez inwestorów zagranicznych	2,7	4,4	5,8	16,0	18,2	21,9	50,9	70,2	71,3	70,5
Banki spółdzielcze	7,1	6,7	5,5	6,1	5,5	5,0	5,1	5,4	5,8	6,5
Sektor bankowy	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

⁴⁴ Kredyty i pożyczki (do 1995 r. łącznie ze skupionymi wierzytelnościami i zrealizowanymi gwarancjami i poręczeniami) pomniejszone o utworzone rezerwy celowe.

Tabela 2

Liczba zatrudnionych⁴⁵ w sektorze bankowym (bez placówek zagranicznych)

Stan na koniec	Sektor bankowy	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
1993	.	119 733	.
1994	.	128 705	.
1995	.	136 048	.
1996	169 534	144 201	25 333
1997	172 227	147 095	25 132
1998	174 044	149 067	24 977
1999	174 748	149 638	25 110
2000	169 934	144 237	25 697
2001	165 225	138 822	26 403
2002	158 749	131 874	26 875

Tabela 3

Liczba krajowych placówek bankowych

Stan na koniec	Centrale	Oddziały	Pozostałe ⁴⁶	Ogółem
banków komercyjnych				
1993	87	1 436	.	.
1994	82	1 454	.	.
1995	81	1 501	.	.
1996	81	1 580	8 126	9 787
1997	81	1 634	8 168	9 883
1998	83	1 868	7 795	9 746
1999	77	2 235	8 116	10 428
2000	73	2 449	8 948	11 470
2001	69	2 879	7 773	10 721
2002	59	3 038	6 865	9 962
banków spółdzielczych				
1996	1 394	502	634	2 530
1997	1 295	581	674	2 550
1998	1 189	668	730	2 587
1999	781	1 048	790	2 619
2000	680	1 149	879	2 708
2001	642	1 201	1 035	2 878
2002	605	1 264	1 170	3 039

⁴⁵ W przeliczeniu na pełne etaty.

⁴⁶ Oprócz filii i ekspozytur uwzględniono przedstawicielstwa krajowe prowadzące działalność operacyjną.

Tabela 4

Struktura własnościowa sektora bankowego

Kapitał zakładowy (fundusz statutowy) należący do:	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
	w mln zł							
bezpośrednio do Skarbu Państwa	1 109	1 366	1 304	1 351	1 037	977	1 236	1 697
Narodowego Banku Polskiego	273	352	175	8	8	0	0	0
państwowych osób prawnych	277	488	332	319	250	225	217	150
pozostałych podmiotów krajowych	262	393	589	690	866	1 405	984	1 017
inwestorów zagranicznych	588	1 330	2 462	3 561	4 089	4 575	5 835	6 742
drobnych akcjonariuszy	546	537	1 069	1 243	1 056	896	1 246	1 066
udziałowców banków spółdzielczych	192	268	294	357	392	423	448	475
Razem	3 247	4 733	6 224	7 530	7 698	8 500	9 966	11 147
	w %							
bezpośrednio do Skarbu Państwa	34,2	28,9	20,9	17,9	13,5	11,5	12,4	15,2
Narodowego Banku Polskiego	8,4	7,4	2,8	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
państwowych osób prawnych	8,5	10,3	5,3	4,2	3,2	2,6	2,2	1,3
pozostałych podmiotów krajowych	8,1	8,3	9,5	9,2	11,3	16,5	9,9	9,1
inwestorów zagranicznych	18,1	28,1	39,6	47,3	53,1	53,8	58,5	60,5
drobnych akcjonariuszy	16,8	11,3	17,2	16,5	13,7	10,5	12,5	9,6
udziałowców banków spółdzielczych	5,9	5,7	4,7	4,7	5,1	5,0	4,5	4,3
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 5

Aktywa i kapitał wyróżnionych grup banków (stan na 31 grudnia 2002 r.)

Wyszczególnienie	Liczba banków w grupie	Kapitał zakładowy (fundusz statutowy, fundusz udziałowy) ⁴⁷				Aktywa	
		ogółem		w tym zagraniczny			
		w mln zł	w %	w mln zł	w %	w mln zł	w %
Sektor bankowy, z tego:	664	11 147	100,0	6 742	60,5	467 118	100,0
banki spółdzielcze	605	475	4,3	0,0	0,0	23 416	5,0
banki komercyjne, z tego:	59	10 672	95,7	6 742	63,2	443 702	95,0
- z przewagą kapitału polskiego	14	2 560	23,0	171	6,7	129 910	27,8
- kontrolowane przez inwestorów zagranicznych, w tym	45	8 112	72,7	6 571	81,0	313 792	67,2
ze 100% udziałem kapitału zagranicznego	23	3 024	27,1	3 023,6	100,0	34 250	7,3

⁴⁷ Kapitał grupy banków ogółem, niezależnie od tego czyją jest własnością.

Tabela 6

Bezpośrednie inwestycje zagraniczne w sektorze bankowym

Lp.	Kraj pochodzenia kapitału	Stan na koniec:	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne		
			Kwota (w mln zł)	Struktura (w %)	Udział w kapitale zakładowym banków komercyjnych (w %)
1	Niemcy	1995	126,3	21,49	4,13
		1996	370,1	27,83	8,29
		1997	818,3	33,23	13,80
		1998	1 138,1	31,96	15,87
		1999	1 075,8	26,31	14,73
		2000	1 088,1	23,78	13,47
		2001	1 308,2	22,42	13,74
		2002	1 776,7	26,35	16,65
2	USA	1995	88,5	15,06	2,90
		1996	221,0	16,62	4,95
		1997	470,2	19,10	7,93
		1998	1 028,7	28,88	14,34
		1999	945,9	23,13	12,95
		2000	1 223,8	26,75	15,15
		2001	1 167,7	20,01	12,27
		2002	1 388,2	20,59	13,00
3	Holandia	1995	191,2	32,53	6,26
		1996	239,9	18,04	5,37
		1997	434,3	17,64	7,32
		1998	499,0	14,01	6,96
		1999	538,7	13,17	7,37
		2000	560,5	12,25	6,94
		2001	538,9	9,24	5,66
		2002	738,0	10,95	6,92
4	Irlandia	1995	14,0	2,38	0,46
		1996	64,9	4,88	1,45
		1997	89,1	3,62	1,50
		1998	55,4	1,56	0,77
		1999	290,4	7,10	3,97
		2000	325,2	7,11	4,03
		2001	514,1	8,81	5,40
		2002	514,1	7,62	4,82
5	Belgia	1996	8,6	0,65	0,19
		1997	24,2	0,98	0,41
		1998	32,0	0,90	0,45
		1999	163,8	4,01	2,24
		2000	167,2	3,65	2,07
		2001	298,7	5,12	3,14
		2002	460,1	6,82	4,31
6	Francja	1995	47,7	8,12	1,56
		1996	151,4	9,94	2,96
		1997	220,6	8,96	3,72
		1998	324,4	9,11	4,52
		1999	343,1	8,40	4,70
		2000	348,5	7,62	4,31
		2001	445,2	7,63	4,68
		2002	445,2	6,60	4,17
7	Portugalia	1999	110,6	2,70	1,51
		2000	182,3	3,98	2,26
		2001	510,2	8,74	5,36
		2002	424,6	6,30	3,98
8	Szwecja	2000	86,7	1,90	1,07
		2001	306,4	5,25	3,22
		2002	344,3	5,11	3,22

Lp.	Kraj pochodzenia kapitału	Stan na	Bezpośrednie inwestycje zagraniczne		
			Kwota (w mln zł)	Struktura (w %)	Udział w kapitale zakładowym banków komercyjnych (w %)
9	Austria	1995	58,0	9,87	1,90
		1996	132,3	11,38	3,39
		1997	229,4	9,31	3,87
		1998	256,7	7,21	3,58
		1999	273,5	6,69	3,74
		2000	238,0	5,20	2,95
		2001	424,1	7,27	4,46
		2002	332,0	4,92	3,11
10	Włochy	1995	6,2	1,05	0,08
		1996	6,2	0,46	0,14
		1999	72,8	1,78	1,00
		2000	88,1	1,93	1,09
		2001	126,6	2,17	1,33
		2002	126,6	1,88	1,19
11	Korea Płd	1996	60,6	4,56	1,36
		1997	60,4	2,45	1,02
		1998	60,4	1,70	0,84
		1999	60,4	1,48	0,83
		2000	60,4	1,32	0,75
		2001	60,4	1,04	0,63
12	Czechy	1997	33,9	1,38	0,57
		1998	33,9	0,95	0,47
		1999	34,1	0,83	0,47
		2000	35,2	0,77	0,44
		2001	44,3	0,76	0,47
		2002	59,3	0,88	0,56
13	Dania	2000	25,2	0,55	0,31
		2001	41,1	0,70	0,43
		2002	42,2	0,63	0,40
14	Cypr	2002	42,0	0,62	0,39
15	Wielka Brytania	1995	0,9	0,15	0,03
		1996	4,2	0,32	0,09
		1997	20,2	0,82	0,34
		1998	19,1	0,54	0,27
		1999	26,1	0,64	0,36
		2000	38,2	0,83	0,47
		2001	38,2	0,65	0,40
		2002	38,2	0,57	0,36
16	EBOiR	1995	28,3	4,81	0,93
		1996	38,3	2,88	0,86
		1997	22,0	0,89	0,37
		2000	11,0	0,24	0,14
		2001	11,0	0,19	0,12
		2002	11,0	0,16	0,10
17	Pozostali	1995	21,8	3,71	0,71
		1996	32,5	2,44	0,73
		1997	39,8	1,62	0,67
		1998	113,7	3,19	1,59
		1999	153,8	3,76	2,11
		2000	96,7	2,12	1,20
18	Razem	1995	587,8	100,00	19,24
		1996	1 330,0	100,00	29,79
		1997	2 462,4	100,00	41,52
		1998	3 561,4	100,00	49,65
		1999	4 089,1	100,00	55,97
		2000	4 575,1	100,00	56,64
		2001	5 835,1	100,00	61,30
		2002	6 742,5	100,00	63,18

Tabela 7

Aktywa sektora bankowego (w mln zł)

Stan na koniec	Aktywa	Należności od sektora			Papiery wartościowe
		finansowego (bez NBP)	niefinansowego	instytucji rządowych i samorządowych	
Sektor bankowy					
1993	83 000,9	14 097,9	27 997,2	2 074,1	19 610,7
1994	109 675,3	20 532,9	33 797,1	910,4	30 978,3
1995	149 342,2	21 774,4	47 545,5	1 601,0	46 239,6
1996	197 215,2	26 020,5	74 706,6	2 316,8	61 943,6
1997	247 668,9	37 363,5	101 792,1	3 511,2	65 793,0
1998	318 726,8	48 095,8	128 984,3	7 136,4	85 791,0
1999	363 427,4	60 530,0	161 359,7	12 428,1	86 514,8
2000	428 486,3	89 842,5	186 917,6	6 901,9	94 959,9
2001	469 706,9	91 529,2	197 892,7	11 301,3	95 799,7
2002	467 117,8	77 998,2	201 614,0	14 657,7	105 249,6
Banki komercyjne					
1993	77 508,6	12 426,6	25 737,8	2 061,3	19 430,0
1994	103 870,1	18 567,2	31 316,2	890,5	30 808,7
1995	142 165,3	18 975,8	44 789,3	1 571,8	45 878,6
1996	188 097,9	23 175,2	70 233,1	2 307,4	61 212,2
1997	236 414,6	34 209,6	96 283,2	3 493,5	64 631,0
1998	305 034,5	43 124,8	122 643,3	7 087,8	84 625,9
1999	348 033,1	55 842,9	153 279,8	12 327,2	85 280,0
2000	410 445,3	85 019,8	176 808,4	6 686,6	93 655,3
2001	448 200,7	84 572,5	186 619,5	11 003,7	94 717,5
2002	443 701,5	70 855,8	188 981,7	14 212,7	103 874,3
Banki spółdzielcze					
1993	5 492,3	1 671,3	2 259,4	12,8	180,7
1994	5 805,2	1 965,7	2 480,9	19,9	169,6
1995	7 176,9	2 798,6	2 756,2	29,2	361,0
1996	9 117,3	2 845,3	4 473,5	9,4	731,4
1997	11 254,3	3 153,9	5 508,9	17,7	1 162,0
1998	13 692,3	4 971,0	6 341,0	48,6	1 165,1
1999	15 394,3	4 687,1	8 079,9	100,9	1 234,8
2000	18 041,0	4 822,7	10 109,2	215,3	1 304,5
2001	21 506,2	6 956,7	11 273,2	297,6	1 082,2
2002	23 416,3	7 142,4	12 632,3	445,0	1 375,3

Tabela 8

Struktura aktywów banków komercyjnych

Wyszczególnienie	Wartość w mln zł	Dynamika 12.2001=100		Struktura (w %)	
		2002	nominalna	realna	2001
Kasa, operacje z NBP	20 862,8	73,7	73,1	6,3	4,7
w tym: kasa	5 561,2	73,0	72,4	1,7	1,3
operacje z NBP	15 301,6	73,9	73,3	4,6	3,4
Należności od sektora finansowego	70 855,8	83,8	83,1	18,9	16,0
Należności od sektora niefinansowego	188 981,7	101,3	100,5	41,6	42,6
Należności od sektora instytucji rządowych i samorządowych	14 212,7	129,2	128,2	2,5	3,2
Papiery wartościowe	103 874,3	109,7	108,2	21,1	23,4
Aktywa trwałe	21 215,7	106,3	105,5	4,5	4,8
Pozostałe aktywa	23 698,5	103,0	102,2	5,1	5,3
Razem aktywa	443 701,5	99,0	98,2	100,0	100,0

Tabela 9

Struktura pasywów banków komercyjnych

Wyszczególnienie	Wartość w mln zł	Dynamika 12.2001=100		Struktura (w %)	
		2002	nominalna	realna	2001
Operacje z bankiem centralnym	2 757,9	61,5	61,0	1,0	0,6
Zobowiązania wobec sektora finansowego ^a	62 224,1	94,2	93,5	14,7	14,0
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	267 719,6	96,8	96,0	61,7	60,4
Zobowiązania wobec sektora instytucji rządowych i samorządowych	18 370,9	119,2	118,3	3,4	4,1
Kapitały (fundusze) i zobowiązania podporządkowane oraz rezerwa	44 862,9	109,3	108,4	9,2	10,1
Wynik roku bieżącego ^b	2 357,8	x	x	1,2	0,5
Wynik w trakcie zatwierdzania	-105,0	x	x	0,0	0,0
Pozostałe pasywa	45 513,3	116,0	115,1	8,8	10,3
Razem pasywa	443 701,5	99,0	98,2	100,0	100,0

^a Bez zobowiązań wobec NBP, uwzględnionych w poz. 1.

^b Od marca 2002 r. wykazywany jest wynik netto (poprzednio wynik brutto).

Tabela 10

Udział największych^a banków w sektorze bankowym (w %)

Stan na koniec	5 banków	10 banków	15 banków
w aktywach			
1996	48,8	67,3	78,2
1997	46,2	65,7	77,2
1998	42,9	62,3	75,1
1999	47,7	67,7	79,0
2000	46,5	66,7	78,8
2001	54,7	77,6	82,4
2002	53,6	76,8	82,7
w depozytach			
1996	52,3	70,5	81,8
1997	51,9	69,8	82,0
1998	51,0	66,7	78,7
1999	55,4	71,0	83,5
2000	54,7	70,3	82,6
2001	59,8	82,1	85,4
2002	60,2	82,2	85,6
w kredytach (brutto)			
1996	43,8	65,3	76,5
1997	41,4	62,2	76,2
1998	35,7	60,7	72,9
1999	46,1	68,1	77,5
2000	46,1	66,7	76,8
2001	52,1	75,7	81,3
2002	48,6	74,0	79,9

^a pod względem aktywów

Tabela 11

Koncentracja usług bankowych w Polsce mierzona indeksem Herfindahla-Hirschman'a (HH)

Stan na koniec	Aktywa	Depozyty	Kredyty (brutto)
2000	0,0705	0,1017	0,0648
2001	0,0821	0,1052	0,0723
2002	0,0798	0,1065	0,0670

Tabela 12

Udział kredytów, papierów wartościowych oraz depozytów w sumie bilansowej (w %)

Stan na koniec	Sektor bankowy	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
Udział kredytów dla sektora niefinansowego			
1993	30,1	30,0	32,5
1994	27,7	27,3	35,2
1995	29,6	29,3	34,1
1996	34,2	33,7	45,0
1997	37,7	37,3	45,6
1998	37,5	37,2	43,3
1999	41,5	41,1	49,9
2000	41,1	40,6	53,2
2001	39,5	39,0	49,8
2002	40,3	39,6	52,0
Udział papierów wartościowych			
1993	23,6	25,1	3,3
1994	28,2	29,7	2,9
1995	31,0	32,3	5,0
1996	31,4	32,5	8,0
1997	26,6	27,3	10,3
1998	26,9	27,7	8,5
1999	23,8	24,5	8,0
2000	22,2	22,8	7,2
2001	20,4	21,1	5,0
2002	22,5	23,4	5,9
Udział depozytów sektora niefinansowego			
1993	55,7	55,1	64,3
1994	60,0	59,6	67,1
1995	57,0	56,6	65,3
1996	56,6	56,1	67,4
1997	58,3	57,9	67,4
1998	58,8	58,3	71,2
1999	60,8	60,3	72,1
2000	59,3	58,7	73,3
2001	61,1	60,5	74,8
2002	59,6	58,9	74,2

Tabela 13

Struktura podmiotowa kredytów dla sektora niefinansowego w bankach komercyjnych

Wyszczególnienie	Zadłużenie w mln zł				w tym (w %)							
	ogółem				przedsiębiorstw				gospodarstw domowych			
	03.02	06.02	09.02	12.02	03.02	06.02	09.02	12.02	03.02	06.02	09.02	12.02
Kredyty w rachunku bieżącym	29 623	32 563	32 751	32 203	59,6	60,8	60,9	60,5	40,2	39,0	38,9	39,1
Kredyty dyskontowe	1 656	1 615	1 485	1 207	79,4	81,2	82,0	78,8	20,3	18,6	17,8	20,7
Kredyty eksportowe	2 873	2 422	1 935	1 509	91,7	92,6	94,7	95,1	5,2	3,9	4,8	4,9
Kredyty operacyjne	47 869	47 357	47 407	44 893	87,6	88,9	89,8	89,8	12,2	10,7	9,8	9,5
Kredyty na inwestycje	43 722	44 068	45 870	48 300	80,6	82,2	82,5	83,0	18,7	17,0	16,4	16,1
w tym centralne	3 085	3 001	2 902	2 821	100,0	100,0	100,0	100,0				
Kredyty na nieruchomości	22 820	25 720	27 727	29 389	35,5	32,8	32,2	31,6	64,5	67,2	67,8	68,4
w tym mieszkaniowe	21 454	24 083	25 931	27 233	32,2	29,1	28,5	27,8	67,8	70,9	71,4	72,2
Kredyty na zakup papierów wartościowych	438	346	325	318	14,9	8,7	12,3	5,4	85,1	91,3	87,7	94,6
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	1 318	1 409	1 497	1 778	6,5	5,0	6,6	8,8	93,5	95,0	93,4	91,2
Pozostałe kredyty i pożyczki	36 783	37 153	37 992	33 459	19,8	23,5	22,3	14,7	79,7	76,1	77,3	84,9
Zadłużenie ogółem brutto	187 103	192 652	196 991	193 056	61,1	61,7	61,4	60,4	38,5	37,8	38,2	39,0
w tym z tytułu kredytów												
a) dla rolnictwa	7 332	6 580	6 872	8 276	47,6	44,1	47,0	55,7	52,2	55,7	52,8	44,1
- preferencyjnych	6 272	5 580	5 834	7 002	49,1	45,6	48,2	57,6	50,7	54,2	51,6	42,2
b) hipotecznych	9 385	13 179	16 134	17 337	34,4	28,9	31,5	31,8	65,5	71,0	68,4	68,1
c) konsumenckich	11 061	15 249	15 264	16 763					100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 14

Struktura walutowa kredytów dla sektora niefinansowego w bankach komercyjnych

Wyszczególnienie	Zadłużenie ogółem				z tego (w %)							
	w mln zł				w złotych				w walutach obcych			
	03.02	06.02	09.02	12.02	03.02	06.02	09.02	12.02	03.02	06.02	09.02	12.02
Kredyty w rachunku bieżącym	29 623	32 563	32 751	32 203	95,2	93,5	94,0	93,2	4,8	6,5	6,0	6,8
Kredyty dyskontowe	1 656	1 615	1 485	1 207	97,2	96,8	93,2	95,7	2,8	3,2	6,8	4,3
Kredyty eksportowe	2 873	2 422	1 935	1 509	12,1	13,2	19,4	19,5	87,9	86,8	80,6	80,5
Kredyty operacyjne	47 869	47 357	47 407	44 893	69,4	67,3	68,8	72,5	30,6	32,7	31,2	27,5
Kredyty na inwestycje	43 722	44 068	45 870	48 300	64,0	63,7	62,4	61,6	36,0	36,3	37,6	38,4
w tym centralne	3 085	3 001	2 902	2 821	100,0	100,0	100,0	100,0				
Kredyty na nieruchomości	22 820	25 720	27 727	29 389	60,1	54,8	52,6	51,8	39,9	45,2	47,4	48,2
w tym mieszkaniowe	21 454	24 083	25 931	27 233	61,8	56,5	54,3	53,7	38,2	43,5	45,7	46,3
Kredyty na zakup papierów wartościowych	438	346	325	318	98,0	97,2	96,6	96,7	2,0	2,8	3,4	3,3
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	1 318	1 409	1 497	1 778	99,9	100,0	100,0	100,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Pozostałe kredyty i pożyczki	36 783	37 153	37 992	33 459	81,8	77,1	76,8	78,7	18,2	22,9	23,2	21,3
Zadłużenie ogółem brutto	187 103	192 652	196 991	193 056	73,2	71,0	70,7	71,2	26,8	29,0	29,3	28,8
w tym z tytułu kredytów												
a) dla rolnictwa	7 332	6 580	6 872	8 276	99,7	99,6	99,5	99,5	0,3	0,4	0,5	0,5
- preferencyjnych	6 272	5 580	5 834	7 002	99,7	99,8	99,8	99,9	0,3	0,2	0,2	0,1
b) hipotecznych	9 385	13 179	16 134	17 337	48,2	39,1	38,4	40,1	51,8	60,9	61,6	59,9
c) konsumenckich	11 061	15 249	15 264	16 763	91,0	80,0	83,3	81,7	9,0	20,0	16,7	18,3

Tabela 15

Struktura rodzajowa kredytów dla sektora niefinansowego w bankach komercyjnych (w %)

Wyszczególnienie	w złotych				w walutach obcych				ogółem			
	03.02	06.02	09.02	12.02	03.02	06.02	09.02	12.02	03.02	06.02	09.02	12.02
Kredyty w rachunku bieżącym	20,6	22,3	22,1	21,8	2,8	3,8	3,4	3,9	15,8	16,9	16,6	16,7
Kredyty dyskontowe	1,2	1,1	1,0	0,8	0,1	0,1	0,2	0,1	0,9	0,8	0,8	0,6
Kredyty eksportowe	0,3	0,2	0,3	0,2	5,0	3,8	2,7	2,2	1,5	1,3	1,0	0,8
Kredyty operacyjne	24,3	23,3	23,4	23,7	29,2	27,7	25,7	22,2	25,6	24,6	24,1	23,3
Kredyty na inwestycje	20,4	20,5	20,5	21,6	31,3	28,6	29,9	33,4	23,4	22,9	23,3	25,0
w tym centralne	2,3	2,2	2,1	2,1					1,6	1,6	1,5	1,5
Kredyty na nieruchomości	10,0	10,3	10,5	11,1	18,2	20,8	22,8	25,4	12,2	13,4	14,1	15,2
w tym mieszkaniowe	9,7	10,0	10,1	10,6	16,3	18,7	20,5	22,7	11,5	12,5	13,2	14,1
Kredyty na zakup papierów wartościowych	0,3	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2
Kredyty związane z funkcjonowaniem kart kredytowych	1,0	1,0	1,1	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,7	0,8	0,9
Pozostałe kredyty i pożyczki	22,0	21,0	20,9	19,2	13,3	15,2	15,3	12,8	19,7	19,3	19,3	17,3
Zadłużenie ogółem brutto	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym z tytułu kredytów												
a) dla rolnictwa	5,3	4,8	4,9	6,0	0,0	0,1	0,1	0,1	3,9	3,4	3,5	4,3
- preferencyjnych	4,6	4,1	4,2	5,1	0,0	0,0	0,0	0,0	3,4	2,9	3,0	3,6
b) hipotecznych	3,3	3,8	4,4	5,1	9,7	14,4	17,2	18,7	5,0	6,8	8,2	9,0
c) konsumenckich	7,3	8,9	9,1	10,0	2,0	5,4	4,4	5,5	5,9	7,9	7,7	8,7

Tabela 16

Struktura portfela papierów wartościowych banków komercyjnych

Wyszczególnienie	Wartość (netto) w mln zł				Struktura w %			
	1999	2000	2001	2002	1999	2000	2001	2002
Z prawem do kapitału	1 327,0	1 535,6	1 573,5	1 402,4	1,6	1,6	1,7	1,8
- notowane na giełdach	1 053,3	1 089,8	845,5	247,9	1,2	1,2	0,9	0,5
- pozostałe	273,7	445,8	727,9	1 154,6	0,3	0,5	0,8	1,3
Dłużne, w tym emitowane przez:	83 799,8	91 409,0	92 735,4	102 262,2	98,3	97,6	97,9	97,9
- banki centralne i pozostałe monetarne instytucje finansowe	24 695,8	33 808,9	24 625,1	22 252,7	29,0	36,1	26,0	23,3
- banki centralne	24 356,4	33 115,2	23 823,9	20 265,0	28,6	35,4	25,2	22,3
- bony pieniężne	10 975,8	19 897,2	13 954,0	6 833,4	12,9	21,2	14,7	9,4
- obligacje	13 381,6	13 222,4	9 869,9	13 431,7	15,7	14,1	10,4	12,9
- pozostałe monetarne inst.finans.	341,6	695,9	801,2	1 987,7	0,4	0,7	0,8	0,9
- pozostałe podmioty sektora finansowego	546,5	1 635,8	2 712,7	2 410,6	0,6	1,7	2,9	2,2
- podmioty sektora niefinansowego	2 872,5	3 273,6	3 010,0	3 193,1	3,4	3,5	3,2	2,5
- instytucje rządowe i samorządowe	55 685,1	52 690,7	62 387,5	74 405,8	65,3	56,3	65,9	69,9
- instytucje rządowe szczebla centralnego	55 226,8	51 892,7	60 956,8	72 372,9	64,8	55,4	64,4	68,4
- bony skarbowe	15 582,8	10 862,7	18 209,1	22 610,7	18,3	11,6	19,2	21,4
- obligacje restrukturyzacyjne	7 233,7	7 386,1	7 077,6	6 263,1	8,5	7,9	7,5	7,0
- pozostałe obligacje	32 410,3	33 643,9	35 670,1	43 499,1	38,0	35,9	37,7	40,0
- instytucje samorządowe	458,2	797,9	1 430,8	2 032,9	0,5	0,9	1,5	1,5
- fundusze ubezpieczeń społecznych	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Pozostałe	145,9	705,2	408,7	209,7	0,2	0,8	0,4	0,3
OGÓLEM	85 272,7	93 649,9	94 717,5	103 874,3	100,0	100,0	100,0	100,0

Tabela 17

Należności brutto banków komercyjnych od sektora niefinansowego (stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Wartość w mln zł	Struktura w %	Dynamika 12.01 = 100
Należności brutto, w tym:	197 451,3	95,3	102,8
- normalne kredyty konsumpcyjne	32 824,2		100,3
- należności pod obserwacją	13 220,9		106,8
- należności zagrożone,	42 267,2		118,1
w tym: stracone	21 943,0		133,6
Odsetki,	9 154,6	4,4	124,9
w tym zaliczone do przychodów zastrzeżonych	7 919,1		129,1
Pozostałe należności	527,3	0,3	64,3
Należności ogółem (1+2+3)	207 133,2	100,0	103,4

Tabela 18

Należności zagrożone banków komercyjnych od sektora finansowego (stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Należności w mln zł		Udział w należnościach ogółem w %	
	zagrożone	w tym stracone	zagrożonych	w tym straconych
Banki z siedzibą:	414,9	223,5	0,7	0,4
- w Polsce	264,5	73,1	1,1	0,3
- za granicą	150,3	150,3	0,4	0,4
Instytucje ubezpieczeniowe i fundusze emerytalne	0,6	0,6	0,5	0,4
Pozostałe instytucje pośrednictwa finansowego ^a	1 955,8	823,4	23,1	9,7
Pomocnicze instytucje finansowe ^b	189,7	159,2	21,0	17,6
Ogółem sektor finansowy	2 561,0	1 206,6	3,6	1,7

^a m.in. spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, firmy leasingowe oraz factoringowe.

^b m.in. agenci ubezpieczeniowi, kantory, giełdy towarowe, fundacje finansowe.

Tabela 19

Należności zagrożone banków komercyjnych od sektora niefinansowego (stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Należności zagrożone		Udział należności zagrożonych w %
	Kwota w mln zł	Struktura w %	
Należności od przedsiębiorstw	30 078,8	61,8	25,0
Należności od gospodarstw domowych, w tym	11 783,3	37,7	15,5
od osób prywatnych	7 183,0		12,3
od przedsiębiorców indywidualnych	3 968,0		29,0
Należności od instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	405,1	0,5	36,2
Należności od sektora niefinansowego	42 267,2		21,4
w tym: kredyty konsumenckie	2 173,7		13,0
kredyty hipoteczne	943,1		5,4

Tabela 20

Rezerwy celowe na należności banków komercyjnych od sektora niefinansowego
(stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Rezerwy w mln zł		Dynamika 12.2001=100	
	wymagane	utworzone	wymaganych	utworzonych
Rezerwy celowe na należności, w tym:	17 649,6	18 041,8	128,7	132,7
- normalne	130,9	219,5	87,6	102,5
- pod obserwacją	5,7	123,3	23,0	142,9
- zagrożone; w tym	17 510,6	17 822,4	129,1	133,2
poniżej standardu	761,6	814,7	101,7	105,8
wątpliwe	1 558,5	1 759,7	92,5	101,5
stracone	15 190,6	15 247,9	136,5	140,2
Rezerwa na ryzyko ogólne	x	2 260,0	x	121,4

Tabela 21

Pokrycie rezerwami celowymi ekspozycji kredytowych
zaklasyfikowanych do normalnych i pod obserwacją (stan na 31.12.2002 r.)

Kategoria ekspozycji kredytowej	Rezerwy celowe (w % podstawy)		
	wymagane		utworzone
	przed pomniejszeniem	pomniejszone ^a	
Normalne kredyty konsumpcyjne	1,5	0,5	0,7
Pod obserwacją	1,5	0,2	0,8

^a o 25% rezerwy na ryzyko ogólne.

Tabela 22

Pokrycie rezerwami celowymi ekspozycji kredytowych
zaklasyfikowanych do zagrożonych

Kategoria należności	Rezerwy celowe (w % podstawy)		
	wymagane	Utworzone	
		31.12.2001	31.12.2002
Poniżej standardu	20,0	20,8	21,4
Wątpliwe	50,0	52,7	56,8
Stracone	100,0	101,3	101,1
Ogółem	x	102,0	101,8

Tabela 23

Udział należności zagrożonych wymagających tworzenia rezerw w należnościach brutto od sektora niefinansowego (w %) – stan na 31.12.2002 r.

Stan na:	Udział należności zagrożonych wymagających tworzenia rezerw w należnościach brutto			
	Ogółem	w tym:		
		poniżej standardu	wątpliwe	stracone
Sektor bankowy				
31.03.2002	7,9	2,0	1,4	4,5
31.12.2002	10,5	1,8	1,6	7,1
Banki komercyjne				
31.03.2002	8,4	2,1	1,5	4,8
31.12.2002	10,9	1,9	1,6	7,4
Banki spółdzielcze				
31.03.2002	2,2	0,7	0,3	1,2
31.12.2002	3,8	1,1	0,5	2,1

Tabela 24

Struktura należności banków komercyjnych od sektora niefinansowego w mln zł

Okres	Należności brutto	Należności normalne	Należności pod obserwacją	Należności zagrożone	z tego		
					poniżej standardu	wątpliwe	stracone
1997	96 412,4	86 252,2	x	10 160,2	3 810,6	1 160,1	5 189,5
1998	123 089,7	109 691,4	x	13 398,3	4 920,9	2 496,0	5 981,4
1999	154 903,8	123 480,2	10 125,3	21 298,3	8 160,4	5 528,1	7 609,8
2000	180 138,4	140 254,5	11 887,1	27 996,8	8 076,1	9 696,0	10 224,7
2001	192 137,6	144 193,6	12 237,4	35 706,6	9 170,8	10 146,4	16 389,4
2002	197 451,3	141 963,2	13 220,9	42 267,2	9 454,3	10 869,9	21 943,0
w tym wymagające tworzenia rezerw							
2002	x	x	7 675,7	21 569,7	3 698,9	3 245,4	14 625,4

Tabela 25

Udział należności zagrożonych w należnościach brutto od sektora niefinansowego (w %)

Stan na:	Udział należności zagrożonych w należnościach brutto			
	Ogółem	w tym:		
		poniżej standardu	wątpliwe	stracone
System bankowy				
1993	30,1	7,3	6,1	16,7
1994	27,9	5,8	5,4	16,7
1995	20,4	5,2	3,4	11,8
1996	12,7	3,9	1,6	7,2
1997	10,2	3,8	1,2	5,2
1998	10,5	3,9	1,9	4,7
1999	13,3	5,1	3,4	4,8
2000	15,0	4,4	5,1	5,5
31.12.2001	17,9	4,6	5,1	8,2
31.03.2002	19,3	5,3	5,3	8,7
30.06.2002	20,3	5,0	5,8	9,5
30.09.2002	20,8	5,0	5,8	10,0
31.12.2002	20,5	4,6	5,2	10,7
Banki komercyjne				
1993	31,0	7,5	6,4	17,1
1994	28,5	5,9	5,7	16,9
1995	20,9	5,4	3,5	12,0
1996	13,2	4,1	1,7	7,4
1997	10,5	3,9	1,2	5,4
1998	10,9	4,0	2,0	4,9
1999	13,7	5,3	3,6	4,8
2000	15,5	4,5	5,4	5,6
31.12.2001	18,6	4,8	5,3	8,5
31.03.2002	20,0	5,5	5,5	9,0
30.06.2002	21,2	5,1	6,1	10,0
30.09.2002	21,7	5,3	6,0	10,4
31.12.2002	21,4	4,8	5,5	11,1
Banki spółdzielcze				
1993	24,4	5,5	4,1	14,8
1994	21,3	3,8	2,4	15,1
1995	11,7	1,9	1,1	8,7
1996	5,3	1,2	0,4	3,7
1997	3,7	1,1	0,4	2,2
1998	3,5	1,2	0,5	1,8
1999	3,6	1,4	0,5	1,7
2000	4,5	1,7	0,7	2,1
31.12.2001	6,2	2,1	1,1	3,0
31.03.2002	6,5	2,2	1,1	3,2
30.06.2002	6,5	2,1	1,2	3,2
30.09.2002	6,7	1,9	1,2	3,6
31.12.2002	7,2	2,1	1,1	4,0

Tabela 26

Należności banków komercyjnych od sektora instytucji rządowych i samorządowych
(stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Rezydent			Nierezydent
	Instytucje rządowe centralne	Instytucje samorządowe	Fundusze ubezpieczeń społecznych	
	w mln zł			
Należności brutto, w tym:	2 773,6	8 887,4	2 431,2	9,8
- kredyty i pożyczki	2 707,7	8 588,3	2 428,9	9,8
- skupione wierzytelności	62,9	299,1	0,0	0,0
Odsetki	91,0	81,9	4,7	0,0
Należności ogółem	2 864,6	8 969,3	2 435,9	9,8

Tabela 27

Zobowiązania banków komercyjnych wobec sektora niefinansowego (stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Wartość w mln zł			Struktura ogółem w %
	ogółem	złote	waluty	
Depozyty bieżące, w tym:	78 537,6	62 852,9	15 684,6	29,3
- przedsiębiorstw	29 411,4	23 392,3	6 019,1	11,0
- gospodarstw domowych	46 184,7	36 832,5	9 352,2	17,2
- instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	2 941,5	2 628,1	313,3	1,1
Depozyty terminowe, zablokowane i z terminem wypowiedzenia, w tym:	182 619,8	149 355,4	33 264,5	68,2
- przedsiębiorstw	24 399,3	20 569,4	3 829,9	9,1
- gospodarstw domowych	153 198,6	124 052,4	29 146,2	57,2
- instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	5 021,9	4 733,6	288,4	1,9
Zobowiązania z tytułu zabezpieczeń pieniężnych	2 412,7	1 554,0	858,7	0,9
- przedsiębiorstw	1 653,8	1 011,5	642,3	0,6
- gospodarstw domowych	743,3	532,5	210,8	0,3
- instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	15,6	10,0	5,6	0,0
Kredyty i pożyczki od przedsiębiorstw	115,6	115,6	0,0	0,0
Inne zobowiązania	20,8	20,8	0,0	0,0
Odsetki	3 528,2	3 382,8	145,3	1,3
Pozostałe zobowiązania (ewiden. na koncie 291)	484,9	312,3	172,6	0,3
Zobowiązania ogółem, w tym:	267 719,6	217 593,8	50 125,8	100,0
- depozyty ogółem	261 157,4	212 208,3	48 949,1	97,5
- przedsiębiorstw	53 810,7	43 961,7	9 849,0	20,1
- gospodarstw domowych	199 383,3	160 884,9	38 498,4	74,4
- instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych	7 963,4	7 361,7	601,7	3,0

Tabela 28

Depozyty sektora niefinansowego (w mln zł)

Okres	Sektor bankowy	w tym:		Banki komercyjne	w tym:	
		złote	waluty		złote	waluty
Depozyty ogółem						
1993	46 246,1	28 964,8	17 281,3	42 714,8	25 433,5	17 281,3
1994	65 832,3	42 212,9	23 619,4	61 939,2	38 319,8	23 619,4
1995	85 139,6	62 346,2	22 793,4	80 454,3	57 660,9	22 793,4
1996	111 677,9	86 909,2	24 768,7	105 534,7	80 766,0	24 768,7
1997	144 405,9	112 025,9	32 380,0	136 821,0	104 441,0	32 380,0
1998	187 496,5	153 333,2	34 163,3	177 744,4	143 581,1	34 163,3
1999	220 969,5	179 664,3	41 305,2	209 875,0	168 569,8	41 305,2
2000	254 173,2	210 223,9	43 949,3	240 953,6	197 005,4	43 948,2
2001	287 093,6	234 251,3	52 842,3	271 000,4	218 172,0	52 828,4
2002	278 529,2	229 555,0	48 974,2	261 157,4	212 208,3	48 949,1
Podmioty gospodarcze / Przedsiębiorstwa^a						
1993	11 886,1	11 072,1	814,0	10 730,6	9 916,6	814,0
1994	19 260,4	18 001,9	1 258,5	17 861,3	16 602,8	1 258,5
1995	21 693,8	20 163,9	1 529,9	20 224,9	18 695,0	1 529,9
1996	29 129,9	26 299,1	2 830,8	27 298,0	24 467,2	2 830,8
1997	35 466,3	30 293,4	5 172,9	33 483,8	28 310,9	5 172,9
1998	45 899,3	37 832,2	8 067,1	43 638,6	35 571,5	8 067,1
1999	56 694,7	48 268,9	8 425,8	54 347,0	45 921,2	8 425,8
2000	55 621,5	46 875,7	8 745,8	53 008,1	44 262,8	8 745,3
2001	65 076,7	52 032,1	13 044,6	61 878,2	48 834,9	13 043,3
2002	54 848,0	44 998,3	9 849,7	53 810,7	43 961,7	9 849,0
Osoby prywatne / Gospodarstwa domowe^a						
1993	32 535,3	16 287,6	16 247,7	30 324,8	14 077,1	16 247,7
1994	44 075,7	22 125,6	21 950,1	41 762,3	19 812,2	21 950,1
1995	60 499,0	39 725,9	20 773,1	57 488,2	36 715,1	20 773,1
1996	79 023,1	57 436,7	21 586,4	74 996,6	53 410,2	21 586,4
1997	104 112,7	77 493,8	26 618,9	98 818,1	72 199,2	26 618,9
1998	135 822,5	110 013,2	25 809,3	128 676,0	102 866,7	25 809,3
1999	156 948,9	124 639,7	32 309,2	148 586,0	116 276,8	32 309,2
2000	189 594,8	154 864,8	34 730,0	179 400,1	144 670,6	34 729,5
2001	212 211,8	172 997,4	39 214,4	199 800,4	160 598,3	39 202,1
2002	215 204,9	176 682,5	38 522,4	199 383,3	160 884,9	38 498,4
Pozostałe podmioty / Instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych^a						
1993	1 824,7	1 605,1	219,6	1 659,4	1 439,8	219,6
1994	2 496,2	2 085,4	410,8	2 315,6	1 904,8	410,8
1995	2 946,8	2 456,4	490,4	2 741,2	2 250,8	490,4
1996	3 524,9	3 173,4	351,5	3 240,1	2 888,6	351,5
1997	4 826,9	4 238,7	588,2	4 519,1	3 930,9	588,2
1998	5 774,7	5 487,8	286,9	5 429,8	5 142,9	286,9
1999	7 325,9	6 755,7	570,2	6 942,0	6 371,8	570,2
2000	8 956,9	8 483,4	473,5	8 545,4	8 072,0	473,4
2001	9 805,1	9 221,8	583,3	9 321,8	8 738,8	583,0
2002	8 476,3	7 874,2	602,1	7 963,4	7 361,7	601,7

^a Nowa klasyfikacja podmiotowa obowiązuje od marca 2002 r.

Tabela 29

Fundusze podstawowe i uzupełniające banków (w mln zł)

Stan na koniec	Banki komercyjne			Banki spółdzielcze	Sektor bankowy
	ogółem	z tego z przewagą kapitału			
		polskiego	zagranicznego		
1993	5 966,6	5 822,9	143,7	515,9	6 482,5
1994	8 998,4	8 647,1	351,3	539,5	9 537,9
1995	11 857,5	10 897,2	960,3	670,5	12 528,0
1996	15 723,4	12 260,8	3 462,6	801,7	16 525,1
1997	20 206,9	15 115,3	5 091,6	1 011,7	21 218,6
1998	25 796,7	19 156,3	6 640,4	1 198,5	26 995,2
1999	29 577,8	14 038,4	15 539,4	1 368,2	30 946,0
2000	33 838,5	6 347,1	27 491,4	1 599,2	35 437,7
2001	39 954,8	6 366,6	33 588,2	1 927,6	41 882,4
2002	44 984,6	7 956,0	37 028,6	2 269,2	47 253,8

Tabela 30

Fundusze własne banków (w mln zł)

Stan na koniec	Banki komercyjne			Banki spółdzielcze	Sektor bankowy
	ogółem	z tego z przewagą kapitału			
		polskiego	zagranicznego		
1993	3 270,5	3 129,4	141,1	123,9	3 394,4
1994	5 193,0	4 851,8	341,2	63,5	5 256,5
1995	7 349,6	6 463,3	886,3	311,3	7 660,9
1996	12 024,2	8 754,1	3 270,1	502,0	12 526,2
1997	17 108,9	12 235,2	4 873,7	751,6	17 860,5
1998	21 500,8	15 063,7	6 437,1	966,8	22 467,6
1999	24 559,7	10 092,3	14 467,4	1 207,1	25 766,8
2000	29 223,9	4 749,1	24 474,8	1 464,6	30 688,5
2001	35 951,1	5 621,8	30 329,3	1 817,7	37 768,8
2002	38 513,8	6 815,3	31 698,5	2 078,7	40 592,5

Tabela 31

Wymogi kapitałowe z tytułu ponoszonego przez banki komercyjne ryzyka
(stan na 31.12.2002 r.)

Ryzyko	Liczba banków	Wymóg kapitałowy	
		w mln zł	w %
Banki komercyjne			
Kredytowe ^a	59	18 949,0	89,5
Koncentracji wierzytelności	7	739,4	3,5
Rynkowe, w tym:	32	1 491,4	7,0
- walutowe	18	134,5	0,6
- cen towarów	0	0,0	0,0
- cen kapitałowych papierów wartościowych,	9	20,9	0,1
w tym: szczególnie		10,5	0,1
ogólne		10,4	0,1
- szczególnie instrumentów dłużnych	17	351,2	1,7
- ogólne stóp procentowych	21	551,3	2,6
- rozliczenia – dostawy oraz kontrahenta	17	417,7	2,0
- gwarantowania emisji pap. wartościowych	6	15,7	0,1
Całkowity wymóg kapitałowy	59	21 179,7	100,0
Banki podlegające pełnemu reżimowi adekwatności kapitałowej			
Kredytowe ^a	23	16 513,5	91,2
Koncentracji wierzytelności	3	113,4	0,6
Rynkowe, w tym:	23	1 476,3	8,2
- walutowe	9	119,5	0,7
- cen towarów	0	0,0	0,0
- cen kapitałowych papierów wartościowych,	9	20,9	0,1
w tym: szczególnie		10,4	0,1
ogólne		10,4	0,1
- szczególnie instrumentów dłużnych	17	351,2	1,9
- ogólne stóp procentowych	21	551,3	3,1
- rozliczenia – dostawy oraz kontrahenta	17	417,7	2,3
- gwarantowania emisji pap. wartościowych	6	15,7	0,1
Całkowity wymóg kapitałowy	23	18 103,2	100,0
Banki podlegające uproszczonemu reżimowi adekwatności kapitałowej			
Kredytowe	36	2 435,4	79,2
Koncentracji wierzytelności	4	626,0	20,3
Rynkowe, w tym:	9	15,1	0,5
- walutowe	9	15,1	0,5
- cen towarów	0	0,0	0,0
- cen kapitałowych papierów wartościowych,	x	x	x
w tym: szczególnie	x	x	x
ogólne	x	x	x
- szczególnie instrumentów dłużnych	x	x	x
- ogólne stóp procentowych	x	x	x
- rozliczenia – dostawy oraz kontrahenta	x	x	x
- gwarantowania emisji pap. wartościowych	x	x	x
Całkowity wymóg kapitałowy	36	3 076,5	100,0

^a W bankach podlegających pełnemu reżimowi adekwatności kapitałowej ryzyko kredytowe dotyczy portfela bankowego.

Tabela 32

Struktura banków komercyjnych wg współczynnika wypłacalności⁴⁸

Współczynnik wypłacalności w %	Liczba banków									
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
8 i powyżej	69	64	68	73	73	75	68	66	64	54
z tego 30 -	24	30	26	24	20	18	17	11	15	12
15 - 30	26	21	27	21	27	23	28	29	24	23
12 - 15	4	5	7	15	15	14	9	12	13	8
8 - 12	15	8	8	13	11	20	14	14	12	11
poniżej 8	18	18	13	8	8	8	9	7	5	5
z tego 2 - 8	5	2	2	1	2	3	4	6	2	2
0 - 2	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1
- 0	13	15	11	7	6	5	5	1	2	2
Ogółem	87	82	81	81	81	83	77	73	69	59
Mediana (Me)	16,5	20,8	18,5	17,5	16,9	15,0	16,6	16,2	16,0	18,1
Średnia arytm. (x)	9,4	11,5	11,5	12,3	12,5	11,7	13,2	12,9	15,1	14,5

Tabela 33

Struktura banków spółdzielczych wg współczynnika wypłacalności

Współczynnik wypłacalności w %	Liczba banków									
	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
8 i powyżej	1 300	1 188	1 144	1 074	1 119	1 087	738	652	632	594
z tego 30 -	125	60	61	22	16	18	21	26	41	37
15 - 30	788	689	613	380	384	380	267	264	299	281
12 - 15	205	241	217	267	310	312	205	153	122	127
8 - 12	182	198	253	405	409	226	245	209	170	149
poniżej 8	353	424	366	320	176	102	43	28	10	11
z tego 2 - 8	114	94	119	169	120	79	34	24	8	10
0 - 2	19	21	32	26	17	7	3	0	0	1
- 0	220	309	215	125	39	16	6	4	2	0
Ogółem	1 653	1 612	1 510	1 394	1 295	1 189	781	680	642	605
Mediana (Me)	16,2	14,2	14,0	11,7	12,4	12,9	13,5	13,8	15,4	15,54
Średnia arytm. (x)	4,7	2,2	8,4	8,8	11,1	11,8	12,8	12,8	13,9	13,4

⁴⁸ Przed wprowadzeniem uchwały nr 5/2001 KNB z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczególnych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych (...) we współczynniku wypłacalności ujmowany był wyłącznie wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego, a od 31 marca 2002 r. również z tytułu ryzyka rynkowego.

Tabela 34

Pozycje pozabilansowe w sektorze bankowym

Wyszczególnienie	Sektor bankowy	Banki komercyjne	Banki spółdzielcze
Pozycje pozabilansowe według stanu na 31.12.2001 r. (wartość w mln zł)			
Zobowiązania udzielone	73 420,0	72 288,2	1 131,8
Zobowiązania otrzymane	37 228,5	36 924,8	303,7
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	946 479,1	946 395,5	83,5
Pozycje pozabilansowe według stanu na 31.12.2002 r. (wartość w mln zł)			
Zobowiązania udzielone	86 731,3	85 435,4	1 295,8
Zobowiązania otrzymane	47 362,2	46 879,7	482,4
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży	1 018 083,4	1 017 913,2	170,3

Tabela 35

Struktura pozycji pozabilansowych banków komercyjnych

Wyszczególnienie	Wartość w mln zł		Dynamika
	12.2001	12.2002	12.2001=100
Zobowiązania udzielone:	72 288,2	85 435,4	118,2
- jednostkom finansowym	10 312,1	17 850,7	173,1
- jednostkom niefinansowym	58 332,7	63 483,2	108,8
- na rzecz budżetu	3 643,4	4 101,5	112,6
Zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży:	946 395,5	1 017 913,2	107,6
- operacje walutowe	571 200,1	435 766,3	76,3
- operacje papierami wartościowymi	7 492,4	11 247,5	150,1
- zobowiązania z tytułu operacji instrumentami finansowymi	342 085,4	530 539,9	155,1
- pozostałe	25 617,5	40 359,4	157,5

Tabela 36

Transakcje pochodne banków komercyjnych

Wyszczególnienie	Wartość transakcji pochodnych w mln zł					
	12.2001			12.2002		
	Ogółem	zabezpieczające	spekulacyjne	Ogółem	zabezpieczające	spekulacyjne
Transakcje pochodne ogółem, z tego:	882 651,7	131 549,5	751 102,1	935 881,6	10 983,5	924 898,1
Transakcje terminowe, w tym:	844 823,8	129 355,6	715 468,2	889 330,8	9 260,1	880 070,8
- stopy procentowej	298 168,2	24 092,0	274 076,2	482 607,2	2 625,6	479 981,6
- walutowe	545 560,3	104 168,2	441 392,0	405 220,8	6 493,2	398 727,6
- związane z papierami wartościowymi	1 095,4	1 095,4	0,0	1 502,8	141,2	1 361,6
Opcje, w tym:	35 778,4	2 184,0	33 594,3	43 079,0	1 723,4	41 355,6
- opcje giełdowe	169,2	164,0	5,2	882,4	0,0	882,4
- opcje pozagiełdowe	35 609,2	2 020,0	33 589,1	42 196,6	1 723,4	40 473,1
Inne instrumenty, w tym:	2 049,5	9,9	2 039,6	3 471,8	0,0	3 471,8
- giełdowe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- pozagiełdowe	2 049,5	9,9	2 039,6	3 471,8	0,0	3 471,8

Tabela 37

Przychody ogółem, koszty całkowite oraz wynik finansowy banków

Okres	Banki komercyjne	Sektor bankowy
Przychody ogółem w mln zł		
1993	17 557,5	19 099,9
1994	22 402,0	23 997,3
1995	26 971,7	28 661,8
1996	31 651,9	33 550,6
1997	42 853,1	45 225,6
1998	61 783,2	64 415,7
1999	76 304,0	78 912,9
2000	119 386,2	122 954,8
2001	169 616,9	173 757,5
2002	389 887,6	393 547,6
Koszty całkowite w mln zł		
1993	16 505,2	18 172,9
1994	21 047,0	22 794,5
1995	22 420,7	23 970,2
1996	25 513,8	27 147,6
1997	36 547,1	38 568,9
1998	57 413,0	59 760,3
1999	71 537,4	73 822,9
2000	113 859,2	116 950,2
2001	164 316,5	167 968,6
2002	386 021,6	389 176,7
Wynik finansowy brutto w mln zł		
1993	1 052,2	927,0
1994	1 355,0	1 202,8
1995	4 551,0	4 691,6
1996	6 138,2	6 403,0
1997	6 306,0	6 656,7
1998	4 370,3	4 655,4
1999	4 766,5	5 090,0
2000	5 526,9	6 004,6
2001	5 300,4	5 788,9
2002	3 866,0	4 370,9
Wynik finansowy netto w mln zł		
1993	-214,4	-401,0
1994	316,7	121,7
1995	2 761,5	2 848,3
1996	4 229,1	4 420,5
1997	4 270,1	4 495,6
1998	1 648,4	1 824,9
1999	2 972,0	3 180,8
2000	3 909,3	4 212,3
2001	3 917,2	4 231,8
2002	2 357,8	2 722,7

Tabela 38

Poziom kosztów oraz rentowność (brutto i netto)

Okres	Banki komercyjne	Sektor bankowy
Rentowność brutto (wynik finansowy brutto / koszty całkowite) w %		
1993	6,4	5,1
1994	6,4	5,3
1995	20,3	19,6
1996	24,1	23,6
1997	17,3	17,3
1998	7,6	7,8
1999	6,7	6,9
2000	4,9	5,1
2001	3,2	3,5
2002	1,0	1,1
Rentowność netto (wynik finansowy netto / koszty całkowite) w %		
1993	-1,3	-2,2
1994	1,5	0,5
1995	12,3	11,9
1996	16,6	16,3
1997	11,7	11,7
1998	2,9	3,1
1999	4,2	4,3
2000	3,4	3,6
2001	2,4	2,5
2002	0,6	0,7
Poziom kosztów (koszty całkowite / przychody ogółem) w %		
1993	94,0	95,1
1994	94,0	95,0
1995	83,1	83,6
1996	80,6	80,9
1997	85,3	85,3
1998	92,9	92,8
1999	93,8	93,6
2000	95,4	95,1
2001	96,9	96,7
2002	99,0	98,9

Tabela 39

Wybrane wskaźniki finansowe banków komercyjnych⁴⁹

Wyszczególnienie	2001	I-III 2002	I-VI 2002	I-IX 2002	2002 ⁵⁰
Liczba banków objętych analizą	65	64	62	61	60
Aktywa przychodowe w % aktywów	84,02	85,72	85,53	87,00	86,06
Aktywa pracujące w % aktywów	80,71	82,24	81,71	83,01	82,30
Odsetki otrzymane w % śr. aktywów ⁵¹	12,20	8,36	8,11	7,88	7,62
Odsetki zapłacone w % śr. aktywów	8,71	5,34	4,98	4,72	4,42
Wynik z odsetek w % śr. aktywów	3,49	3,02	3,13	3,16	3,20
Wynik z działalności podstawowej ⁵² w % śr. aktywów	6,33	5,66	5,97	5,97	5,97
Koszty działania banku w % śr. aktywów	3,67	3,14	3,21	3,26	3,38
Wynik brutto w % śr. aktywów	1,34	1,67	1,05	1,07	0,88
Wynik netto w % śr. aktywów (ROA)	0,99	1,22	0,72	0,72	0,53
Wynik netto w % śr. funduszy podstawowych ⁵³	13,10	14,48	8,44	8,40	6,70

Tabela 40

Koszty działania banków komercyjnych przypadające średnio na oddział / pracownika oraz efektywność w przeliczeniu na pracownika

Wyszczególnienie	2001	2002
Koszty budynków / 1 oddział (w tys. zł)	689,6	639,3
Pozostałe koszty rzeczowe / 1 oddział (w tys. zł)	1 643,1	1 680,7
Koszty wynagrodzeń ⁵⁴ / 1 pracownika (w tys. zł)	55,5	57,2
Średnie m-czne wynagrodzenie pracownika (w zł)	3 814,4	3 926,3
Składki i wpłaty na BFG / wynik finansowy brutto (w %)	2,8	2,3
Wynik finansowy brutto / 1 pracownika (w tys. zł)	37,3	28,5
Aktywa / 1 pracownika (w tys. zł)	3 157,7	3 276,2

⁴⁹ Na podstawie Raportu Wskaźników Ekonomiczno - Finansowych Banku na Tle Grupy Rówieśniczej.

⁵⁰ Łącznie z bankiem, który od 1 grudnia 2002 r. zaprzestał prowadzenia działalności operacyjnej.

⁵¹ Pomniejszonych o odsetki zapadłe od należności zagrożonych.

⁵² Suma wyniku odsetkowego, z prowizji, z operacji wymiany i z operacji papierami wartościowymi.

⁵³ W 2001 r. i w 2002 r. bez banków o ujemnych funduszach podstawowych.

⁵⁴ Łącznie z ubezpieczeniami i pozostałymi świadczeniami na rzecz pracowników.

Tabela 41

Rachunek zysków i strat banków (w mln zł)

	Wyszczególnienie	Banki komercyjne		Sektor bankowy	
		2001	2002	2001	2002
I	Przychody z tytułu odsetek	48 196,9	33 529,1	51 408,6	36 007,7
II	Koszty odsetek	34 383,2	19 424,9	36 027,2	20 410,1
III	Wynik z tytułu odsetek (I-II)	13 813,7	14 104,2	15 381,4	15 597,5
IV	Przychody z tytułu prowizji	6 630,0	7 128,0	7 205,3	7 804,1
V	Koszty z tytułu prowizji	954,4	1 056,9	989,2	1 092,9
VI	Wynik z tytułu prowizji (IV-V)	5 675,6	6 071,0	6 216,1	6 711,3
VII	Przychody z udziałów lub akcji, pozostałych pap. wart., innych instrumentów finans. o zmiennej kwocie doch.	536,8	357,3	536,9	362,3
VIII	Wynik operacji finansowych	1 681,1	1 580,5	1 680,7	1 642,0
IX	Wynik z pozycji wymiany	5 040,6	4 698,2	5 040,6	4 700,5
X	Wynik działalności bankowej	26 747,7	26 811,1	28 855,7	29 013,6
XI	Pozostałe przychody operacyjne	1 161,0	1 015,4	1 197,1	1 058,1
XII	Pozostałe koszty operacyjne	761,8	1 111,2	793,8	1 156,8
XIII	Koszty działania banku	14 544,8	14 850,6	15 909,4	16 289,3
	Wynagrodzenia	6 496,9	6 380,8	7 318,7	7 245,0
	Ubezpieczenia i inne świadczenia	1 384,9	1 366,3	1 583,6	1 566,0
	Inne	6 662,9	7 103,5	7 007,2	7 478,3
XIV	Amortyzacja środków trwałych oraz wart. niem. i praw.	2 002,8	2 061,2	2 103,1	2 173,2
XV	Odpisy na rezerwy i aktualizację wartości	15 378,6	18 580,4	15 836,5	19 086,6
XVI	Rozwiązanie rezerw i aktualizacja wartości	10 079,7	12 642,2	10 378,7	13 004,3
XVII	Różnica wartości rezerw i aktualizacji (XV-XVI), w tym:	5 299,0	5 938,2	5 457,8	6 082,3
	- różnica wart. rezerw celowych i na ogólne ryzyko bank.	4 977,0	5 843,9	5 135,3	5 981,4
	- różnica aktualizacji wartości aktywów finansowych	321,9	94,3	322,5	100,8
XVIII	Wynik z działalności operacyjnej (X+XI-XII-XIII-XIV +/-XVII)	5 300,4	3 865,3	5 788,7	4 370,2
XIX	Wynik na operacjach nadzwyczajnych	0,0	0,7	0,1	0,7
XX	Wynik finansowy brutto (XVIII+/-XIX)	5 300,4	3 866,0	5 788,9	4 370,9
XXI	Podatek dochodowy	1 386,1	1 501,0	1 559,4	1 640,8
XXII	Pozostałe obowiązkowe zmniejszenie zysku (zw. straty)	-2,9	7,2	-2,4	7,4
XXIII	Wynik finansowy netto	3 917,2	2 357,8	4 231,8	2 722,7

Tabela 42

Sektor spółdzielczy na tle sektora bankowego według stanu na 31.12.2002 r.

Wyszczególnienie	Suma bilansowa		Suma funduszy podstawowych i uzupełniających ^c		Kredyty dla podmiotów niefinansowych netto		Depozyty gospodarstw domowych ^d		Straty ogółem ^e		Zysk netto ^f	
	w mln zł	w %	w mln zł	w %	w mln zł	w %	w mln zł	w %	mln zł	w %	w mln zł	w %
Banki zrzeszające ^a	8 546,7	1,83	460,0	0,97	1 724,1	0,92	834,7	0,39	101,1	3,95	7,0	0,17
Banki spółdzielcze ogółem	23 416,3	5,01	2 269,2	4,80	12 177,4	6,48	15 821,6	7,35	21,1	0,83	373,1	9,10
w tym zrzeszone w:												
Banku Polskiej Spółdzielczości SA	13 260,7	2,84	1 305,0	2,76	6 483,7	3,45	8 897,9	4,13	10,1	0,39	236,6	5,77
Gospodarczym Banku Wielkopolski SA	6 287,0	1,35	592,0	1,25	3 640,0	1,94	4 220,9	1,96	6,1	0,24	91,0	2,22
Mazowieckim Banku Regionalnym SA	3 057,9	0,65	312,1	0,66	1 661,4	0,88	2 140,8	1,00	4,8	0,19	36,9	0,90
w tym banki niezrzeszone	810,7	0,17	60,1	0,13	392,3	0,21	562,0	0,26	0,1	0,01	8,6	0,21
Sektor spółdzielczy ^b	31 963,0	6,84	2 729,2	5,77	13 901,5	7,40	16 656,3	7,74	122,2	4,78	380,1	9,27
Sektor bankowy	467 117,8	100,00	47 253,8	100,00	188 048,2	100,00	215 204,9	100,00	2 557,4	100,00	4 100,9	100,00

^a Banku Polskiej Spółdzielczości SA, Gospodarczy Bank Wielkopolski SA, Mazowiecki Bank Regionalny SA

^b banki zrzeszające oraz banki spółdzielcze

^c bez pomniejszych

^d depozyty osób prywatnych, przedsiębiorców i rolników indywidualnych

^e strata bieżąca netto, strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania

^f zysk bieżący

Tabela 43

Produkt krajowy brutto⁵⁵ i aktywa sektora bankowego

Rok	Produkt krajowy brutto			Aktywa sektora bankowego (stan na koniec okresu)		
	w mln zł	dynamika ⁵⁶	w mln euro	w mln zł	w % PKB	dynamika ⁵⁷
1995	308 103,7	107,0	97 725,7	149 342,2	48,8	112,0
1996	387 826,6	106,0	114 125,7	197 215,2	51,1	111,4
1997	472 350,4	106,8	126 669,0	247 668,9	52,8	111,0
1998	553 560,1	104,8	140 059,3	318 726,8	58,0	118,5
1999	615 115,3	104,1	144 683,3	363 427,4	59,4	103,8
2000	684 981,9	104,0	177 917,4	428 486,3	62,6	108,7
2001	721 575,3	101,0	204 882,4	469 780,4	65,1	105,8
2002	769 400,0	101,3	191 383,5	467 117,8	60,7	99,4

Tabela 44

Podstawowe informacje o bankach w przeliczeniu na euro (stan na 31.12.2002 r.)

Wyszczególnienie	Banki komercyjne	w tym:		Banki spółdzielcze	Sektor bankowy
		z przewagą kapitału			
		polskiego	zagranicznego		
w mln euro (1 EUR = 4,0202 PLN)					
Suma aktywów	110 368,0	32 314,3	78 053,7	5 824,7	116 192,7
Kredyty netto	43 746,8	10 789,0	32 957,8	3 029,0	46 775,8
Papiery wartościowe netto	25 838,1	10 152,1	15 686,0	342,1	26 180,2
Depozyty podmiotów niefinansowych	64 961,3	21 905,7	43 055,6	4 321,1	69 282,4
w tym: gospodarstw domowych	49 595,4	19 454,7	30 140,7	3 935,5	53 530,9
Suma funduszy podstawowych i uzupełniających, w tym	11 189,6	1 979,0	9 210,6	564,5	11 754,1
- fundusze podstawowe	10 448,2	1 842,0	8 606,2	529,2	10 977,4
- w tym: kapitał zakładowy	2 654,6	636,7	2 017,9	99,0	2 753,6
Fundusze własne	9 580,1	1 695,3	7 884,8	517,0	10 097,1
Wynik finansowy brutto	961,6	320,0	641,6	125,6	1 087,2
Wynik finansowy netto	586,5	172,7	413,8	90,8	677,3

⁵⁵ Na podstawie danych GUS (po zmianach uwzględniających zrewidowaną wersję rachunków narodowych za 1995 r. i lata następne).

⁵⁶ Dynamika realna, rok poprzedni = 100.

⁵⁷ Dynamika realna, grudzień roku poprzedniego = 100.

Lista banków⁵⁸ w Polsce (stan na 31.12.2002 r.)

Lp.	Kod banku	Nazwa banku
I. Banki kontrolowane przez kapitał polski		
1.1. Banki z przewagą kapitału państwowego ⁵⁹		
- banki państwowe		
1	113	Bank Gospodarstwa Krajowego
- spółki akcyjne bezpośrednio kontrolowane przez Skarb Państwa ⁶⁰		
2	102	PKO Bank Polski SA
3	203	Bank Gospodarki Żywnościowej SA
- spółki akcyjne pośrednio kontrolowane przez Skarb Państwa ⁶¹		
4	132	Bank Pocztowy SA
5	137	Bank Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych SA ⁶²
6	146	Wschodni Bank Cukrownictwa SA
7	154	Bank Ochrony Środowiska SA
1.2. Banki z przewagą kapitału prywatnego		
8	130	Bank Współpracy Europejskiej SA
9	147	Bank SPOŁEM SA ⁶³ (od 26 marca 2003 r. Euro Bank SA)
10	162	Bank Wschodni SA ⁶⁴
11	168	INVEST – BANK SA
- banki zrzeszające banki spółdzielcze		
12	161	Gospodarczy Bank Wielkopolski SA ⁶⁵
13	193	Bank Polskiej Spółdzielczości SA (do 12 marca 2002 r. Gospodarczy Bank Południowo – Zachodni SA ⁶⁶)
14	206	Mazowiecki Bank Regionalny SA

⁵⁸ Bez NBP, banków spółdzielczych zrzeszonych w bankach zrzeszających oraz banków w stanie upadłości i w likwidacji.

⁵⁹ Banki państwowe oraz banki w formie spółki akcyjnej, w których do Skarbu Państwa, bezpośrednio lub pośrednio, należy łącznie pakiet akcji uprawniający do wykonywania co najmniej 50%+1 głos na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

⁶⁰ Banki w formie spółki akcyjnej, w których bezpośrednio do Skarbu Państwa (reprezentowanego przez Ministra Skarbu) należy łącznie pakiet akcji uprawniający do wykonywania co najmniej 50%+1 głos na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

⁶¹ Banki w formie spółki akcyjnej, w których do Skarbu Państwa (reprezentowanego przez Ministra Skarbu), państwowych osób prawnych, przedsiębiorstw państwowych lub w formie spółki akcyjnej należy łącznie pakiet akcji uprawniający do wykonywania co najmniej 50%+1 głos na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.
⁶² Z dniem 30 września 2002 r. połączył się z Bankiem Cukrownictwa CUKROBANK SA.

⁶³ Z dniem 23 grudnia 2002 r. Bank Społem SA objął zarząd majątkiem Banku Wschodniego SA.

⁶⁴ W dniu 28 stycznia 2003 r. na dzień 7 stycznia 2003 r. zarejestrowano przejęcie Banku Wschodniego SA przez Bank Społem SA.

⁶⁵ Z dniem 9 maja 2001 r. połączył się z Bałtyckim Bankiem Regionalnym SA, a z dniem 10 maja 2002 r. z Pomorsko – Kujawskim Bankiem Regionalnym SA.

⁶⁶ Przed połączeniem z dniem 12 marca 2002 r. z Bankiem Unii Gospodarczej SA, Lubelskim Bankiem Regionalnym SA, Małopolskim Bankiem Regionalnym SA, Rzeszowskim Bankiem Regionalnym SA oraz Warmińsko–Mazurskim Bankiem Regionalnym SA. Ponadto, z dniem 19 lipca 2002 r. na podstawie decyzji KNB Bank Polskiej Spółdzielczości SA przejął Dolnośląski Bank Regionalny SA.

Lp. Kod banku Nazwa banku

II. Banki kontrolowane przez inwestorów zagranicznych⁶⁷

2.1. Oddziały banków zagranicznych

1 184 Societe Generale SA Oddział w Polsce

2.2. Spółki akcyjne ze 100% udziałem kapitału zagranicznego

2 134 Dresdner Bank Polska SA

3 158 DaimlerChrysler Services (debis) Bank Polska SA

4 167 ABN AMRO BANK (Polska) SA

5 171 GE Capital Bank SA

6 175 Raiffeisen Bank Polska SA

7 179 Credit Lyonnais Bank Polska SA

8 183 Danske Bank Polska SA

9 185 GE Bank Mieszkaniowy SA

10 186 BNP Paribas Bank Polska SA

11 187 Westdeutsche Landesbank Polska SA

(od 9 stycznia 2003 r. WestLB Bank Polska SA)

12 188 Deutsche Bank Polska SA

13 195 GMAC Bank Polska SA

14 200 Rabobank Polska SA

15 207 FCE Bank Polska SA

16 209 Bankgesellschaft Berlin (Polska) SA

17 212 Bank of America (Polska) SA (od 31 stycznia 2003 r. CC - BANK SA)

18 213 VOLKSWAGEN BANK POLSKA SA

19 214 Fiat Bank Polska SA

20 216 Toyota Bank Polska SA

21 219 MHB Bank Polska SA⁶⁸

22 220 Bank Svenska Handelsbanken (Polska) SA⁶⁹

23 221 Bank of Tokyo – Mitsubishi (Polska) SA⁷⁰

2.3. Spółki akcyjne z większościovym udziałem kapitału zagranicznego

24 103 Bank Handlowy w Warszawie SA⁷¹

25 105 ING Bank Śląski SA⁷²

26 106 Bank Przemysłowo – Handlowy PBK SA⁷³

27 109 Bank Zachodni WBK SA⁷⁴

⁶⁷ Banki w formie spółek, w których do zagranicznych osób (prawnych lub fizycznych) należy bezpośrednio lub pośrednio pakiet akcji uprawniający do wykonywania łącznie co najmniej 50%+1 głos na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy oraz oddziały banków zagranicznych.

⁶⁸ Licencję otrzymał 18 stycznia 2001 r., do rejestru został wpisany 23 czerwca, a działalność operacyjną rozpoczął 1 lutego 2002 r.

⁶⁹ Licencję otrzymał 7 lutego 2001 r., do rejestru został wpisany 27 kwietnia, a działalność operacyjną rozpoczął 3 października.

⁷⁰ Licencję otrzymał 10 października 2001 r., do rejestru został wpisany 15 listopada, działalność operacyjną podjął 19 kwietnia 2002 r.

⁷¹ Z dniem 1 marca 2001 r. został połączony z CITIBANKIEM (Poland) SA.

⁷² Z dniem 1 października 2001 r. ING Bank Śląski SA przejął przedsiębiorstwo bankowe ING Oddział w Warszawie, a z dniem 9 listopada Wielkopolski Bank Rolniczy SA (na podstawie decyzji Komisja Nadzoru Bankowego z dnia 6 sierpnia 2001 r.). Rada Nadzorcza WBR SA zaskarżyła bowiem decyzję KNB do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który dopiero na posiedzeniu w dniu 9 listopada skargę Rady oddalił. Wcześniej KNB wprowadziła w WBR SA zarząd komisaryczny.

⁷³ Z dniem 31 grudnia 2001 r. został połączony z Powszechnym Bankiem Kredytowym SA. Od 1 stycznia 2002 r. funkcjonują jako 1 bank.

Lp.	Kod banku	Nazwa banku
28	114	BRE Bank SA
29	116	BIG Bank GDAŃSKI SA ⁷⁵ (od 8 stycznia 2003 r. Bank Millennium SA)
30	124	Bank Polska Kasa Opieki SA
31	144	NORDEA BANK POLSKA SA ⁷⁶
32	150	Kredyt Bank SA
33	152	Bank Przemysłowy SA
34	155	LG Petro Bank SA ⁷⁷
35	160	FORTIS BANK POLSKA SA
36	174	Bank Amerykański w Polsce SA "AmerBank"
37	191	Deutsche Bank 24 SA
38	196	AIG Bank Polska SA
39	215	RHEINHYP-BRE Bank Hipoteczny SA
2.4. Spółki akcyjne pośrednio kontrolowane przez inwestorów zagranicznych		
40	156	Górnśląski Bank Gospodarczy SA ⁷⁸
41	163	Bank CZĘSTOCHOWA SA ⁷⁹
42	169	DOMINET BANK SA ⁸⁰ (do 4 października 2002 r. CUPRUM – BANK SA)
43	189	HypoVereinsbank Bank Hipoteczny SA ⁸¹
44	194	LUKAS Bank SA ⁸²
45	218	Śląski Bank Hipoteczny SA ⁸³
III. Banki nieprowadzące działalności operacyjnej		
1	128	Polski Kredyt Bank SA ⁸⁴
2	140	Bank Rozwoju Budownictwa Mieszkaniowego SA ⁸⁵
3	142	Bank Rozwoju Cukrownictwa SA ⁸⁶
IV. Banki spółdzielcze działające samodzielnie ⁸⁷		
1	8000	Spółdzielczy Bank Rozwoju „SAMOPOMOC CHŁOPSKA” ⁸⁸
2	8591	Krakowski Bank Spółdzielczy w Krakowie

⁷⁴ Z dniem 13 czerwca 2001 r. Wielkopolski Bank Kredytowy SA został połączony z Bankiem Zachodnim SA.

⁷⁵ Z dniem 5 stycznia 2001 r. połączył się z BIG BANKIEM SA.

⁷⁶ Z dniem 21 grudnia 2001 r. został połączony z Bankiem Własności Pracowniczej – Unibank SA.

⁷⁷ Kontrolowany przez Nordea Bank Sweden AB (Publ).

⁷⁸ Kontrolowany przez HVB za pośrednictwem Banku Przemysłowo – Handlowego PBK SA.

⁷⁹ Kontrolowany przez Commerzbank AG za pośrednictwem BRE Banku SA. Z dniem 28 lutego 2003 r. został połączony z BRE Bankiem SA.

⁸⁰ Kontrolowany przez Merrill Lynch Global Emerging Markets Partners LP za pośrednictwem Dominet SA.

⁸¹ Kontrolowany przez HVB za pośrednictwem Banku Przemysłowo – Handlowego PBK SA.

⁸² Kontrolowany przez Caisse Nationale de Credit Agricole za pośrednictwem spółki LUKAS SA.

⁸³ Kontrolowany przez ING Bank NV za pośrednictwem ING Banku Śląskiego SA.

⁸⁴ Kredyt Bank SA włączył przedsiębiorstwo bankowe w swoje struktury organizacyjne, a licencję bankową zamierza sprzedać innemu bankowi.

⁸⁵ Z dniem 1 grudnia 2002 r. Bank przekazał aktywa i pasywa związane z prowadzeniem działalności operacyjnej do Banku Gospodarstwa Krajowego.

⁸⁶ Z dniem 1 czerwca 2002 r. ostatni oddział BRC SA został sprzedany Gospodarczemu Bankowi Wielkopolski SA, który przejął obsługę jego byłych klientów.

⁸⁷ Poza zrzeszeniami.

⁸⁸ Kontrolowany przez HVB za pośrednictwem Banku Przemysłowo – Handlowego PBK SA.

Lista banków giełdowych⁸⁹ (stan na 31.12.2002 r.)

Lp.	Kod banku	Nazwa banku
1	103	Bank Handlowy w Warszawie SA
2	105	ING Bank Śląski SA
3	106	Bank Przemysłowo-Handlowy PBK SA
4	109	Bank Zachodni WBK SA
5	114	BRE Bank SA
6	116	BIG Bank GDAŃSKI SA (od 8 stycznia 2003 r. Bank Millennium SA)
7	124	Bank Polska Kasa Opieki SA
8	144	NORDEA BANK POLSKA SA
9	150	Kredyt Bank SA
10	154	Bank Ochrony Środowiska SA
11	155	LG Petro Bank SA
12	160	FORTIS BANK POLSKA SA
13	163	Bank CZĘSTOCHOWA SA
14	174	Bank Amerykański w Polsce SA "AmerBank"
15	191	Deutsche Bank 24 SA

Lista banków z mniejszościowym udziałem kapitału zagranicznego (stan na 31.12.2002 r.)

Lp.	Kod banku	Nazwa banku
1	137	Bank Inicjatyw Społeczno – Ekonomicznych SA
2	154	Bank Ochrony Środowiska SA
3	168	INVEST – BANK SA

⁸⁹ Banki, których akcje Komisja Papierów Wartościowych i Giełd dopuściła do publicznego obrotu.

Wybrane akty prawne dotyczące sektora bankowego
(stan prawny na dzień 31.12.2002 r.)

I. Akty rangi ustawowej

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 dnia kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, sprost. Dz. U. z 2001 r. Nr 28, poz. 319).
2. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo upadłościowe (Dz. U. z 1991 r. Nr 118, poz. 512 - tekst jednolity, z 1994 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 85, poz. 426, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189 i Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 54, poz. 349, Nr 121, poz. 770, Nr 117, poz. 751, Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 117, poz. 756, z 2000 r. Nr 26, poz. 306, Nr 84, poz. 948, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 3, poz. 18).
3. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. Prawo o postępowaniu układowem (Dz. U. z 1934 r., Nr 93, poz. 836, z 1950 r. Nr 38, poz. 349, z 1990 r. Nr 55, poz. 320, z 1996 r. Nr 6, poz. 43, Nr 43, poz. 189, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 96, poz. 592, Nr 133, poz. 885).

Uwaga: w dniu 1 października 2003 r. wejdzie w życie ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, uchylająca oba powyższe akty prawne.

4. Ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz. U. Nr 37, poz. 282).
5. Ustawa z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo czekowe (Dz. U. Nr 37, poz. 283, z 1997 r. Nr 88, poz. 554).
6. Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93, z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417 i Nr 141, poz. 692, z 1996 r. Nr 114, poz. 542 i Nr 139, poz. 646, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 149, poz. 703, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i poz. 857, Nr 88, poz. 983, Nr 114, poz. 1191 z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 145, poz. 1638, Nr 130, poz. 1450, Nr 113, poz. 984).
7. Ustawa z dnia 16 września 1982 r. Prawo spółdzielcze (Dz. U. z 1995 r. Nr 54, poz. 288, Nr 133, poz. 654, z 1996 r. Nr 5, poz. 32, Nr 24, poz. 110 i Nr 43, poz. 189, z 1997 r. Nr 32, poz. 183, Nr 111, poz. 723, Nr 121, poz. 769 i poz. 770, z 1999 r. Nr 40, poz. 399, zm. wynikająca z Nr 60, poz. 636, Nr 77, poz. 874, Nr 99, poz. 1151, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, zm. wyn. z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 29 czerwca 2001 r., sygn. akt K. 23/2000. – Dz. U. z 2001 r. Nr 69, poz. 724).
8. Ustawa z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2000 r. Nr 122, poz. 1319, z 2001 r. Nr 154, poz. 1800, z 2002 r. Nr 129, poz. 1102).
9. Ustawa z dnia 28 lipca 1990 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 1996 r. Nr 11, poz. 62, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 88, poz. 554, Nr 107, poz. 685, Nr 121, poz. 769 i poz. 770, Nr 139,

poz. 934, z 1998 r. Nr 155, poz. 1015, z 1999 r. Nr 49, poz. 483, z 1999 r. Nr 101, poz. 1178, Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 43, poz. 483, Nr 48, poz. 552, Nr 70, poz. 819, Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 37, poz. 424, Nr 100, poz. 1084, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 41, poz. 365).

10. Ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2000 r. Nr 54, poz. 654 - tekst jednolity, Nr 60, poz. 700 i poz. 703, Nr 86, poz. 958, Nr 117, poz. 1228, Nr 122, poz.1315, Nr 103, poz. 1100, Nr 122, poz. 1324, z 2001 r. Nr 106, poz. 1150, Nr 125, poz. 1364, Nr 110, poz. 1190, z 2002 r. Nr 24, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 93, poz. 820, Nr 141, poz. 1179, Nr 169, poz.1384, z 2002 r. Nr 141, poz. 1179, Nr 169, poz. 1384, Nr 199, poz. 1672, Nr 200, poz. 1684, Nr 230, poz. 1922).

Uwaga: z dniem 1 stycznia 2003 r. weszły w życie zmiany do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wynikające z ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 141, poz. 1179), ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz ustawy o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1384), ustawy z dnia 28 października 2002 r. o Funduszu Żeglugi śródlądowej i Funduszu Rezerwowym (Dz. U. z 2002 r. Nr 199, poz. 1672) oraz ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2002 r. Nr 200, poz. 1684).

Uwaga: z dniem 8 stycznia 2003 r. weszła w życie zmiana do ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych, wynikająca z ustawy z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 230, poz. 1922).

11. Ustawa z dnia 3 lutego 1993 r. o restrukturyzacji finansowej przedsiębiorstw i banków oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 18, poz. 82, z 1996 r. zm. wynikająca z Nr 52, poz. 235, Nr 106, poz. 496, Nr 118, poz. 561, z 1997 r. Nr 98, poz. 603, Nr 141, poz. 943).
12. Ustawa z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. Nr 47, poz. 211, z 1996 r. Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 88, poz. 554, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 29, poz. 356, Nr 93, poz. 1027, z 2002 r. Nr 126, poz. 1068, Nr 126, poz. 1071, Nr 129, poz. 1102).
13. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. nr 76, poz. 694 – tekst jednolity).
14. Ustawa z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie (Dz. U. z 2001 r. Nr 31, poz. 359 – tekst jednolity).
15. Ustawa z dnia 14 grudnia 1994 r. o Bankowym Funduszu Gwarancyjnym (Dz. U. z 2000 r. Nr 9, poz. 131 – tekst jednolity, Nr 86, poz. 958, Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 154, poz.1802).
16. Ustawa z dnia 5 stycznia 1995 r. o dopłatach do oprocentowania niektórych kredytów bankowych (Dz. U. Nr 13, poz.60, Nr 83, poz. 418, z 1996 r. Nr 152, poz.719, z 1997 r. Nr 80, poz. 504, Nr 107, poz. 690, Nr 121, poz. 770, Nr 158, poz. 1044, z 1999 r. Nr 27, poz. 243, Nr 63, poz. 702, Nr 70, poz.778, z 2000 r. Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 72, poz. 744 i 746).
17. Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o obligacjach (Dz. U. z 2001 r. Nr 120, poz. 1300 - tekst jednolity).
18. Ustawa z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego (Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1070 – tekst jednolity, z 2001 r. Nr 16, poz. 167, Nr 4, poz. 27, Nr 154, poz. 1800).

19. Ustawa z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1996 r. Nr 5, poz. 32, Nr 106, poz. 496, z 1997 r. Nr 80, poz. 103, Nr 103, poz. 652, z 2000 r. Nr 3, poz. 27, Nr 122, poz. 1310 z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 133, poz. 1508, z 2002 r. Nr 127, poz. 1090).
20. Ustawa z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo - kredytowych (Dz. U. z 1996 r. Nr 1, poz. 2, z 1999 r., Nr 101, poz. 1178, z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 100, poz. 1081).
21. Ustawa z dnia 14 czerwca 1996 r. o łączeniu i grupowaniu niektórych banków w formie spółki akcyjnej (Dz. U. Nr 90, poz. 406, Nr 156, poz. 775, z 1997 r. Nr 121, poz. 770, Nr 140, poz. 939).
22. Ustawa z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 121, poz. 769, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 48, poz. 554, Nr 60, poz. 702).
23. Ustawa z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz. U. Nr 79, poz. 484, Nr 80, poz. 511, z 2000 r. Nr 48, poz. 550, Nr 60, poz. 693, Nr 86, poz. 958, z 2001 r. Nr 16, poz. 167, Nr 81, poz. 876, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 121, poz. 1032).
24. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, sprost. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729, Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027, Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, 1071).
25. Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. Nr 121, poz. 770, z 2000 r. Nr 114, poz. 1194, z 2002 r. Nr 1, poz. 2).
26. Ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2001 r. nr 17, poz. 209 – tekst jednolity, z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 113, poz. 984).
27. Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. - Prawo o publicznym obrocie papierami wartościowymi (Dz. U. z 2002 r. Nr 49, poz. 447 – tekst jednolity).
28. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o Narodowym Banku Polskim (Dz. U. Nr 140, poz. 938 z 1998 r. Nr 160, poz. 1063, zm. wynikająca z wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 czerwca 2000 r. Dz. U. z 2000 r. Nr 53, poz. 648, Nr 62, poz. 718, Nr 119, poz. 1252 oraz z 2001 r. Nr 8, poz. 64, Nr 110, poz. 1189 i Nr 154, poz. 1784 i 1800, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178).
29. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 – tekst jednolity, z 2001 r. Nr 130, poz. 1450, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, nr 144, poz. 1208, Nr 141, poz. 1178, z 2001 r. Nr 111, poz. 1195 - zm. przen., z 2002 r. Nr 169, poz. 1385 i 1387, Nr 241, poz. 2074).

Uwaga: z dniem 1 stycznia 2003 weszły w życie zmiany do ustawy - Prawo bankowe, wynikające z ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1195), ustawy dnia 12 września 2002 r. o zmianie ustawy - Ordynacja podatkowa oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1387) oraz ustawy z dnia 18 grudnia 2002 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 241, poz. 2074).

Uwaga: z dniem 12 października 2003 r. wejdzie w życie zmiana do ustawy - Prawo bankowe, wynikająca z ustawy z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385).

30. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych (Dz. U. Nr 140, poz. 940, z 1998 r. Nr 107, poz. 669, z 2000 r. Nr 6, poz. 70, Nr 60, poz. 702 oraz z 2001 r. Nr 39, poz. 459, z 2002 r. Nr 126, poz. 1070).
31. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. Nr 137, poz. 926, Nr 160, poz. 1083, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2000 r. Nr 94, poz. 1037, nr 116, poz. 1216, nr 120, poz. 1268, Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 16, poz. 166, Nr 39, poz. 459, Nr 42, poz. 475, Nr 125, poz. 1368, Nr 27, poz. 446, Nr 130, poz. 1452, z 2002 r. Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984).
32. Ustawa z dnia 17 lipca 1998 r. o pożyczkach i kredytach studenckich (Dz. U. Nr 108, poz. 685, z 2000 r. Nr 48, poz. 550).
33. Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. - Prawo dewizowe (Dz. U. z 2002 r. nr 141, poz. 1178).
Uwaga: Ustawa weszła w życie w dniu 1 października 2002 r.
34. Ustawa z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. nr 130, poz. 1450)
Uwaga: Ustawa weszła w dniu 16 lipca 2002 r., z wyjątkiem art. 4 pkt 3-6 oraz art. 11 ust. 4, które wejdą w życie z dniem uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej.
35. Ustawa z dnia 20 lipca 2001 r. o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2001 r. nr 100, poz. 1081)
Uwaga: Ustawa weszła w życie w dniu 19 września 2002 r.
36. Ustawa z dnia 19 listopada 1999 r. Prawo działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 101, poz. 1178, z 2000 r. Nr 86, poz. 958, Nr 114, poz. 1193, z 2001 r. Nr 67, poz. 679, Nr 49, poz. 509, Nr 102, poz. 1115, Nr 147, poz. 1643, z 2002 r. Nr 1, poz. 2, Nr 115, poz. 995, Nr 130, poz. 1112).
37. Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. Nr 62, poz. 718, z 2001 r. Nr 46, poz. 499, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 113, poz. 984).
38. Ustawa z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. Nr 94, poz. 1037, z 2001 r. Nr 102, poz. 1117).
39. Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. Nr 116, poz. 1216 i z 2001 r. Nr 63, poz. 641, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 32, poz. 299, Nr 41, poz. 365, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 141, poz. 1178, Nr 189, poz. 1500).
40. Ustawa z dnia 16 listopada 2000 r. o domach składowych oraz o zmianie kodeksu cywilnego, kodeksu postępowania cywilnego i innych ustaw (Dz. U. Nr 114, poz. 1191).
41. Ustawa z dnia 29 listopada 2000 r. o objęciu poręczeniami Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. Nr 122, poz. 1310).
42. Ustawa z dnia 7 grudnia 2000 r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych, ich zrzeszaniu i bankach zrzeszających (Dz. U. Nr 119, poz. 1252, z 2001 r. Nr 111, poz. 1195, z 2002 r. Nr 141, poz. 1178).

43. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (Dz. U. Nr 123, poz. 1351).
44. Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych (Dz. U. Nr 73, poz. 762).
45. Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów udzielanych lekarzom, lekarzom stomatologom, pielęgniarkom, położnym i technikom medycznym oraz o umarzaniu tych kredytów (Dz. U. Nr 128, poz. 1406, z 2002 r. Nr 144, poz. 1209).
46. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926 – tekst jednolity).
47. Ustawa z dnia 25 maja 2001 r. o skutkach wprowadzenia w niektórych państwach członkowskich Unii Europejskiej wspólnej waluty euro (Dz. U. Nr 63, poz. 640, z 2001 r. Nr 141, poz. 1178).
48. Ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 110, poz. 968 – tekst jednolity, Nr 127, poz. 1090, Nr 141, poz. 1178, Nr 113, poz. 984).
49. Ustawa z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, z 1999 r. Nr 49, poz. 485, Nr 38, poz. 360, Nr 70, poz. 778, Nr 110, poz. 1255, z 2000 r. Nr 6, poz. 69, Nr 12, poz. 136, Nr 48, poz. 550, Nr 95, poz. 1041, Nr 119, poz. 1251, Nr 122, poz. 1315, z 2001 r. Nr 45, poz. 497, Nr 46, poz. 499, Nr 125, poz. 1368, Nr 98, poz. 1070, Nr 102, poz. 1116, Nr 145, poz. 1623, z 2002 r. Nr 41, poz. 365, Nr 41, poz. 363, Nr 74, poz. 676, Nr 156, poz. 1300, Nr 113, poz. 984, Nr 200, poz. 1685, Nr 213, poz. 1802).
50. Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43 poz. 296, z 1965 r. Nr 15 poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 99 poz. 1037, Nr 114 poz. 1191, 1193 i Nr 122 poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4 poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368, Nr 138, poz. 1546 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849).

Uwaga: z dniem 15 stycznia 2003 r. weszła w życie zmiana Kodeksu postępowania cywilnego, wynikająca z ustawy o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych oraz o niektórych innych ustaw z dnia 19 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 240, poz. 2058), natomiast z dniem 10 lutego 2003 r. weszła w życie zmiana Kodeksu postępowania cywilnego, wynikająca z ustawy o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 5 lipca 2002 r. (Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1069).

51. Ustawa z dnia 5 grudnia 2002 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów mieszkaniowych o stałej stopie procentowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 230, poz. 1922).
Uwaga: powyższa ustawa weszła w życie z dniem 8 stycznia 2003 r.

52. Ustawa z dnia 12 września 2002 r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2002 r. Nr 169, poz. 1385).

Uwaga: ustawa wejdzie w życie z dniem 12 października 2003 r. (za wyjątkiem przepisów ustawy dotyczących instytucji pieniądza elektronicznego, które będą stosowane od dnia uzyskania przez Rzeczpospolitą Polską członkostwa w Unii Europejskiej).

II. Wybrane akty wykonawcze

1. Zarządzenie nr 1/98 Komisji Nadzoru Bankowego (KNB) z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad finansowego wyodrębniania kas mieszkaniowych w bankach oraz rozliczeń między bankiem, który zaprzestał prowadzenia kasy mieszkaniowej a bankiem przejmującym tę działalność (Dz. Urz. NBP Nr 14, poz. 29).
2. Zarządzenie nr 2/98 KNB z dnia 3 czerwca 1998 r. w sprawie obowiązkowego zakresu informacji dotyczących stanu oszczędności zgromadzonych na rachunkach oszczędnościowo-kredytowych, wysokości udzielonych kredytów kontraktowych i terminowości ich spłat oraz przychodów i kosztów banków z tytułu prowadzenia kas mieszkaniowych (Dz. Urz. NBP Nr 14, poz. 30).
3. Zarządzenie nr 4/98 KNB z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie szczegółowych warunków udzielania przez banki gwarancji bankowych i poręczeń (Dz. Urz. NBP Nr 18, poz. 39).
4. Uchwała nr 4/98 KNB z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie trybu postępowania banków w przypadku prania pieniędzy oraz ustalenia wysokości kwoty i warunków prowadzenia rejestru wpłat gotówkowych powyżej określonej kwoty oraz danych o osobach dokonujących wpłaty i na rzecz których wpłata została dokonana (Dz. Urz. NBP Nr 18, poz. 40).
5. Uchwała nr 7/98 KNB z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie sposobu wykorzystania rezerwy, którą bank hipoteczny może utworzyć w celu zabezpieczenia listów zastawnych (Dz. Urz. NBP Nr 19, poz. 42).

Uwaga: z dniem 9 września 2002 r. weszła w życie ustawa z dnia 5 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o listach zastawnych i bankach hipotecznych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070), skreślająca art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o listach zastawnych i bankach hipotecznych, stanowiący podstawę prawną do wydania powyższej uchwały, w związku z czym straciła ona swą moc obowiązującą.

6. Uchwała nr 9/98 KNB z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad wyposażenia banków spółdzielczych w kapitał założycielski (Dz. Urz. NBP Nr 19, poz. 44).

Uwaga: Uchwała utraciła moc od 7 stycznia 2002 r. w związku z nowelizacją art. 32 ustawy - Prawo bankowe, dokonanej ustawą z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1195).

Uchwała nr 10/98 KNB z dnia 5 sierpnia 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad wnoszenia kapitału założycielskiego banku w formie spółki akcyjnej i banków państwowych (Dz. Urz. NBP Nr 19, poz. 45).

Uwaga: Uchwała utraciła moc od 7 stycznia 2002 r. w związku z nowelizacją art. 32 ustawy - Prawo bankowe, dokonanej ustawą z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw (Dz. U. z 2001 r. Nr 111, poz. 1195).

7. Uchwała nr 2/2000 KNB z dnia 8 listopada 2000 r. w sprawie ustalenia normy dopuszczalnego ryzyka walutowego w działalności banków (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 27., z 2001 Nr 22, poz. 43).

Uwaga: Uchwała utraciła moc (z wyjątkiem § 9 ust. 2) z dniem 1 stycznia 2002 r. w związku z wejściem w życie uchwały Nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, z uwzględnieniem powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu i sposobu ich wyznaczania (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 43).

8. Uchwała nr 4/2001 KNB z dnia 6 sierpnia 2001 roku w sprawie postępowania Komisji Nadzoru Bankowego jako jednostki współpracującej z Generalnym Inspektorem Informacji Finansowej (Dz. Urz. NBP Nr 11, poz. 24).

9. Uchwała nr 5/2001 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, w tym z tytułu przekroczenia limitów koncentracji wierzytelności, sposobu i szczegółowych zasad obliczania współczynnika wypłacalności banku, z uwzględnieniem powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu oraz określenia dodatkowych pozycji bilansu banku ujmowanych łącznie z funduszami własnymi w rachunku adekwatności kapitałowej oraz zakresu i sposobu ich wyznaczania (Dz. Urz. NBP z 2001 r. Nr 22, poz. 43, sprost. Dz. Urz. NBP z 2002 r. Nr 4, poz. 8).

10. Uchwała nr 6/2001 KNB z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad ustalania wysokości funduszy własnych banków należących do bankowej grupy kapitałowej dla potrzeb stosowania norm i granic określonych ustawą - Prawo bankowe, wysokości, szczegółowego zakresu i warunków pomniejszenia funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających banku, wysokości i warunków ich zaliczania, innych pomniejszeń funduszy własnych banku, wysokości i warunków pomniejszenia o nie funduszy własnych oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu przy określaniu sposobu obliczania funduszy własnych (Dz. Urz. NBP z 2001 r. Nr 22, poz. 44).

11. Uchwała Nr 7/2001 KNB z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków uwzględniania wierzytelności oraz udzielonych zobowiązań pozabilansowych przy ustalaniu przestrzegania limitów koncentracji wierzytelności, określenia innych wierzytelności i udzielonych zobowiązań pozabilansowych, wobec których nie stosuje się przepisów dotyczących limitów koncentracji wierzytelności oraz uwzględniania powiązań banków z innymi podmiotami

zależnymi lub działającymi w tym samym holdingu w rachunku koncentracji wierzytelności (Dz. Urz. NBP. Nr 22, poz. 45).

12. Uchwała nr 8/2001 KNB z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie trybu i warunków zaliczenia do funduszy własnych banków spółdzielczych określonej części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków (Dz. Urz. NBP Nr 22, poz. 46).

Uwaga: do dnia 7 stycznia 2002 r. obowiązywała uchwała nr 12/98 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 2 grudnia 1998 r. w sprawie trybu i warunków zaliczenia do funduszy uzupełniających banków spółdzielczych określonej części dodatkowej kwoty odpowiedzialności członków (Dz. Urz. NBP z 1998 r. Nr 26, poz. 60).

13. Uchwała nr 1/2002 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 10 stycznia 2002 r. w sprawie wykazu dokumentów załączanych do wniosków do Komisji Nadzoru Bankowego w sprawach o wydanie zezwolenia na utworzenie banku, o wyrażenie zgody na powołanie członków zarządu banku oraz do informacji o składzie zarządu przedstawianej Komisji Nadzoru Bankowego przez radę nadzorczą banku (Dz. U. NBP Nr 1, poz. 1, sprost. Dz. Urz. NBP z 2002 r. Nr 2, poz. 4).

14. Uchwała nr 4/2002 KNB z dnia 6 marca 2002 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego (Dz. Urz. NBP Nr 6, poz. 10).

Uwaga: do dnia 30 marca 2002 obowiązywała uchwała nr 1/1999 KNB z dnia 6 stycznia 1999 r. w sprawie trybu wykonywania nadzoru bankowego (Dz. Urz. NBP Nr 2, poz. 3, Nr 14, poz. 22, Nr 25, poz. 42, z 2000 r. Nr 12, poz. 19 oraz z 2001 r. Nr 6, poz. 13 i Nr 11, poz. 23, z 2002 r. Nr 4, poz. 6).

15. Uchwała nr 5/2002 KNB z dnia 18 listopada 2002 r. w sprawie określenia wzoru rejestru zabezpieczenia listów zastawnych (Dz. Urz. Nr 18, poz. 45).

Uwaga: do dnia 28 listopada 2002 r. obowiązywała uchwała nr 2/1999 KNB z dnia 3 lutego 1999 r. w sprawie określenia wzoru rejestru zabezpieczenia listów zastawnych (Dz. Urz. Nr 6, poz. 10).

16. Zarządzenie Prezesa NBP z dnia 29 maja 1998 r. w sprawie form i trybu przeprowadzania rozliczeń pieniężnych za pośrednictwem banków (M. P. Nr 21, poz. 320).

Uwaga: Z dniem 7 stycznia 2002 r. zarządzenie utraciło moc w części sprzecznej z ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz.U.02.72.665) w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt. 27 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz o zmianie innych ustaw.

17. Zarządzenie nr 8/2001 Prezesa NBP z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie sposobów i trybu przeliczania, sortowania, pakowania i oznaczania opakowań banknotów i monet oraz wykonywania czynności związanych z zaopatrywaniem banków w te znaki (Dz. Urz. NBP Nr 10, poz. 22, z 2002 r. Nr 13, poz. 35).

18. Zarządzenie nr 6/2000 Prezesa NBP z dnia 6 kwietnia 2000 r. w sprawie sposobu przeprowadzania rozrachunków międzybankowych (Dz. Urz. NBP Nr 7, poz. 12, z 2001 r. Nr 21, poz. 41, z 2002 r. Nr 18, poz. 48).
19. Zarządzenie Nr 12/97 Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 grudnia 1997 r. w sprawie zakresu informacji przekazywanych przez banki dla potrzeb Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (Dz. Urz. NBP Nr 21, poz. 42).

Uwaga: w dniu 4 stycznia weszło w życie Zarządzenie Prezesa Narodowego Banku Polskiego z dnia 11 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu informacji przekazywanych przez banki dla potrzeb Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (Dz. Urz. NBP Nr 20, poz. 53).

20. Zarządzenie nr 5/2002 Prezesa NBP z dnia 6 maja 2002 r. w sprawie sposobu numeracji rachunków bankowych prowadzonych w bankach (Dz. Urz. NBP z 2002 r. Nr 8, poz. 26).
21. Zarządzenie nr 7/2002 Prezesa NBP z dnia 24 maja 2002 r. w sprawie sposobu numeracji banków i ich jednostek organizacyjnych (Dz. Urz. NBP z 2002 r. Nr 8, poz. 27).
22. Uchwała nr 2/98 Zarządu Narodowego Banku Polskiego (Zarządu NBP) z dnia 27 lutego 1998 r. w sprawie rodzajów weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski do redyskonta oraz zasad i trybu ich redyskonta (Dz. Urz. NBP z 1998 r. nr 3, poz. 5, z 1999 r. nr 9, poz. 13, z 2000 r. nr 9, poz. 15).
23. Uchwała nr 64/2001 Zarządu NBP z dnia 21 grudnia 2001 r. w sprawie zasad i trybu naliczania i utrzymywania przez banki rezerwy obowiązkowej (Dz. Urz. NBP z 2001 r. nr 23, poz. 50, z 2002 r. Nr 6, poz. 11, Nr 8, poz. 24, Nr 12, poz. 32).
24. Uchwała nr 13/1999 Zarządu NBP z dnia 29 marca 1999 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do sporządzania bilansu płatniczego oraz bilansów należności i zobowiązań zagranicznych państwa (Dz. Urz. NBP z 1999 r. nr 8, poz. 12).
25. Uchwała nr 28/1999 Zarządu NBP z dnia 27 sierpnia 1999 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu prowadzenia przez Narodowy Bank Polski rachunków i kont depozytowych bonów skarbowych” (Dz. Urz. NBP z 1999 r. Nr 18, poz. 28, z 2002 r. Nr 8, poz. 18, Nr 13, poz. 33).
26. Uchwała nr 29/1999 Zarządu NBP z dnia 27 sierpnia 1999 r. w sprawie funkcjonowania Centralnego Rejestru Bonów Skarbowych (Dz. Urz. NBP z 1999 r. Nr 18, poz. 29, z 2002 r. Nr 8, poz. 19).
27. Uchwała nr 3/2002 Zarządu NBP z dnia 15 lutego 2002 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej

banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP z 2002 r. Nr 5, poz. 9, sprost. Nr 7, poz. 15, Nr 8, poz. 25, Nr 13, poz. 34).

Uwaga: do dnia 31 marca 2002 r. obowiązywała uchwała nr 15/1999 Zarządu NBP z dnia 23 kwietnia 1999 r. w sprawie trybu i szczegółowych zasad przekazywania przez banki Narodowemu Bankowi Polskiemu danych niezbędnych do ustalania polityki pieniężnej i okresowych ocen sytuacji pieniężnej państwa oraz oceny sytuacji finansowej banków i ryzyka sektora bankowego (Dz. Urz. NBP z 1999 r. nr 10, poz. 15, z 2000 r. Nr 4, poz. 7).

28. Uchwała nr 36/28/PPK/1999 Zarządu NBP z dnia 25 czerwca 1999 r. w sprawie emisji przez Narodowy Bank Polski obligacji przeznaczonych dla banków w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 23, sprost. Nr 18, poz. 30, z 2002 r. Nr 7, poz. 14).
29. Uchwała nr 5/6/PPK/2002 Zarządu NBP z dnia 8 lutego 2002 r. w sprawie emisji przez Narodowy Bank Polski obligacji przeznaczonych na zamianę części obligacji nabytych przez banki w związku z obniżeniem stóp rezerwy obowiązkowej (Dz. Urz. NBP z 2002 r. nr 3, poz. 5).
30. Uchwała nr 12/2000 Zarządu NBP z dnia 17 marca 2000 r. w sprawie wprowadzenia „Regulaminu refinansowania banków kredytem lombardowym przez Narodowy Bank Polski” (Dz. Urz. NBP Nr 5, poz. 8, z 2001 r. Nr 15, poz. 30, z 2002 r. Nr 8, poz. 21).
31. Uchwała nr 14/2000 Zarządu NBP z dnia 31 marca 2000 r. w sprawie warunków otwierania i prowadzenia rachunków banków przez Narodowy Bank Polski (Dz. Urz. NBP Nr 7, poz. 11, Nr 16, poz. 29, z 2001 r. Nr 18, poz. 37, z 2002 r. Nr 19, poz. 49).
32. Uchwała Nr 6/2000 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 lutego 2000 r. w sprawie wprowadzenia "Regulaminu bezwarunkowej sprzedaży bankom oraz zakupu przez Narodowy Bank Polski od banków skarbowych papierów wartościowych w trybie aukcyjnym" (Dz. Urz. NBP z 2000 r. Nr 3, poz. 6, z 2002 r. Nr 8, poz. 20).
33. Uchwała Nr 35/1999 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 29 października 1999 r. w sprawie wprowadzenia "Regulaminu realizacji poleceń wypłaty i operacji czekowych w obrocie zagranicznym oraz skupu i sprzedaży walut obcych dla posiadaczy rachunków bankowych w Narodowym Banku Polskim" (Dz. Urz. NBP. Nr 20, poz. 34, z 2001 r. Nr 1, poz. 1 i Nr 23, poz. 49, z 2002 r. Nr 14, poz. 38).
34. Uchwała Nr 12/2001 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 25 września 2001 r. w sprawie określenia górnej granicy zobowiązań wynikających z zaciągania przez Narodowy Bank Polski pożyczek i kredytów w zagranicznych instytucjach bankowych i finansowych (Dz. Urz. NBP Nr 16, poz. 32).
35. Uchwała Nr 57/2001 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wprowadzenia "Regulaminu refinansowania banków w ciągu dnia operacyjnego przez Narodowy Bank Polski" (Dz. Urz. NBP Nr 19, poz. 38, z 2002 r. Nr 8, poz. 23).

36. Uchwała Nr 35/2000 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 24 listopada 2000 r. w sprawie emitowania bonów pieniężnych Narodowego Banku Polskiego oraz obrotu tymi bonami (Dz. Urz. NBP Nr 15, poz. 28, z 2001 r. Nr 5, poz. 12, z 2002 r. Nr 4, poz. 7, Nr 8, poz. 22).

37. Uchwała nr 51/2002 Zarządu NBP z dnia 23 września 2002 r. w sprawie sposobu wyliczania i ogłaszania bieżących kursów walut obcych (Dz. Urz. NBP z 2002 r. Nr 14, poz. 39).

Uwaga: do dnia 1 października 2002 r. obowiązywała uchwała nr 27/1999 Zarządu NBP z dnia 23 lipca 1999 r. w sprawie ogłaszania kursów złotego w stosunku do walut obcych (Dz. Urz. NBP z 1999 r. Nr 16, poz. 26, z 2000 r. Nr 6, poz. 10, z 2001 r. Nr 8, poz. 17).

38. Uchwała nr 20/2001 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 19 grudnia 2001 r. w sprawie stopy rezerwy obowiązkowej banków (Dz. Urz. NBP nr 23, poz. 48).

39. Uchwała nr 19/2002 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 27 listopada 2002 r. w sprawie stopy redyskontowej weksli, stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych oraz oprocentowania lokaty terminowej w Narodowym Banku Polskim (Dz. Urz. NBP Nr 18, poz. 47).

40. Uchwała nr 1/2002 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie zasad prowadzenia operacji otwartego rynku (Dz. Urz. NBP z 2002 r. nr 2, poz.2).

Uwaga: do dnia 31 stycznia 2002 r. obowiązywała uchwała nr 18/2001 Rady Polityki Pieniężnej z dnia 28 listopada 2001 r. w sprawie zasad prowadzenia operacji otwartego rynku (Dz. Urz. NBP z 2001 r. nr 20, poz.40).

41. Uchwała Rady Polityki Pieniężnej z dnia 23 września 1998 r. w sprawie średniookresowej strategii polityki pieniężnej na lata 1999-2003 (M.P. Nr 36, poz. 500).

42. Uchwała Rady Polityki Pieniężnej z dnia 26 września 2001 r. w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2002 (M.P. Nr 34, poz. 562, z 2002 r. Nr 30, poz. 483).

43. Uchwała Rady Polityki Pieniężnej z dnia 25 września 2002 r. w sprawie ustalenia założeń polityki pieniężnej na rok 2003 (M.P. z 2002 r. Nr 45, poz. 678, sprost. Nr 50, poz. 727).

Uwaga: uchwała weszła w życie z dniem 1 stycznia 2003 r.

44. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów na cele rolnicze (Dz. U. z 1995 r. Nr 19, poz. 92, z 1996 r. Nr 3, poz. 18, Nr 52, poz. 229, z 1997 r. Nr 36, poz. 219, Nr 82, poz. 519, Nr 97, poz.597, Nr 105, poz. 665, Nr 144, poz. 964, z 1999 r. Nr 12, poz. 97, Nr 53, poz. 550, Nr 64, poz. 733, Nr 92, poz. 1048, z 2001 r. Nr 86, poz. 950, z 2002 r. Nr 46, poz. 428).

45. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 marca 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych na skup i

przechowywanie zapasów ryb morskich (Dz. U. z 1995 r. Nr 34, poz. 167, z 1997 r. Nr 24, poz. 122, z 1998 r. Nr 25, poz. 133, z 2000 r. Nr 8, poz. 87, Nr 120, poz. 1286).

46. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1995 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na finansowanie kontraktów eksportowych (Dz. U. z 1995 r. Nr 83, poz. 421).
47. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 maja 1996 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania premii gwarancyjnej, a także jej zwrotu oraz trybu rozliczeń z bankami z tytułu refundacji wypłaconych premii (Dz. U. Nr 57, poz. 259, z 1997 r. Nr 144, poz. 963).

Uwaga: dnia 12 sierpnia 2002 r. rozporządzenie zostało uchylone wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2001 r., sygn. akt K. 16/2001.

48. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1996 r. w sprawie ogólnych warunków umów o kredyt kontraktowy (Dz. U. Nr 68, poz. 330).
49. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 lutego 1996 r. w sprawie warunków objęcia pomocą państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych zaciągniętych do dnia 31 marca 1996 r. (Dz. U. z 1996 r. Nr 27, poz. 121).
50. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1997 r. w sprawie szczególnych warunków i trybu udzielania przez Skarb Państwa poręczeń i gwarancji oraz opłat z tytułu udzielonego poręczenia lub gwarancji (Dz. U. Nr 99, poz. 606, z 1999 r. Nr 92, poz. 1046).
51. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 września 1997 r. w sprawie warunków i trybu sprzedaży wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji, zmiany wierzytelności na akcje (udziały), rozłożenia ich spłaty na raty oraz umorzenia wierzytelności w całości lub części (Dz. U. Nr 106, poz. 683).
52. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o dopłatach do oprocentowania kredytów eksportowych o stałych stopach procentowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 153, poz. 1750).
53. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 grudnia 1999 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków, jakim powinno odpowiadać zgłoszenie zamiaru łączenia przedsiębiorców, oraz określenia organów podmiotów zobowiązanych do dokonania tego zgłoszenia (Dz. U. Nr 99, poz. 1161, sprost. Dz. U. z 2000 r. Nr 27, poz. 345)

Uwaga: rozporządzenie uchylone z dniem 2 kwietnia 2002 r. (pośrednio) przez art. 114 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 122, poz. 1319).

54. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2000 r. w sprawie przekształcenia Powszechnej Kasy Oszczędności banku państwowego w jednoosobową spółkę akcyjną Skarbu

Państwa pod nazwą Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski Spółka Akcyjna (Dz. U. Nr 5, poz. 55, sprost. Nr 8, poz. 115).

55. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 lipca 2000 r. w sprawie warunków i trybu udzielania kredytów i pożyczek ze środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego oraz niektórych wymagań dotyczących lokali i budynków finansowanych przy udziale tych środków (Dz. U. Nr 62, poz. 719, z 2001 r. Nr 116, poz. 1234, Nr 154, poz. 1806).
56. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 września 2001 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu rozliczeń z bankami z tytułu przejściowego wykupienia ze środków budżetu państwa skapitalizowanych odsetek od kredytów mieszkaniowych oraz z tytułu wykupienia ze środków budżetu państwa skapitalizowanych odsetek od kredytów mieszkaniowych, w tym sposobu oprocentowania odsetek przejściowo wykupionych (Dz. U. Nr 120, poz. 1279, zm. wyn. z Dz. U. z 2002 r. Nr 127, poz. 1090).

Uwaga: z dniem 12 sierpnia 2002 r. powyższe rozporządzenie utraciło moc w części sprzecznej z art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 5, poz. 32), w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt 11 lit. a) ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 127, poz. 1090).

57. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2000 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu stosowania oraz sposobu rozliczania umorzeń zadłużenia z tytułu przejściowego wykupienia ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych, a także sposobu rozliczeń z tytułu wykupienia ze środków budżetu państwa odsetek skapitalizowanych od kredytów mieszkaniowych (Dz. U. Nr 64, poz. 749, z 2001 r. Nr 120, poz. 1280, zm. wyn. z Dz. U. z 2002 r. Nr 127, poz. 1090).

Uwaga: z dniem 12 sierpnia 2002 r. powyższe rozporządzenie utraciło moc w części sprzecznej z art. 10b ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 5, poz. 32), w brzmieniu ustalonym przez art. 1 pkt. 13 lit. a) ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 127, poz. 1090).

58. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacyjnego i finansowego wydzielenia działalności maklerskiej banku (Dz. U. Nr 146, poz. 950).
59. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 3 września 2002 r. w sprawie trybu i warunków postępowania domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych (Dz. U. z 2002 r. nr 165, poz. 1354).

Uwaga: do dnia 19 października 2002 r. obowiązywało Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie trybu i warunków postępowania domów maklerskich i banków

prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych (Dz. U. Nr 163, poz. 1159).

60. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 1998 r. w sprawie określenia obowiązków sprawozdawczych domów maklerskich i banków prowadzących działalność maklerską w zakresie wykonywania czynności pośrednictwa w nabywaniu i zbywaniu papierów wartościowych będących w obrocie na zagranicznych rynkach regulowanych (Dz. U. Nr 146, poz. 949).
61. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 1999 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu i warunków pożyczania papierów wartościowych z udziałem domów maklerskich, banków prowadzących działalność maklerską oraz banków prowadzących rachunki papierów wartościowych (Dz. U. Nr 110, poz. 1269).
62. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2002 r. w sprawie zakresu, trybu, formy i terminów dostarczania informacji przez niektóre podmioty prowadzące działalność maklerską oraz rachunki papierów wartościowych (Dz. U. Nr 38, poz. 354, Nr 231, poz. 1949).
63. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2001 r. w sprawie określenia wysokości środków własnych przeznaczonych na prowadzenie przez bank działalności maklerskiej w zależności od rozmiarów wykonywanej działalności (Dz. U. Nr 84, poz. 910).
64. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2001 r. w sprawie określenia zakresu informacji objętych wnioskiem o wydanie zezwolenia na nabycie znacznego pakietu akcji spółki publicznej lub wystawionych w związku z tymi akcjami kwitów depozytowych (Dz. U. Nr 86, poz. 940).
65. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 października 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania dopłat do oprocentowania kredytów bankowych przeznaczonych na finansowanie zadań związanych z restrukturyzacją przedsiębiorstw przemysłu lekkiego (Dz. U. Nr 128, poz. 1411).
66. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 lipca 2001 r. w sprawie trybu i warunków rozliczeń z bankami z tytułu poręczeń Skarbu Państwa spłaty niektórych kredytów mieszkaniowych (Dz. U. Nr 85, poz. 928).
67. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 sierpnia 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu zawieszania spłat pożyczek i kredytów osobom spełniającym powszechny obowiązek obrony Rzeczypospolitej Polskiej oraz członkom ich rodzin (Dz. U. Nr 90, poz. 998).
68. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie określenia wzorcowego planu kont dla banków (Dz. U. z 2001 r., Nr 152, poz. 1727).
69. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków (Dz. U. z 2001 r. Nr 149, poz. 1673, z 2002 r. Nr 157, poz. 1314).

70. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie zasad sporządzania skonsolidowanych sprawozdań finansowych banków oraz skonsolidowanych sprawozdań finansowych holdingu finansowego (Dz. U. z 2001 r. Nr 152, poz. 1728).
71. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 września 2002 r. w sprawie trybu wykonywania przez Narodowy Bank Polski kontroli określonej w przepisach ustawy – Prawo dewizowe (Dz. U. Nr 154, poz. 1275).

Uwaga: do dnia 1 października 2002 r. obowiązywało Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 22 marca 1999 r. w sprawie trybu wykonywania kontroli dewizowej przez Narodowy Bank Polski (Dz. U. Nr 27, poz. 249).
72. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (Dz. U. z 2001 r. Nr 149, poz. 1672, z 2002 r. Nr 31, poz. 288).
73. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 18 grudnia 2001 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości domów maklerskich i jednostek organizacyjnych banków, w ramach których prowadzona jest działalność maklerska (Dz. U. Nr 153, poz. 1753).
74. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 marca 2001 r. w sprawie dopłat do oprocentowania kredytów inwestycyjnych udzielonych spółkom przemysłowego potencjału obronnego (Dz. U. Nr 43, poz. 480).
75. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 5 czerwca 2001 r. w sprawie zasad i trybu składania przez opiekuna w instytucji bankowej gotówki osoby pozostającej pod opieką (Dz. U. Nr 64, poz. 649).
76. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 czerwca 2001 r. w sprawie trybu zawiadamiania placówek banków, urzędów pocztowo - telekomunikacyjnych i innych placówek o wstrzymaniu wypłat z zajętego w drodze egzekucji wkładu oszczędnościowego (Dz. U. Nr 71, poz. 739).
77. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 21 września 2001 r. w sprawie określenia wzoru rejestru transakcji, sposobu jego prowadzenia oraz trybu dostarczania danych z rejestru Generalnemu Inspektorowi Informacji Finansowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 113, poz. 1210, z 2002 r. Nr 32, poz. 308).
78. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001 r. w sprawie sposobu obliczania kosztów finansowania i przyjmowania rynkowej stawki oprocentowania krótkoterminowego dla poszczególnych walut, zasad stosowania stałych stóp procentowych oraz określania tabeli opłat i prowizji stosowanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w trakcie obowiązywania umów DOKE (Dz. U. z 2001 r. Nr 153, poz. 1751).
79. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 listopada 2001 r. w sprawie wysokości marży bankowej dla kredytów eksportowych objętych programem DOKE (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1517).

80. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 7 listopada 2001 r. w sprawie informacji, jakie powinien zawierać wniosek o przyrzeczenie podpisania Umowy DOKE, oraz dokumentów, które powinny być dołączone do wniosku (Dz. U. z 2001 r. Nr 135, poz. 1518).
81. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 30 kwietnia 2002 r. w sprawie trybu zawiadamiania przez bank o zajęciu wierzytelności z rachunku bankowego w postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2002 r. Nr 50, poz. 454).

Uwaga: do dnia 23 maja 2002 r. obowiązywało Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 6 czerwca 2001 r. w sprawie trybu zawiadamiania o zajęciu wkładu oszczędnościowego (Dz. U. z 2001 r. Nr 64, poz. 650).

82. Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie dokonywania dopłat ze środków Krajowego Funduszu Mieszkaniowego (Dz. U. z 2002 r. Nr 81, poz. 734).
83. Rozporządzenie Ministra Skarbu Państwa z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie nadania statutu Bankowi Gospodarstwa Krajowego (Dz. U. Nr 21, poz. 188, z 2000 r. Nr 107, poz. 1140 oraz z 2001 r. Nr 73, poz. 776).
84. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 30 czerwca 1998 r. w sprawie określenia ulgowych stawek opłat sądowych oraz zwolnień od tych opłat w sprawach o zabezpieczenie należności z tytułu udzielanych przez banki kredytów, pożyczek pieniężnych, gwarancji bankowych i poręczeń (Dz. U. Nr 87, poz. 554).
85. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 września 1998 r. w sprawie zasad i trybu umarzania dowodów zawarcia umowy rachunku oszczędnościowego (Dz. U. Nr 121, poz. 795).
86. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2001 r. w sprawie trybu i warunków oddelegowania pracowników jednostek i organów podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych do pracy w jednostce organizacyjnej Generalnego Inspektoratu Informacji Finansowej (Dz. U. z 2001 r. Nr 131, poz. 1470).
87. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. z 1998 r. Nr 129, poz. 858, z 2000 r. Nr 17, poz. 221).
88. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 września 1998 r. w sprawie zasad zawierania przez Bank Gospodarstwa Krajowego z bankami umów określających zasady korzystania ze środków Funduszu Pożyczek i Kredytów Studenckich (Dz. U. Nr 126, poz. 834).
89. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 września 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad, trybu i kryteriów udzielania, spłacania oraz umarzania kredytów studenckich i pożyczek studenckich, wysokości kredytu studenckiego i pożyczki studenckiej,

warunków i trybu rozliczeń z tytułu pokrywania odsetek należnych bankom od kredytów studenckich oraz wysokości oprocentowania pożyczki i kredytu studenckiego spłacanego przez pożyczkobiorcę lub kredytobiorcę (Dz. U. Nr 126, poz. 835 i Nr 139, poz. 899, z 1999 r. Nr 80, poz. 907, z 2000 r. Nr 81, poz. 908, z 2001 r. Nr 101, poz. 1096, z 2002 r. Nr 160, poz. 1322).

90. Uchwała Nr 61/37/G/2001 Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 5 lipca 2001 r. w sprawie ustalenia wzoru listy deponentów sporządzanej przez syndyka masy upadłości (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego Nr 3/2001).
91. Uchwała nr 25/97 Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego (BFG) z dnia 28 sierpnia 1997 r. w sprawie określenia zasad i form udzielania pomocy podmiotom objętym systemem gwarantowania dotkniętym skutkami klęsk żywiołowych (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nr 1/1999 – tekst jednolity, Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nr 3/1999).
92. Uchwała nr 35/97 Rady BFG z dnia 20 listopada 1997 r. w sprawie określenia zasad, form, warunków i trybu udzielania pomocy finansowej podmiotom objętym obowiązkowym systemem gwarantowania środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nr 4/2002 – tekst ujednolicony).
93. Uchwała nr 32/2001 Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej na 2002 r. określającej wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych tworzonych przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego Nr 4/2001).
94. Uchwała Nr 33/2001 Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej obowiązującej opłaty rocznej na rok 2002 wnoszonej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania oraz terminu jej wniesienia (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego Nr 4/2001).
95. Uchwała nr 15/2001 Rady Bankowego Funduszu Gwarancyjnego z dnia 8 maja 2001 r. w sprawie określenia form, trybu i szczegółowych warunków udzielania zwrotnej pomocy finansowej bankom spółdzielczym z funduszu restrukturyzacji banków spółdzielczych (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego Nr 2/2001).
96. Uchwała nr 23/2002 Rady BFG z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki procentowej obowiązkowej opłaty rocznej na 2003 rok wnoszonej na rzecz Bankowego Funduszu Gwarancyjnego przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania oraz terminu jej wniesienia (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nr 4/2002).
97. Uchwała nr 24/2002 Rady BFG z dnia 28 listopada 2002 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki
98. procentowej na 2003 rok określającej wysokość funduszu ochrony środków gwarantowanych tworzonych przez podmioty objęte obowiązkowym systemem gwarantowania (Biuletyn Bankowego Funduszu Gwarancyjnego nr 4/2002).

III. Rekomendacje

1. Rekomendacja A – z 2002 r. dotycząca zarządzania ryzykiem towarzyszącym zawieraniu przez banki transakcji na rynku instrumentów pochodnych.
2. Rekomendacja B – z 2002 r. dotycząca ograniczania ryzyka inwestycji finansowych banków.
3. Rekomendacja C – z 2002 r. dotycząca zarządzania ryzykiem koncentracji zaangażowań.
4. Rekomendacja D – z 2002 r. dotycząca zarządzania ryzykami towarzyszącymi systemom informatycznym i telekomunikacyjnym używanym przez banki.
5. Rekomendacja F – z dnia 12 listopada 1998 r. dotycząca podstawowych kryteriów stosowanych przez Komisję Nadzoru Bankowego przy ocenie regulaminów wyceny nieruchomości wydawanych przez banki hipoteczne (pismo przewodnie z dnia 13.11.1998 r. sygn. NB/BASB/IV/139/98).

Uwaga: w dniu 5 lutego 2003 r. Komisja Nadzoru Bankowego przyjęła nową rekomendację F dotyczącą podstawowych kryteriów stosowanych przez Komisję Nadzoru Bankowego przy zatwierdzaniu regulaminów ustalania bankowo-hipotecznej wartości nieruchomości wydawanych przez bank hipoteczny.

6. Rekomendacja G – z 2002 r. dotycząca zarządzania ryzykiem stopy procentowej w bankach.
7. Rekomendacja H – z 2002 r. dotycząca kontroli wewnętrznej w banku.
8. Rekomendacja I – z 2002 r. dotycząca zarządzania ryzykiem walutowym w bankach oraz zasad dokonywania przez banki operacji obciążonych ryzykiem walutowym.
9. Rekomendacja J – z dnia 20 lipca 2000 r. dotycząca tworzenia przez banki baz danych odnoszących się do rynku nieruchomości (pismo przewodnie z dnia 28.07.2000 r. sygn. NB/BASB/IV/331/00).
10. Rekomendacja K – z dnia 10 października 2002 r. dotycząca zasad prowadzenia przez banki hipoteczne rachunku zabezpieczenia listów zastawnych i jego projekcji (pismo przewodnie z dnia 11 października 2001 r. sygn. NB-BASB-IV-523-723/01).
11. Rekomendacja L – z dnia 7 listopada 2001 r. dotycząca roli biegłych rewidentów w procesie nadzoru nad bankami (pismo przewodnie z dnia 26 listopada 2001 r. sygn. NB-BI-I-020-1-495/01).
12. Rekomendacja P – z 2002 r. dotycząca systemu monitorowania płynności finansowej banków.